

4. ОПИСАНИЕ И АНАЛИЗ НА КОМПОНЕНТИТЕ И ФАКТОРИТЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА И НА МАТЕРИАЛНОТО И КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО, КОИТО ЩЕ БЪДАТ ЗАСЕГНАТИ В ГОЛЯМА СТЕПЕН ОТ ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, КАКТО И ВЗАИМОДЕЙСТВИЕТО МЕЖДУ ТЯХ

4.1 Атмосферен въздух

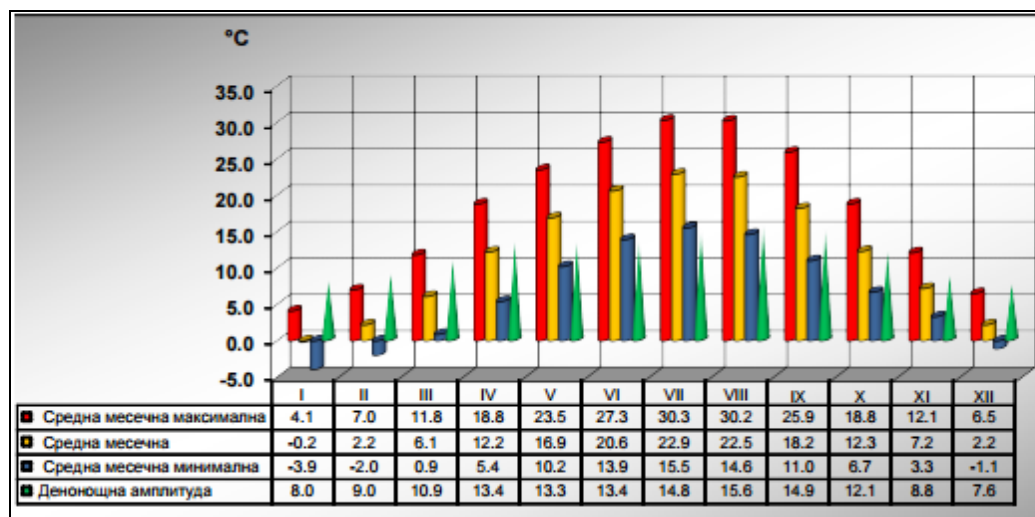
4.1.1 Климат

В климатично отношение района на площадката попада в Северобългарската подобласт на умерено климатичната област, обхващаща Средния климатичен район на Дунавската равнина и предпланинските части на Стара планина, на умерено континенталната подобласт от Европейско - континенталната климатична област (Станев и др, 1991).

Климатът се характеризира с горещо лято и прохладна пролет, с преобладаващи валежи през първата половина на годината. Второто полугодие е сухо и с елементи на степен климат.

Температура на въздуха

Температурният режим в района на общината е в тясна зависимост от надморската височина и характера на релефа, които се явяват основните азонални фактори при формиране на климата по тези места. В северните части, средногодишните температури се движат в интервала 9,6-10,6° С. В южните части на общината, средногодишните температури са в порядък 5-7°С. За станция Дебелец средногодишната температура на въздуха е 12°С, като средните юлски температури достигат до 20.3 °С, а тези през април – 10.6 °С.

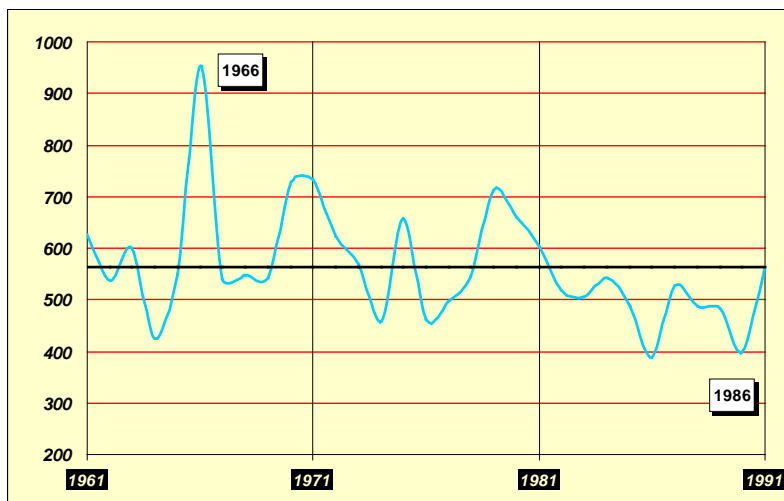

Фиг. 4.1.1-1 Средни месечни и средногодишна температура за ст. Дебелец

Валежи

Валежите в района в голяма степен се формират в резултат от взаимодействието между надморска височина и откритостта на територията към север и северозапад. Средногодишното количество за станция Дебелец е високо – около 760мм. Валежният минимум е зимата и лятото. По-голямата част от годишния валеж пада през лятото /32.2% от общото валежно количество/, следвано от това през пролетта – 27.5%. В планинската част на общината, средногодишното количество на валежите е между 760 и 1150 мм, а снежната покривка се задържа между 84 и 142 дни. И в двете зони валежният максимум е през май-юни, а валежният минимум – през февруари-март. Наблюдава се вторичен минимум през август-септември.

За последния 30 годишен климатичен период (1961-1990) най-ниската средногодишна валежна сума е била 387.5 mm и е измерена през 1986г., а най-високата (през 1966г.) – 953.3 mm – Фиг. 4.1.1-2. За този период средния годишен валеж е 563.8 mm – черната права линия на фигурата.

Фиг. 4.1.1-2 Средногодишни валежи за 30 годишен климатичен период за гр. Дебелец

Влажност

За разглеждания район, най-високите стойности на влажността са през зимните месеци декември и януари. Тогава се наблюдава максимум на влажността - 83% (за месец декември), а през м. юли и август минимум - 62%. Високата влажност на въздуха през зимните месеци, спомага натрупването на атмосферни замърсители в приземния слой на атмосферата. Повторяемостта и продължителността на мъглите в голяма степен се определят от орографските условия на местността. Годишно има средно 15.5 дни с мъгла, от които през зимните месеци (ноември - февруари) - 13.2 дни.

Слънчево греене:

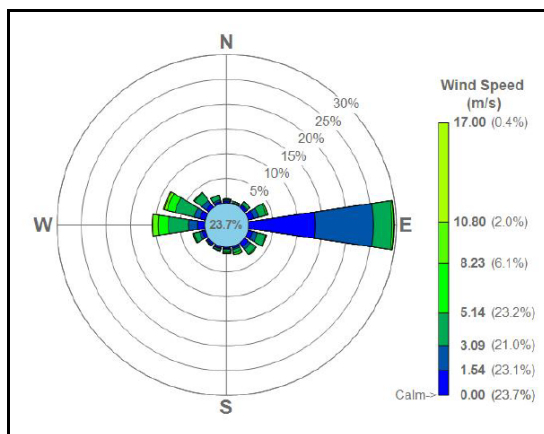
Районът се характеризира с 2396 часа годишна продължителност на слънчевото греене. Годишната сумарна слънчева радиация е от порядъка на 133-140 kcal/cm². Радиационната характеристика за района не стимулира вторични фото-химични реакции между замърсителите и появата на приземен озон в атмосферния въздух.

Облачност

Малката облачност и продължителността на деня са благоприятни за значителната продължителност на слънчевото греене и повишените летни температури.

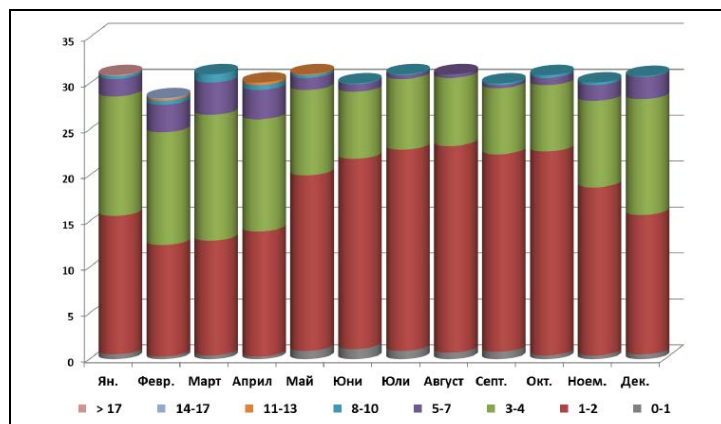
Роза на вятъра

Динамиката на въздушния пренос в приземния слой се характеризира с розата на вятъра - скоростта и посоката на вятъра, измерени в осемте стандартни румба: четирите основни посоки - север (N), изток (E), юг (S), запад (W) и междинните - североизток (NE), югоизток (SE), югозапад (SW), северозапад (NW). Вятърът в дадено място е един от метеорологичните елементи, който зависи много силно от местните условия и особено от формите на reliefa.

Фиг. 4.1.1-3 Годишна роза на ветровете за гр. Велико Търново

Ветровият режим е подчертано разнообразен, което се отнася и за периодите с тихо време. В различните години, случаите на тихо време са 22% средногодишно. За изследвания район преобладаващите ветрове са с променлива посока, като с най-голяма честота са тези от изток, следвани от тези от запад. По отношение на скоростите, с най-висока средногодишна скорост са ветровете от запад, следвани от тези от изток.

Фиг. 4.1.1-4 Градация на скоростите на вятъра за района

За разглеждания район потенциалът на замърсяване (условията за задържане на замърсителите в приземния атмосферен слой) е **нисък**. Неблагоприятните условия за разсейване на замърсителите главно се наблюдават през зимните месеци, когато има максимум на влажността (условие за образуване на мъгли), относително малка сума на валежите и продължително безветрие. Тези фактори обуславят по-ниска самопречисвателна способност на атмосферата и създават предпоставки за задържане на замърсителите в приземния слой.

4.1.2. Оценка на качеството на атмосферния въздух.

4.1.2.1. По данни от измерване

В района на обекта няма стационарен пункт на Националната система за мониторинг на околната среда (НСМОС) за контрол на качеството на атмосферния въздух, нито по график, утвърден от МОСВ, е изпращана мобилна автоматична станция.

Организиран източник на емисии в атмосферния въздух в района няма. Битовите източници на емисии от селата наоколо не могат да окажат въздействие върху качеството на атмосферния въздух на площадката, поради голямата отдалеченост на населените места от обекта на ИН, както и добрата възможност на асимилация на въздушния басейн в района на площадката.

Качеството на атмосферния въздух е единствено под влияние на емисиите от трафика по пътя между гр. Дебелец и гр. Велико Търново. С изграждане на АМ Велико Търново – Русе се очаква значително повишаване на емисиите, отделени от линейни източници в района.

Атмосферният въздух в района на обекта не е трайно замърсен.

4.1.2.2 Съществуващи източници на вредни емисии

Промислени източници на емисии:

В района на площадката, върху която ще се реализира ИН не са налични големи промишлени източници на емисии в атмосферния въздух. Изграден е и функционира завод за п-во на яйчен прах (меланж), разположен в непосредствена близост до площадката на ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“, който отстои на около 100 m от границите на имота. Цехът за яйчен прах се явява източник на замърсяване на

атмосферния въздух предимно с нетоксичен прах, но емисиите му се ограничават с монтирането на прахоуловителни инсталации за ФПЧ на изпускателните устройства.

Южната периферия на промишлената зона на град Дебелец отстои на около 0,3 km от имота – обект на инвестиционното намерение. В Промислената зона са концентрирани повечето от промишлените обекти, които са източник на вредни емисии. Предприятията за производство на машини, на мебели и дървопреработване са източници на замърсяване на атмосферния въздух предимно с нетоксичен прах, но емисиите му се ограничават с монтирането на прахоуловителни инсталации и непекъснат контрол по спазване на НДЕ на всички оператори на инсталации. Всички средни горивни инсталации в промишления район на гр. Дебелец са преминали на ниско емисионно гориво и са преустановили емитирането на серен диоксид и сажиди в атмосферния въздух.

За най-близката представителна 2017 година, в представените Доклади от проведени СПИ на източници на емисии в атмосферния въздух в РИОСВ Велико Търново не са отчетени превишения на нормите за допустими емисии.

Битови източници:

Към настоящия момент няма данни за извършена цялостна газификация на домакинствата в гр. Дебелец. Негазифицираните домакинства консумират предимно електроенергия, въглища и дърва. Горивните инсталации емитират в атмосферата твърди частици и вредни газове, чиито количества зависят от природата на изгаряните горива, уредите, в които се извършва горивния процес, и условията, при които той протича. Докато се очакват нулеви емисии за сградите, използващи централно отопление и електричество, различните горива за отопление включват широк обхват от специфични емисии. Те са в пряка зависимост от природата на употребяваните горива и типа на горивните инсталации.

Транспорт

Моторизацията на населението в община Велико Търново е около средната за страната. При работа на автомобилните двигатели се отделят: въглеродни и азотни окиси, въглеводороди, оловни аерозоли, алдехиди и сажиди. Запращане на въздуха се наблюдава през летния сезон и почивните дни, когато транспортният трафик е най-оживен. Обхватът на замърсителите се локализира по най-натоварените шосета и улици и се обясняват с изпускането на вредни газове от предимно тежкотоварни и леки автомобили, обслужващи административните сгради, промишлени предприятия и частни жилищни сгради. Емисиите на прахови частици от сухопътния транспорт се причиняват от директните емисии от отработените газове на автомобилите, износването от гуми и спирачки и повторното суспендиране на праха по пътя.

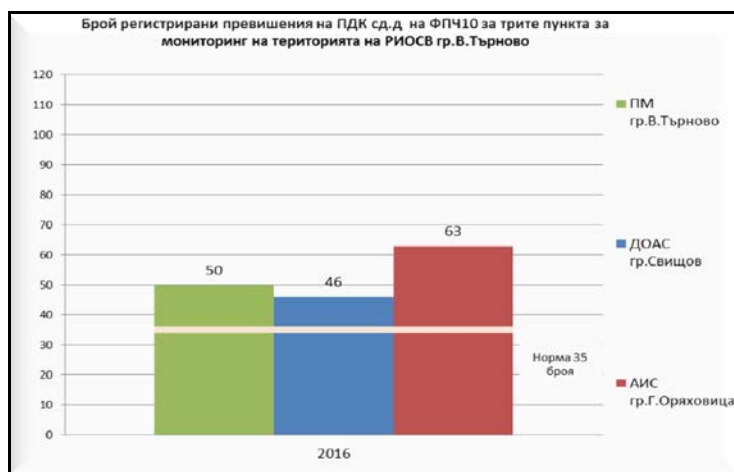
Измерени концентрации (имисии)

В Община Велико Търново има един стационарен пункт за мониторинг на атмосферния въздух за ръчно пробонабиране, включен към Националната система за екологичен мониторинг (НАСЕМ) на МОСВ, чийто данни се изпращат в европейската агенция по околна среда по конвенцията за трансгранично замърсяване: РИОСВ Велико Търново – европейски код BG0020A-VT1 – градски фонов пункт.

Ръчният пункт за мониторинг на въздуха работи само в светлата част на денонощието (4÷6 пробовземания на ден, 5 дни в седмицата). Контролираните замърсители за пункта са: ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}.

На Фиг. 4.1.1-5 са показани броя на превишенията на средно-деноношните концентрации на фини прахови частици в гр. Велико Търново, по данните, посочени в Годишния доклад за състоянието на ОС на РИОСВ Велико Търново.

За периода от 01 януари до 31 декември 2016г. са извършени 360 имисиионни анализа на качеството на атмосферния въздух в гр. Велико Търново. Контролираните замърсители са ФПЧ₁₀ и ФПЧ_{2,5}. Отчетени са 50 проби над пределно допустимите концентрации (ПДК) за показател финни прахови частици - PM₁₀, през месеците януари и декември.

Фиг. 4.1.1-5 Превиишения на средноденоношната концентрация на ФПЧ_{10} над ПДК за 2016г

Причините за завишените стойности на праха отново са лошото състояние на пътната мрежа, непочистване и неизмиване на уличните платна и използване на твърдо гориво за отопление в битовия сектор. Превиишенията са основно през отоплителния сезон, т.е. основната причина е използването на твърди горива за отопление. От графиките е видно, че през зимните месеци са регистрирани високи стойности. Измерените нива на този замърсител са в пряка връзка с увеличеното потребление на твърди горива за отопление в битовия сектор при ниски температури.

На Фиг. 4.1.1-6 е дадена графика, илюстрираща измерените максимални стойности на средно-годишната концентрация на ФПЧ_{10} от която е видно, че за изследваната 2016г. в района на гр. Велико Търново не са регистрирани превишения на средногодишната норма, определена за този замърсител.

Фиг. 4.1.1-6 Мах стойности на на средногодишната концентрация на ФПЧ_{10} за 2016г

Въз основа на данните и оценките могат да се направят следните заключения за процесите и явленията, които представляват интерес за площадката на инвестиционното намерение във връзка с особеностите на обекта.

1. Потенциалът на замърсяване на въздуха в района е **нисък**, което не предполага повече устойчиви класове на състоянието на ниския слой на атмосферата в района. Това не отменя условието да се спазват стриктно спазване на мерки за работа с прахообразни материали – чл. 70 на Наредба 1/2005.

2. Мъглите годишно се наблюдават средно в около 15.5 дни. Те имат продължителност до 1 ден в около 26.7% от случаите през студените месеци. Максимумът на мъглите и облачността през зимата създават условия за концентриране на атмосферни замърсители в приземния слой.

Следователно, климатичните и метеорологични характеристики на района са благоприятни по отношение на разсейването на вредни емисии, изхвърляни в атмосферата, но това не изключва прилагане на допълнителни мерки за намаляване на локалното въздействие от инвестиционното предложение върху компонентите на околната среда.

4.2. Повърхностни и подземни води

4.2.1. Повърхностни води

На територията на площадката на птицефермата не са установени естествени водни обекти. В района на птицефермата основни водни артерии са р. Белица с нейния приток р. Дряновска. Тя приема повърхностните води от Северните склонове на Средна Стара планина.

Река Белица (Килифаревска) води началото си от северните склонове на Тревненския дял на Стара Планина. Реката следва пътя от Прохода на Републиката (Хаинбоаз) до Велико Търново. Влива се в река Янтра във Великотърновския квартал Чолаковци. Дължината на реката е 56,8 км, а водосборът ѝ 740 км² и попада 100% в разглежданата обособена територия. Средногодишният ѝ модул на оттока при с. Въглевци е $M = 10\,867 \text{ l/s/km}^2$, а средно многогодишният отток е 2 168 м³/сек. Съгласно ПУРБДР 2016 2021г., Река Белица се класифицира като повърхностно водно тяло с код BG1YN800R1033 (р.Белица от вливане на р. Райковска при Вонеща вода до вливане в р.Янтра при Велико търново, вкл. Приток р.Еньовица). Реката е подложена на силен антропогенен натиск, главно от дифузни източници (нерегламентирани сметища), както и от точкови източници на емисии от замърсители – канализационни мрежи, заустващи непречистени отпадъчни води (при Килифарево). Оценка по биологичните елементи за качество: Риск оценка - в риск; Оценка по физико-химични показатели: Кислороден режим - не в риск, Биогенни замърсители – в риск /общ P,P-PO₄,общ N,N-NO₂ /, Специфични замърсители - в риск / CN/; Риск оценка - в риск. Обща Екологична оценка на риска - в риск; Химична оценка на риска -приоритетни вещества - вероятно в риск.

Река Дряновска извира северо-източно от връх Българка (1445 м.н.в.) в Шипченския дял на Стара Планина над гр. Плачковци, Община Габрово. Влива се р. Белица близо до гр. Дебелец. В горната си част е позната и като Тревненска река. Най-големите ѝ притоци са Плачковска река – 10,5 км и река Андъка. Дължината на Дряновска река е 59 км, а площта на водосборния и басейн е 335,6 км², което представлява 45,4% от водосборния басейн на река Белица. Средногодишният модул на оттока на реката е $M = 12,2 \text{ l/s/km}^2$, а средно годишният отток е 2,06 м³/s (при село Царева ливада), а минимумът юли-октомври. Категория на водното тяло - река; Код на типа - R4; Географско описание на водното тяло - р. Дряновска от Трявна до вливане в р.Белица при Дебелец; Код на повърхностното водно тяло, спрямо ПУРБ 2016-2021г. BG1YN800R1016. Значими дифузни източници на замърсяване са населени места с над 2 000 ЕЖ без канализационна мрежа или частично изградена, каквито са Трявна и Плачковци, както и неизолирани депа на населени места с над 2 000 еквивалент жители, каквото е депото в на град Трявна (площ 16.78 дка). Липсват заемърсявания от промишлени зони. Разрешените водовземания са приблизително в обем на 643 хил.м³. Оценка по биологичните елементи за качество: Риск оценка – в риск; Оценка по физико-химични показатели: Кислороден режим - не в риск, Биогенни замърсители - в риск /общ P,P-PO₄,общ N,N-NO₂ /, Специфични замърсители - в риск /CN/; Риск оценка - в риск. Обща Екологична оценка на риска - в риск в; Химична оценка на риска - приоритетни вещества - вероятно в риск.

Най-общо хидроложкият режим на река Дряновска може да се охарактеризира по следния начин. Реката има смесено снежно-дъждовно подхранване, като максимумът е от март до юни, след което бързо настъпва лятното маловодие, най-силно изразено през периода юли-октомври, по- рядко ноември. През месеците юли до октомври, независимо от общия ход на спадане на водните нива в резултат на паднали валежи, се редуват отделни приливни вълни, различни по интензивност и размери. Есенното маловодие се наблюдава нормално в периода октомври-ноември, като най-ясно изразеният минимум е през октомври. Ниски водни нива се регистрират и през зимните месеци (януари-февруари) по време на значителни застудявания.

Определените мерки за постигане на целите на опазване на околната среда за повърхностните водни тела на разглежданата територията около района на инвестиционното предложение са следните: Определяне и изграждане на 3 санитарно-охранителни зони (СОЗ), Контрол за спазването на охранителният режим в границите на санитарно-охранителни зони, Контрол на изпълнението на условията на разрешителното за заустване на отпадъчни води във водни обекти, Доизграждане на канализационна мрежа за населено място над 10 000 е.ж. на градовете Дряново и Трявна, Доизграждане на канализационна мрежа за населено място от 2000 - 10000 е.ж на град Плачковци, Изграждане на ГПСОВ над 10000 е.ж. в чувствителна зона на град Трявна, Изграждане на ГПСОВ от 2000 - 10 000 е.ж на град Плачковци, Закриване на общинските депа на гр.Дряново и град Трявна, Контрол на задължително изпълнение от земеделските стопани в уязвимите зони на програми от мерки за ограничаване и предотвратяване на замърсяването с нитрати от земеделски стопанства, Спазване на правила за добра земеделска практика с цел опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници.

Уязвими зони. Като уязвими зони се определят територии, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници. Определянето е извършено със Заповед №РД-146/25.02.2015г. на Министъра на околната среда и водите. Районът на ИП териториално не попада в обхвата на определените, съгласно горната заповед уязвими зони от замърсяване на водите с нитрати от земеделски източници. В същото време дейностите по отглеждане на птици не представляват земеделски дейности и не се налага да бъдат изпълнявани правила за добра земеделска практика при дейността по ИП. Актуална информация за състоянието на повърхностните води в района на ИП се намира в Плана за управление на речния басейн – ПУРБ за Дунавски район. Река Дряновска не представлява изкуствено или силно модифицирано водно тяло.

Санитарно-охранителни зони (СОЗ). Съгласно списъка на санитарно –охранителните зони за питейни води в ПУРБ, в района на ИП не се използват повърхностни води за питейно – битово водоснабдяване и не са определяни техни СОЗ. Повърхностното водно тяло има отношение към следните зони за защита на водите – 3ЗВ - защитените територии и зони, обявени за опазване на местообитания и биологични видове, в които поддържането или подобряването на състоянието на водите е важен фактор за тяхното опазване.

За зоните за защита на водите по 3В - чл. 119 а, ал. 1, т. 5 - защитени зони за птици и хабитати и други защитени територии, забраните и ограниченията в ПУРБ на ИБР, които се отнасят до изграждане на ВЕЦ и корекции на реки извън населени места не касаят ИП.

Площадката на птицефермата (ПИН№000217, в землището на гр.Дебелец, Община Велико Търново) и предмета на настоящото ИП (ПИ 074010), граничи и е разположен в непосредствена близост до границите на р. Дряновска река, но не попада в нея. Птицефермата не зауства отпадъчни води в повърхностен водоприемник. Такова заустване на отпадъчни води не се предвижда и с инвестиционния проект. Обектът не извършва водовземане от повърхностни води.

Поради факта, че проектът не предвижда заустване на отпадъчни води в река Дряновска река и водовземане от повърхностни води на реката, считаме, че ИП в своята цялост няма да оказва влияние и да има пронос към влошаване имисионното състояние на водите в реката и няма да повлияе количествения и оток.

4.2.2. Подземни води

В териториалния обхват на ИП е развито подземно водно тяло с наименование „Карстови води в Централния Балкан“ с код BG 1G0000TJK045 от безнапорен тип с площ 8 904 км² и тип на вмествания колектор карстов. Подземно водно тяло е представено с четири мониторингови пункта в добро химично състояние по стандартите за качество, като се наблюдават епизодични повишения на нитратите в някой от пробите при пункт Беяковец КИ "Главата".

Водите в ПВТ са в хидравлична връзка с водите в реките Белица и Дряновска. Под отложенията с неогенска възраст - глинести и чакълесто-песъчливи пластове са карстовите отлагания, в които се формира поток от подземни води с безнапорен характер. Дебелината на хоризонта достига до 30 – 40 m. Коефициентът на филтрация се изменя в широки граници от 35 до 100 m/d, като за по-голямата част от района той е около 80 m/d. Коефициентът на филтрация на алувиалния водоносен хоризонт в разглеждания район е около 35 – 40 m/d., а проводимостта - 1200 – 1500 m²/d. Посоката на движение на подземния поток е към р. Белица и успоредно на нея. Градиентът на потока следва в общи линии наклона на земната повърхност. Подхранването на водоносния хоризонт е главно от р. Белица и притоците ѝ, от инфилтрация на вода, подавана за напояване на селскостопански площи, от инфилтрация на валежни води и от съседни водоносни хоризонти.

Литоложкият строеж на водоносния хоризонт включва пясъци, глинни, гравелити, валуни. Основните геометрични и хидрогеоложки параметри на ПВТ са:

- площ 8904 km²;
- средна дебелина на ПВТ 1 – 20 m;
- среден коефициент на филтрация 75 m/d;
- модул на естествения отток 4,1 l/s.km²;
- естествен ресурс 15178 l/s;
- разполагам ресурс 4789 l/s.

Подземното водно тяло се използва предимно за питейно водоснабдяване: разрешеното водовземане е 48,92 l/s, от които за питейно – битово водоснабдяване около 10,55 l/s, напояване 21,34 l/s, промишлено водоснабдяване 1,24 l/s, противопожарни и други цели 15,79 l/s. Като свободно водно количество остава 4740 l/s. Това определя експлоатационния индекс на до 1%. Тази информация определя тялото в **добро количествено състояние**. Вследствие на въздействието на точкови и дифузни източници, химическото състояние на тялото е определено като **лошо**, поради наличие на нитрати, олово и манган. Целите, поставени в ПУРБ за тялото са: Постигане на добро химично състояние със срок – 2027 год. и в частност: понижаване съдържанието на нитрати и олово; установяване съдържанието на манган под определени прагови стойности.

Мерките за подобряване на състоянието, посочени в Плана са насочени главно към: Прилагане на добра земеделска и добра фермерска практика, сеитбообръщение и временни ливади, пестициди, депа за отпадъци и нерегламентирани сметища, IPPC – индустрия, определяне на CO₂.

Както се вижда мерките в ПУРБ нямат пряко отношение към осъществяването на ИП и съгласно горе цитираното писмо за ПВТ в ПУРБ няма забрани за осъществяване на конкретното ИП.

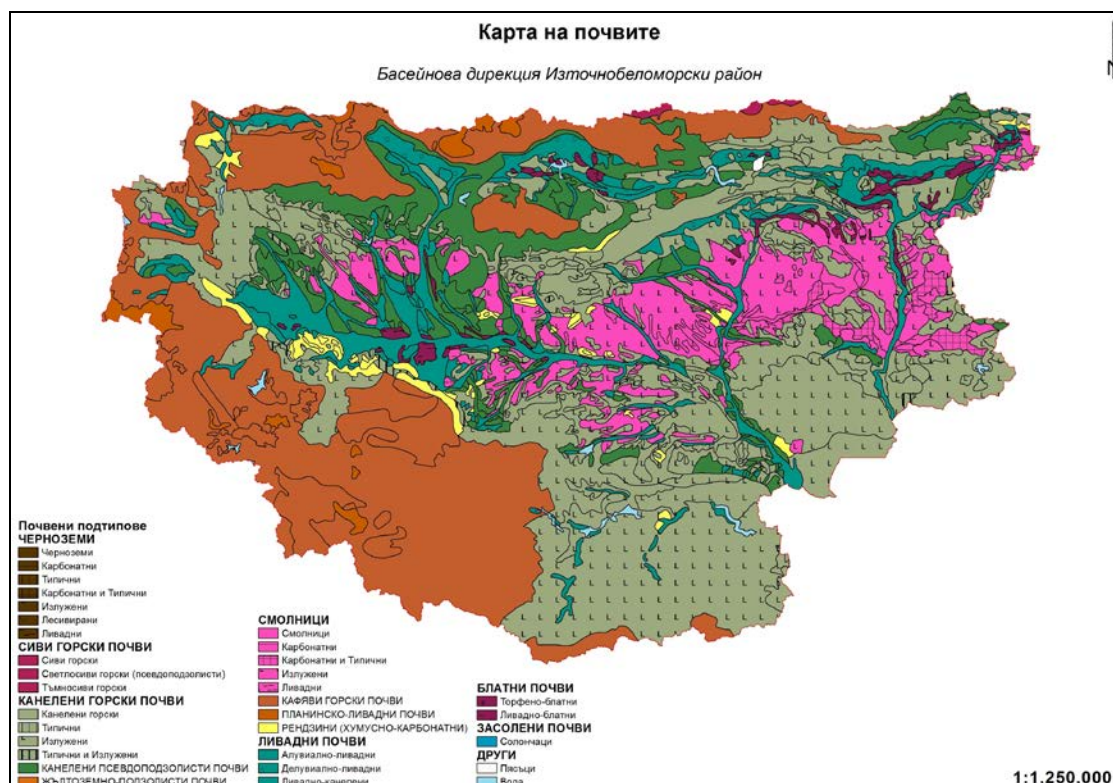
При направения литературен обзор се установи, че в землището на гр. Дебелец не са налични водовземни съоръжения за питейно-битово водоснабдяване на „В и К Йовковци“ ЕООД и по тези съображения не са учредявани CO₂. Северно от границите на площадката се разполага каптаж в м. Жлюна, който е запечатан и не се експлоатира.

4.3. Земи и почви

4.3.1 Характеристика на земите и почвите

Според почвено-географското райониране на България (Нинов, Н 1997) обследваната територия попада в Старопланинска провинция от пояса на лесивирани (Lusvisols) - обикновени (haplic, LVh), хромови / канеленовидни (chromic, LVx), калциеви (ca1cic, VLk), вертикални (vertic, LVv) и светли (albic, LVa) почви. Почвите на района на птицефермата са в агроекологичния район на сивокафявите горски почви. Основните почвени типове са сиви горски почви и излужени черноземи. Във връзка с механичния състав и плътността, сивите горски почви са характеризирани в категориите средно и тежко песъчливо глинести и песъчливо глинести върху варовити скали с текстурен коефициент 2. Те са слабо или средно ерозирани. Сивите горски почви (Halic luvisol) са образувани при условията на Севернобългарската лесостеп и Предбалкана върху различни по състав и свойства почвообразувани скали - характеризират се с маломощен (30 - 40 см), песъчливо-глинест и разпразен хумусен хоризонт и добре развит (100 - 120 см) плътен, глинест илувиален хоризонт с призматично-буцеста структура. Преходът между двата хоризонта е ясно очертан. Силно подчертана е и диференциацията на профила по механичен състав.

Съдържанието на хумус в повърхностния хоризонт е средно - 1,5 - 2,5% и рязко пада под 1% в следващия по-долу илувиален хоризонт. Това именно обуславя и слабата запасеност на еднометровия им почвен слой с хумус. Почвената реакция е средно и силно кисела Поради наличието на мощен илувиален хоризонт, тези почви имат висока водозадържаща способност и неблагоприятен въздушен режим. Тъмно сивите горски почви (Chromic luvisol) се отличават от сивите с малко по-високо съдържание на хумус (2 - 3%), малко по-мощен хумусен хоризонт (30 - 40 cm), по-слабо развит илувиален хоризонт и по-слабо изразена текстурна диференциация на профила.

Фиг. 4.3.1-1 Карта на почвите в България

Образувани са върху карбонатни почвообразуващи материали под влияние на разрежена широколистна растителност или в резултат на деградацията на сивите горски почви. Широко разпространени в района са излужените черноземи (Haplic chernozems). Характеризират се с голяма мощност на хумусно - акумулативния хоризонт и на целия почвен профил - съответно 35 - 70 cm и 200 cm и повече. Хумусният хоризонт е ясно очертан, в него не се наблюдават карбонатни включения (мицели). Хумусът е в широк диапазон, но в общи линии в по-големи количества в сравнение с карбонатните черноземи (2 - 9.6%), средно до богато запасени с азот (0,129 - 0,612%). Излужените черноземи са сравнително богати на общ фосфор, както и фосфорният режим е по-благоприятен в сравнение с карбонатните черноземи. Почвите имат сравнително благоприятен калиев режим и осигуряват добро калиево хранене за растителността. Реакцията на излужените черноземи е неутрална до слабо алкална - pH 6,6 - 7,4.

По механичен състав почвите са песъчливо-глинести до глинесто-песъчливи. Основната скала е пясъчник. Почвите се отличават с добри физични, водни и въздушни свойства.

Характерно за цялата територия на общината и района на ИП е високият процент на земеделските територии с преобладаващи черноземни почви. През последните години все повече се налага тенденцията за намаляване на замърсяването на земите и почвите. Пестеливото използване на пестициди и торове в земеделието, програмите за екологично земеделие и животновъдство, въведения контрол за ограничаване на емисионното замърсяване по отношение на въздуха, водите и управлението на отпадъците, технологичното обновление в производствените процеси са дейности, които водят до намаляване на деградацията на земите и почвите. В района на ИП не са констатирани замърсявания на почвите с тежки метали, нефтопродукти, пестициди и не са установени стойности застрашаващи почвеното плодородие.

Нарушени земи. В границите на площадката – обект на ИН не са установени нарушени земи от предходни дейности. Земите, върху ПИ 074010 не се обработват, въпреки че са с отреден начин за ползване „Нива“ Източно от обекта на ИН се ситурират земеделски земи и пасища. Част от тях се използват ограничено за паша на селскостопански животни. Има обособени полски пътища, които се ползват за обслужване на стопанските дейности на населението.

Замърсени земи. В непосредствения район на инвестиционното предложение няма значими атмосферни замърсители, което е предпоставка за липса на замърсители в почвите.

При направения от експертите оглед на място на терена, не бяха констатирани преовлажнени, засолени или киселини почви върху площадката на ИП и в близост до нея нито такива, замърсени с отпадъци. Не се наблюдава и видима водна или ветрова ерозия, предвид на това, че р. Дряновска река протича северно от площадката на ИН. Не са известни данни за евентуално химическо замърсяване на почвите в обхвата и в близост до ИП, тъй като на тези терени няма пункт от националната система за екологичен мониторинг на почвите. Не се предполага наличие на такова замърсяване, предизвикано от поливни води, тъй като земята в района е неполивна. При експлоатацията на ИП не се предвижда интензивно селскостопанско производство, изискващо наторяване, интензивно пръскане и други подобни практики-източници на вредни емисии. Затова не се очаква постъпване на химически замърсители в почвите от такива дейности в ИП.

Деградационни процеси. Ерозионните процеси незначително са развити върху част от площите. Характерна е площната ерозия. Съществено влияние върху ветровата ерозия оказва покритието на почвата с растителност, която във всички случаи намалява интензивността на ветровата ерозия. Това зависи от типа растителност, мощността на биомасата (височина и листна повърхност) и дълготрайността. С най-голям почвозащитен ефект е горската дървесна и храстова растителност. При наличие на горска растителност, ветрова ерозия на почвата не се наблюдава. С най-добра почвозащита са многогодишните треви. За непосредствения район на инвестиционното предложение, горска растителност е представена най-вече от храстовидни и тревни съобщества. Почвената покривка е обхваната от характерни за региона треви. В района на инвестиционното предложение не се наблюдават свлачищни процеси и срутища.

4.4. Геоложка среда

4.4.1. Кратка характеристика на геоложката среда

В геолошко и геоморфологично отношение районът попада в южните части на Мизийската платформа в близост до границата с Преходната зона, оформена от Бреснишко-Преславската структура. Тектонското ѝ положение определя слабия наклон на пластовете в северна посока. Горната част на платформената покривка е представена от скалите на долната креда и кватернера.

Долната креда е изградена от скалите на Горноряховска свита (gK1h-b)

Мергелите образуват главната съставна част от свитата. Обикновено те са глинести, но в южните части са алевроитови и не рядко преходят в слабо алевроитови варовити глини. Свитата заляга с нормален преход върху Камчийската свита и е разкрита в бедрата на Страженската синклинала. Дебелината ѝ е от порядъка на 450 до 580 м.

Кватернера в тази част на Мизийската платформа е представен от еолични, Пролувиално - делувиални отложения (pr-dl Q). Представени са от несортирани, незаоблени валуни, чакъли, пясъци и глини с преобладаване на последните. Разпространени са под формата на покривки с малка мощност. Възрастта им е плейстоценско-холоценска.

Алувиални отложения (al Qh) изграждат терасата на р. Дряновска река. Тя е изградена в основата си от чакъли и гравийни пясъци, а нагоре от пясъчливи глини, с обща дебелина в границите от 4 до 6 м.

Лъсови наслаги (eQp²⁻³) са фино зърнести, порьозни слабоспоени, без ясна слоистост, често с варовикови конкреции „лъсови куклички“. Под лъоса следват глини с различен цвят (кафяви до червеникави), с варовити конкреции и не рядко чакъли. Лъсовите наслаги по вид са типичени и глинести, като северно от условната граница гр. Левски - гр. Бяла са типичени, а южно – глинести. Лъсовата покривка по дебелина нараства от юг, на север (от 6-8 м. до 40-50м.).

Проучваната площ попада в Мизийската платформа, на север от Водолей - Драгановската дислокационна зона. Характеризира се с много полегати, почти хоризонтални пластове със слабо изразен общ регионален наклон на север.

Физико-геоложките явления в района като свлачища, срутища и др. не се наблюдават.

Според картата на сеизмично райониране на Р. България (1994 г) районът е със степен на интензивност VII и сеизмичен коефициент $K_s = 0,10$.

В район на разглежданата площадка няма проучени и утвърдени запаси от подземни природни богатства.

4.4.2. Описание на дейностите при реализация на инвестиционното предложение, които ще засегнат геоложката среда.

Геоложката среда на разглежданата територия (ПИ 074101), ще претърпи негативни въздействия в резултат от извършвани строителни дейности, фундиране на сгради, съоръжения и прилежаща инфраструктура.

В инвестиционното предложение не са залегнали дейности, които ще засегнат значително геоложката основа.

При реализация на инвестиционното предложение геоложката среда ще бъде засегната в незначителна степен основно от:

- изкопни работи, извършвани във връзка с фундирането на 5 халета и сортировъчно отделение с яйцесклад;
- изкопни работи, които ще се извършат във връзка с изграждането на инфраструктурата към фермата за отглеждане на птици (водопроводна мрежа, комуникации).

В резултат на извършване на изкопните работи ще бъдат засегнати горните части на алувиалните кватернерни отложения.

4.5. Биологично разнообразие, защитени природни територии

4.5.1. Растителен свят

Фиг. 4.5.1-1. Биогеографски райони на България

Според геоботаническото райониране на страната /Ив. Бондев/, България е обхваната от три растителни области – Европейска широколистна горска област, Евроазиатска степна и лесостепна област и Средиземноморска склерофилна горска област. Към тези три области се отнасят разпространените пет растително-географски провинции – Евксинска, Илирийска, Македоно-Тракийска, Долнодунавска и Източносредиземноморска. Територията на страната се разделя на 28 окръга и 80 геоботанически района.

Районът на гр. Дебелец се отнася към Европейската широколистна горска област, Илирийска (Балканска) провинция, Централно-балкански окръг.

Растителността във високите части на общината е коренна, от типа мезофитна, микротермна, неморална растителност. Характеризира се с участието на редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските гори. Доминиращ дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica*), но се срещат още *Acer heldreichii*, *A. platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Fraxinus excelsior*, *Evonymus latifolius*, *Sorbus aucuparia*. Типичен храстов етаж не е формиран, но от характерните видове участие имат *Daphne mezereum*, *Laurocerasus officinalis*, *Rubus hirtus*. Доминиращи видове в тревния етаж са: *Lunaria rediviva*, *Cardamine bulbifera*, *Galium odoratum*, *Luzula luzuloides*, *Luzula sylvatica*, *Lamium galeobdolon*, *Sanicula europea*, *Melica uniflora*.

Обликът на горските територии се формира от:

- смесени гори от цер (*Quercus cerris*) и благун (*Quercus frainetto*) и с участие на келявгабър (*Carpinus orientalis*);
- смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), на места с горун (*Quercus dalechampii*), клен (*Acer campestre*) и др.
- смесени гори от обикновен габър (*Carpinus betulus*) и цер (*Quercus cerris*), на места с горун (*Quercus dalechampii*), клен (*Acer campestre*) и др.
- в храстовия комплекс участват дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogina*), полската къпина (*Rubus caesius*) и др.
- мезоксеротремна тревна растителност с преобладаване на луковична ливадина (*Poa bulbosa*), пасищен райграс (*Lolium perenne*), тряска (*Cynodon dactylon*) на места и белизма (*Dichanthium ischaemum*) и садина (*Chrysopogon gryllus*), главно по селските мери.
- мезофитни тревни формации (ливади) (*Festuca pratensis*, *Poa sylvestris*, *Alopecurus pratensis*, *Lolium perenne*, *Agrostis stolonifera* и др.) на мястото на гори от бряст, полски ясен, летен и дръжкоцветен дъб и др.

В поречието на реките се установяват крайречни местообитания на върби (*Salix alba*) и тополи (*Populus nigra*, *P. alba*).

В необработваемите земи – мери, доминира производна ксерофитна тревна растителност. В състава на тревните ценози на тези площи се срещат широко разпространени видове, които се настаняват на запустели терени, както и плевелни видове.

Обликът на остатъчната горска растителност (гори в земеделски земи) се определя от нискостеблени, разреждени и издънкови съобщества от келяв габър (*Carpinus orientalis*), цер (*Quercus cerris*) и космат дъб (*Quercus pubescens*), полски бряст (*Ulmus minor*), полски ясен (*Fraxinus oxycarpa*), както и насаждения от акация (*Robinia pseudoacacia*). В храстовия комплекс участват драка (*Palustris spina-christi*), дрян (*Cornus mas*), глог (*Crataegus monogina*), полска къпина (*Rubus caesius*) и др.

В района на общината са установени около 250 растителни вида. Видовете са разпределени в 171 рода, принадлежащи към 58 семейства. Съгласно флористичното райониране на България, територията попада между подрайони Централен и Източен на район Стара планина. Природните условия обуславят наличие главно на европейски, бореални и субсредиземноморски флорни елементи. Общо установените групи флорни елементи са 33. Установени са 17 растителни вида с природозащитен статус. В Приложение № 3 на Закона за биологичното разнообразие попадат 2 вида, а още 8 са в Приложение № 4.

В Червена книга на Република България са два вида: *Acer heldreichii* и *Micromeria frivaldszkyana* съответно с категории уязвим и застрашен вид. От Червения списък на IUCN са установени 4 вида с различни категории на застрашеност, а още 6 вида попадат в Приложение № 2 на Конвенцията за международна търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора (CITES). На територията са разпространени 2 български и 2 балкански ендемита.

Теренът, избран за реализация на инвестиционното предложение, е равнинен, силно повлиян от антропогенно въздействие. Околните терени се ползват основно за паша на домашни животни, но и за интензивно земеделие, като агроценозите заемат не малка част (63%). Ландшафтът е предимно антропогенен. Покрай реката са се съхранили гори от лонгозен тип. Бреговете на река Дряновска, около обекта на ИН, са слабо обрасли с дървесна и храстова растителност. Инвестиционното предложение не засяга крайречната растителност и ценозите.

На площадката няма дървесни видове. При реализацията на проекта няма да се засегнат дървесни видове.

В момента земята на площадката е необработваема нива и площта им е заета от тревни съобщества, главно Обикновен щир (*Amaranthus retroflexus*), Обикновена синя жлъчка (*Cichorium intybus* L.), Ланцетолистен живовлек (*Plantago lanceolata* L.), Едногодишна метлица (*Poa annua*) и др.

Поради необработването на земята, тече вторична сукцесия. В синора, на север от имота, са настанени храсти от драка (*Paliuris spina-Christi*), трънка и (*Prunus spinosa*) и друга пионерна и характерна за тази част растителност.

В имота тревното съобщество е доминирано от трескот (*Cynodon dactylon*).

Представения състав на тревната ценоза показва, че тя има вторичен произход. Растителността е представена от широко разпространени видове от семейство житни. Характерно за техните популации е, че те са силно пластични и реализацията на проекта няма да повлияе съществено на състоянието в ареалите им.

При извършената библиографска справка не са открити литературни данни за локализиран редки и защитени видове от Закона за биологичното разнообразие. На терена няма популации със стопанско значение на лечебни растения, поставени под специален режим на опазване и ползване.

В границите на територията, обект на инвестиционно предложение, не се срещат растителни видове, включени в Приложения № 2 и № 3 на Закона за биологичното разнообразие.

4.5.2. Животински свят

- **Безгръбначни**

По литературни данни (Иванов, 1987), за района се съобщават няколко вида безгръбначни: адмирал (*Vanessa atalanta*), венерина седефка (*Argynnis paphia*), шарена синапница (*Pontia edusa*), обикновена седефка (*Issoria lathonia*), буков сечко (*Morimus asper funereus*). Установеният видов комплекс не се отличава с голямо разнообразие, но 5 вида са включени в различни природозащитни списъци. Повечето безгръбначни животни (31 вида) са насекоми (*Insecta*), като по-голямата част са пеперуди (*Lepidoptera*, 17 вида), 4 от тях са дневни. Установените пеперуди са широко разпространени видове, срещащи се основно в горски местообитания. Бръмбарите (*Coleoptera*) са представени със 7 вида, 3 от които са включени в различни природозащитни документи. Като цяло установените безгръбначни са типични обитатели на гори, по-специално на буковия пояс.

- **Земноводни и влечуги**

По литературни данни, с различна степен на достоверност, може да се предположи разпространението на 3 вида земноводни и 5 вида влечуги. Всички установени и потенциални видове земноводни и влечуги попадат в Приложенията на Закона за биологичното разнообразие (изключение са дългокраката горска жаба и усойницата). Всички видове са включени в приложенията на Бернската конвенция, а 5 попадат и в Директива 92/43 на ЕС.

- **Птици**

В резултат на проучвания и преглед на литературните данни на територията са установени 27 вида птици от 6 разряда на клас Птици (*Aves*): Соколоподобни (*Falconiformes*) — 4 вида; Дъждосвирицоподобни (*Charadriiformes*) — 1 вид; Гълъбоподобни (*Columbiformes*) — 2 вида; Совоподобни (*Strigiformes*) — 3 вида; Кълвачоподобни (*Piciformes*) — 2 вида; Врбчоподобни (*Passeriformes*) — 15 вида.

Сред тях с природозащитен статус са както следва: 24 вида в Приложения № 2 и 3 на ЗБР; 7 вида в Червена книга на Република България; 23 вида в приложения на Бернската конвенция; 7 вида в Приложение II на CITES; 10 вида в Бонската конвенция и 2 вида в Директива 2009/147 на Европейската общност за защита на дивите птици.

- **Бозайници**

От представителите на Клас Бозайници (*Mammalia*) е констатирано присъствието на 19 вида (без Прилепи) от 5 разряда: Насекомоядни (*Insectivora*) — 5 вида; Зайцеподобни (*Lagomorpha*) — 1 вид; Гризачи (*Rodentia*) — 5 вида; Хищници (*Carnivora*) — 6 вида; Чифтокопитни (*Artiodactyla*) — 3 вида.

От установените 19 вида бозайници, 6 вида са защитени от Закона за биологичното разнообразие, а 11 вида са включени в Червената книга на България. С международен природозащитен статус са посочени редица видове: в Бернската конвенция са включени 14 вида; в Бонската — 1 вид; в Списъка на IUCN — 10 вида; в CITES — 4 вида и в Директива 92/43 — 5 вида.

4.5.3. Защитени природни територии

Инвестиционното предложение „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново, **не попада** в защитени територии по смисъла на Закона за защитените територии. Съгласно Закона за защитените територии (ЗЗТ), категориите защитени територии (ЗТ) са: резерват, национален парк, природна забележителност, поддържан резерват, природен парк и защитена местност. В кметство Дебелец няма обявени защитени територии.

Най-близките защитени зони до площадката – предмет на ИП са ЗЗ „Дряновска река“ BG0000282 и ЗЗ „Търновски височини“ с код BG0000213.

В *графично приложение Г12* към ДОВОС е представена карта на защитените зони (ЗЗ) в района на инвестиционното намерение.

С Решение на МС 122 от 02.03.2007г., ЗЗ „Дряновска река“ с код BG0000282 и ЗЗ „Търновски височини“ с код BG0000213 са обявени за защитени зони по Директива за местообитанията, която се допира до защитена зона по Директива за птиците.

Фиг.4.5.3-1 ЗЗ „Дряновска река“

Фиг.4.5.3-2 ЗЗ „Търновски височини“

4.5.3.1 Характеристика на зоните

Дряновска река се намира в Северна България. Тя води началото си от шипченско-тревненския балкан. По средата на течението си тя пресича източната част на странджанското възвишение и образува красиво дере. Реката е дълга 59,3 км. Скалната основа на сайта е съставена от варовици и мергели. Течението преминава през равнинни и хълмисти райони. Речното корито е тясно и скалисто. Зоната има 3,95 % покритие спрямо общата площ на Натура 2000.

Територията на защитената зона „**Търновски височини**“ включва хълмисто-ридовите възвишения в северната ивица на Средния Предбалкан, между реките Негованка и Веселина, платото Плужна и височината Романа. На юг долината на река Янтра ги отделя от възвишението Меловите, а на север в подножието им минава условната граница между Дунавската равнина и Предбалкана. Дължината им от запад на изток е около 40 км, а максималната им ширина в средата е 9-10 км.

4.5.3.2 Цели и предмет на опазване

Целите на опазване на ЗЗ „Дряновска река“ и ЗЗ „Търновски височини“ съгласно чл. 8, ал. 1, т.2 на ЗБР обхващат:

- Запазване на площта на природните местообитания и местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитената зона.
- Запазване на естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове,

предмет на опазване в рамките на защитената зона, включително и на естествения за тези местообитания видов състав, характерни видове и условия на средата.

• Възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитената зона.

Предмет на опазване са следните местообитания и видове:

33 „ДРЯНОВСКА РЕКА“

• МЕСТООБИТАНИЯ

91E0 * Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Pandion, Alnion incanae, Salicion albae)
Alluvial forests with *Alnus glutinosa* and *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

6430 Хидрофилни съобщества от високи тревы в равнините и в планинския до алпийския пояс
Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

9180 * Смесени гори от съюза *Tilio-Acerion* върху сипеи и стръмни склонове *Tilio-Acerion* forest of slopes, screes and ravines

91G0 * Панонски гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* Pannonic woods with *Quercus petraea* and *Carpinus betulus*

91H0 * Панонски гори с *Quercus pubescens* Pannonian woods with *Quercus pubescens* 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори Pannonian-Balkan turkey oak-sessile oak forests

91W0 Мизийски букови гори Moesian beech forests.

• БОЗАЙНИЦИ

Barbastella barbastellus (Широкоух прилеп), *Lutra lutra* (Видра), *Canis lupus* (Европейски вълк), Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersi*), Остроух нощник (*Myotis blythii*), Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*), Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*), Голям нощник (*Myotis myotis*), Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Южен подковонос (*Rhinolophus euryale*), Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*), Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*), Лалугер (*Spermophilus citellus*), Пъстър пор (*Vormela peregusna*).

• ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ

Bombina variegata (Жълтокоремна бумка), *Elaphe quatuorlineata* (Ивичест смок), *Emys orbicularis* (Обикновена блатна костенурка), *Testudo graeca* (Шипобедрена костенурка), *Testudo hermanni* (Шипоопашата костенурка), *Triturus karelinii* (Голям гребенест тритон).

• РИБИ

Barbus meridionalis (Черна (балканска) мряна), *Cobitis taenia* (Обикновен щипок), *Gobio kessleri* (Балканска кротушка), *Gobio uranoscopus* (Балканска кротушка), *Rhodeus sericeus amarus* (Европейска горчивка), *Sabanejewia aurata* (Балкански щипок)

• БЕЗГРЪБНАЧНИ

Austropotamobius torrentium (Ручеен рак), *Unio crassus* (Бисерна мида), *Cerambyx cerdo* (Обикновен сечко), *Lucanus cervus* (Бръмбар порач), *Morimus funereus* (Буков сечко), *Rosalia alpina* (Алпийска розалия), *Theodoxus transversalis* (Ивичест теодоксус).

33 „ТЪРНОВСКИ ВИСОЧИНИ“

• МЕСТООБИТАНИЯ

6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alyso-Sedion albi*
Rupicolous calcareous or basophilic grasslands of the *Alyso-Sedion albi*

6210 * Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (Festuco-Brometalia) (*важни местообитания на орхидеи) Semi-natural dry grasslands and scrubland facies on calcareous substrates (Festuco Brometalia) (*important orchid sites)

6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс Hydrophilous tall herb fringe communities of plains and of the montane to alpine levels

8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове Calcareous rocky slopes with chasmophytic vegetation

8310 Неблагоустроени пещери Caves not open to the public

91G0 * Панонски гори с Quercus petraea и Carpinus betulus Pannonic woods with Quercus petraea and Carpinus betulus

91H0 * Панонски гори с Quercus pubescens Pannonian woods with Quercus pubescens

91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори Pannonian-Balkanic turkey oak-sessile oak forests

91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа Moesian silver lime woods

- **БОЗАЙНИЦИ**

Barbastella barbastellus (Широкоух прилеп), Canis lupus (Европейски вълк), Lutra lutra (Видра), Mesocricetus newtoni (Добруджански (среден) хомяк), Miniopterus schreibersi (Дългокрил прилеп), Myotis blythii (Остроух нощник), Myotis saraccinii (Дългопръст нощник), Myotis emarginatus (Трицветен нощник), Myotis myotis (Голям нощник), Rhinolophus blasii (Средиземноморски подковонос), Rhinolophus euryale (Южен подковонос), Rhinolophus ferrumequinum (Голям подковонос), Rhinolophus hipposideros (Малък подковонос), Rhinolophus mehelyi (Подковонос на Мехели), Spermophilus citellus (Лалугер), Vormela peregusna (Пъстър пор).

- **ЗЕМНОВОДНИ И ВЛЕЧУГИ**

Bombina bombina (Червенокоремна бумка), Bombina variegata (Жълтокоремна бумка), Elaphe quatuorlineata (Ивичест смок), Emys orbicularis (Обикновена блатна костенурка), Testudo graeca (Шипобедрена костенурка), Testudo hermanni (Шипопашата костенурка), Triturus karelinii (Голям гребенест тритон).

- **РИБИ**

Barbus meridionalis (Черна (балканска) мряна), Cobitis taenia (Обикновен щипок), Gobio kessleri (Балканска кротушка), Gobio uranoscopus (Балканска кротушка), Rhodeus sericeus amarus (Европейска горчивка), Sabanejewia aurata (Балкански щипок).

- **БЕЗГРЪБНАЧНИ**

Unio crassus (Бисерна мида), Callimorpha quadripunctaria, Lycaena dispar (Лицена), Cerambyx cerdo (Обикновен сечко), Lucanus cervus (Бръмбар рогач), Morimus funereus (Буков сечко), Rosalia alpina (Алпийска розалия) Theodoxus transversalis (Ивичест теодоксус).

- **РАСТЕНИЯ**

Himantoglossum caprinum (Обикновена пърчовка)

РИОСВ Велико Търново, в писмо № 2141/20.07.2018г. се произнася, че имот 074010, където ще се реализира инвестиционното предложение **не попада**, но е в близост до границите на ЗЗ от НЕМ НАТУРА 2000 – BG 0000282 „Дряновска река“ за опазване на местообитанията на дивата флора и фауна. Съобщава, че имотът **не попада** в границите на защитени територии, съгл. чл.5 от **Закона за защитените територии**.

В изпълнение на чл. 39 от **Наредбата за ОС**, на ИП е извършена преценка за вероятната степен на въздействие по критериите на чл. 16 от същата Наредба, при което е установено, че ИП **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху ЗЗ от НЕМ НАТУРА 2000 поради следните мотиви:

- 1) ИП ще се реализира във вече асимилиран имот, като осъществяването му няма да предизвика отрицателно въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове – предмет на опазване на ЗЗ «Дряновска река».
- 2) Не се очаква значително безпокойство и прекъсване на биокоридорни връзки, които да предизвикат негативни промени в популации на видове предмет на опазване в ЗЗ.

5.3.3. Други защитени зони и територии

Не са налице други защитени зони и защитени природни територии в обхвата на инвестиционното предложение.

4.6. Ландшафт

4.5.1 Кратко описание на структурата и функционирането на ландшафтите в разглеждания район

Обектът се намира в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново. Релефът в района е равнинен до слабо хълмист.

Съгласно Системата на регионалните таксономични единици при ландшафтното райониране на България, територията, на която е разположен, обектът на инвестиционното предложение, попада в Среден Предбалкански район на Старопланинската ландшафтна подсистема.

Ландшафтният район заема преходно положение между Дунавската равнина и Стара планина. Тази преходност е изразена както в морфогрофията и морфометрията, така и в останалите компоненти на природната среда. На север границата не е ясно изразена - минава по северните подножия на предбалканските ридове Връшка чука, Венец, Широка планина, Маркова могила, Деветашкото плато, Търновките височини, Преславска планина и южно от Провадийското плато по долината на р. Камчия стига до Черно море. Обекта се намира в южната част на ландшафтния район.

Според приетата през 1998 г. Харта за устойчиво развитие на българските ландшафти, в разглеждания район са установени в известна степен редуцирани или по-слабо развити следните категории ландшафти:

Естествено съхранените ландшафти в чист вид почти не съществуват. Антропогенизацията обхваща в една или друга степен всички ландшафти.

Горските ландшафти липсват. Пасищните и ливадните ландшафти заемат незначителни площи в югозападната част от района и около р. Дряновска река.

Земеделските ландшафти са преобладаващи, поради благоприятните почвени условия. Това са значителни по размер обработваеми земи (ниви) между населените места.

Водни ландшафти са представени от р. Дряновска река и р. Белица - основната водосборна артерия за района. Селищни ландшафти са разположени източно от обекта на ИП - това е гр. Дебелец.

Комуникационните ландшафти са представени, както от пътищата от Републиканската пътна мрежа, така и от полски пътища за обслужване на земеделските площи.

Рекреационните ландшафти са свързани предимно с водното течение на р. Дряновска река, която се използва за любителски риболов.

Антропогенни ландшафти. Естествените ландшафти в района на находището са променени най-вече под действието на антропогенни фактори, като изграждане на населените места, построяване на пътища, прокопаване на отводнителни канали и изграждане на диги около р. Дряновска река, засаждане на земеделски култури и др.

4.7. Исторически и културни паметници

Площадката на инвестиционното предложение е антропогенизирана във висока степен – необработваема нива. Терените са отредени с начин на трайно ползване „Нива“. При направени оглед от експертния екип не бяха установени паметници на културно, архитектурно, историческо и археологично наследство. В района на инвестиционното предложение и най-близките селища не са регистрирани

паметници на културата с национално значение. Най-близките такива са в района на гр. Дебелец – „Мостът над река Белица“ и „Килийното училище“. Обектите отстоят от площадката на ИП на повече от 3 km и няма как да бъдат засегнати от реализацията на ИП.

Както бе отбелязано по-горе, при огледа на площадката не са констатирани видими останки от археологически паметници по повърхността на терена.

В процеса на строителството, ако бъдат установени такива, незабавно ще бъдат уведомени община Велико Търново и РИМ Велико Търново.

4.8. Здравно-хигиенни аспекти на околната среда

4.8.1. Определяне на потенциално засегнатото население и територии, зони или обекти със специфичен хигиенно-охранителен статут или подлежащи на здравна защита, в зависимост от предвиждания териториален обхват на въздействията върху компонентите на околната среда.

Инвестиционното предложение ще се реализира в имот № 074010 от землището на гр. Дебелец, община Велико Търново. Площадката е извън границите на жилищните зони и наличните в тях жилища, здравни, детски и учебни заведения, терените за отдих и спорт, както и обособените зелени и рекреационни площи. Кадастрална карта на района на ИП е представена в *графично приложение Г15* към ДОВОС.

Във вече отменената Наредба №7 на МЗ за хигиенните изисквания за здравна защита на селищната среда (ДВ бр. 46 от 1992г., изм. и доп. Бр. 46 от 1994г., бр. 89 и бр. 101 от 1996г., бр. 101 от 1997г., бр. 20 от 1999г.) бе поставено изискване за птицекомбинати с над 500 000 места за отглеждане, да бъдат разположени на не по-малко от 3000 м от най-близката жилищна сграда. Това е стар нормативен документ, при който вида на разглежданите птицекомбинати е от отворен тип (отглеждане на птици във волиери). В съвременните птицеферми за кокошки-носачки, този способ на отглеждане вече не се прилага. Използват се системи за подслон на птиците, основани на напълно затворен тип халета с клетъчно или подово отглеждане, при които емисиите от дейността се отвеждат в атмосферния въздух организирано чрез т.н. стенни вентилатори.

С отмяната на норматива, МЗ не е издало друг подобен, заменящ вече отменения. По тази причина определянето на безопасното за хората отстояние се определя чрез подходящи математични изчисления (единствения утвърден модел от компетентните органи е *Методика за определяне на дисперсията на замърсяването в приземния атмосферен слой* чрез моделиране с програмен продукт PLUME). Чрез аналитично сравняване на максимално годишните и максимално еднократните концентрации определени чрез PLUME, в резултата работата на инсталацията на ЗП „КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА“ с нормите по Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

С писмо изх.№ РД-14-1113, РЗИ Велико Търново дава становище по приложеното от Инвеститора задание за обхват и съдържание на ДОВОС, като приема предложените от Възложителя обхват и съдържание на ДОВОС, като дава указания за разглеждане на кумулативното въздействие на съществуващите халета и халетата – обект на настоящото разширение на фермата. Указанията са спазени. Всички изчисления в ДОВОС се отнасят за максималния капацитет на фермата, който ще бъде достигнат след реализацията на ИП.

На фигурата по-долу е показана карта на района около площадката на ИП. Както бе упоменато, най-близкото населено място гр. Дебелец отстои на повече от 1390 m, така че, жилищните зони на населеното място не могат да бъдат обект на замърсяване от дейността на фермата при настъпване дори на най-неблагоприятни атмосферни условия – наличие на вятър в посока запад-изток, ниска скорост на вятъра и наличие на инверсни процеси.

Индустриалната зона на град Дебелец се разполага северно от площадката на ИП.

В *графично приложение Г13* е дадена обзорна карта на района на площадката.

Фиг.4.8.1-1 Карта с разположение на населените места

В резултат от моделирането с програмен софтуерен продукт PLUME са определени максимално еднократните и средногодишните концентрации на всички замърсители, очаквани от работата на обекта при максимално натоварване на мощностите.

В това моделиране са обхванати всички халета – съществуващи и нови, при максимален капацитет на заетите места за отглеждане на птици и максимален интензитет на работа на вентилационната система, т.е. изследван е кумулативния ефект от работата на всички източници на емисии.

Извършено е оценяване на съответствието на моделираните прогнозни изчисления на концентрациите на замърсителите с нормите им по Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места

Замърсител	Разстояние от източника, m	Стойност на средногодишната концентрация	Норма на средногодишната концентрация по Наредба 12	Стойност на средночасовата (максималноеднократна) концентрация	Норма на средночасовата концентрация по Наредба 12	Съответствие
		mg/Nm ³	mg/Nm ³	mg/Nm ³	mg/Nm ³	
НН ₃	25 455	0,00016	не се нормира	0,08472	0,25*	Да
Прах	25 455	0,00006	0,04	0,03009	0,5*	Да

Таблица 4.8.1-2 Оценка на съответствието на концентрациите на замърсителите с Наредба 12
Забележка: *Стойности на ср. часовите норми са определени по Наредба 14 от 23.09.1997 г. на МЗ

Видно от направеното по-горе оценяване на съответствието на емисиите на замърсители в приземния слой на атмосферата на база средногодишни и средночасови очаквани емисии е наличие на пълно **съответствие** с нормите по сега действащите Наредба 12 и Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

От хигиенни позиции, потенциално засегнати ще са основно работниците на обекта, експонирани по време на строежа. Дори при аварийни ситуации при строежа и експлоатацията, поради особеностите

на инвестицията е практически изключено да се повлияе негативно здравето на населението, живеещо в най-голяма близост до хигиенно-защитната зона на обекта.

Потенциално засегнатата територия се припокрива с територията на промишления имот. Следва да се има предвид, че за осигуряване на строителството и експлоатацията на обекта ще се използва съществуващата инфраструктура – земен път, шосейна мрежа, отклонение от преминаващ наблизо електропровод. Не се предвижда излизане извън територията на площадката при изкопно-насипните, монтажните и други строителни дейности, свързани с изграждане на обекта. Не се предвиждат и допълнителни площи за временни дейности по време на строителството на птицефермата.

Поради спецификата на инвестиционното предложение, от здравни позиции може да се направи извода, че при вземането на нужните предохранителни мерки, въздействията върху човешкото здраве и териториалния обхват се очаква да имат строго локален характер и с повече трудово-медицинска актуалност.

Здравно-хигиенните аспекти на инвестиционното предложение ще бъдат разгледани за строителите по време на реализацията, и за работниците и населението по време на експлоатацията му при изготвяне на оценка на риска на работните места.

4.8.2. Идентифициране на рисковите фактори за увреждане здравето на хората: извършва се при отчитане на компонентите на околната среда, вида на рисковите фактори и условията (предпоставките за вредно въздействие).

Главните рискови фактори за здравето на работниците, ангажирани със строителството на инвестиционното предложение, са прахът, шумът, общите и локални вибрации, неблагоприятния микроклимат, физическото натоварване, трудовия травматизъм.

А. Вредни физични фактори

По време на строителството

Естеството и обемът на предвижданите строително-монтажните работи по време на изграждане на обекта, не дават предпоставки за негативно въздействие върху здравния статус на околното население и работния персонал на строителната площадка.

По време на строителството, работниците ще бъдат изложени на следните неблагоприятни физични фактори:

- Неблагоприятен микроклимат;
- Наднормени шумови нива;
- Наднормени нива на общи вибрации;
- Инхалабилна фракция прах (ФПЧ_{2,5})

По време на експлоатацията

По време на експлоатацията, за работещите и за населението не се очаква негативно въздействие от страна на вредни физични фактори.

Относно здравето на работещите в производството, основен физичен рисков фактор е прахът, вкл. като вектор за постъпване в организма на биологични агенти през дихателните пътища.

Б. Вредни токсикохимични фактори

По време на строителството

Замърсяването с токсични вещества на почвите, водата и въздуха в дихателната зона по време на изграждането на инвестиционното предложение ще се дължи основно на изпусканите в атмосферата изгорели газове от двигателите с вътрешно горене на строителната и транспортна техника. Основните замърсители, които ще се отделят в околната среда са бензинови пари, въгледороди, оксиди, прах.

По време на експлоатацията на новите инсталации

След реализация на инвестиционното предложение се очаква незначимо токсикохимично въздействие върху здравето на обслужващия персонал, свързано предимно с отделянето на газове при разлагане на птичата тор и изгорели газове от транспортните средства, обслужващи обекта. Не се очаква да се повлияе състоянието на околната среда от дейността на обекта, съответно да се промени

жилищната среда за населението в района. По принцип, вредното въздействие върху здравето на обслужващия персонал в подобни производства е изключително ограничено.

4.8.3. Характеристика на отделните фактори по отношение влиянието им върху човешкото здраве и съпоставянето им с действащите хигиенни норми и изисквания.

4.8.3.1. Вредни физични фактори

По време на изграждане на производствените мощности за инвестиционното предложение

По време на изграждането на обекта ще бъдат използвани строителни машини (булдозери, багери), монтажни кранове и др. Този факт предполага, че ще се наблюдава увеличение на емисиите на определени вредни вещества (главно азотни оксиди от изгорелите газове) и фини прахови частици. Естеството на строително-монтажните работи включва относително малък обем на изкопни и насипни работи, както и работа със сандвич-панели, което не дава предпоставки за негативно въздействие върху здравния статус на околното население и персонала на площадката. Строително-монтажният период ще бъде много кратък.

По време на строителството работниците ще бъдат изложени на следните неблагоприятни физични фактори:

Неблагоприятен микроклимат - Работата ще се извършва на открито, което в най-добрия случай я причислява към категорията за неблагоприятен микроклимат “Работа целогодишно на открито”.

Наднормени шумови нива - Неблагоприятният здравен ефект на шума е главно върху централната нервна система и се изразява предимно в разстройство на съня и развитието на неврозоподобни състояния. Тежките строителни машини – багери, булдозери, тежкотоварни камиони, генерират шум с висок интензитет, който в кабините им, ако не са шумоизолирани, надвишава допустимите норми от 85 dB/A. и оказва неблагоприятен здравен ефект върху слуховия анализатор и нервната система.

Наднормени нива на общи вибрации - От литературни данни и експертни изследвания е известно, че тежкотоварните и строителните машини генерират общи вибрации в наднормени нива. Общите вибрации увреждат главно костно-ставния апарат, съдовата система, а чрез ефекта на резонанса те оказват и неблагоприятен ефект върху редица вътрешни органи.

Прах - Строителните работи на работната площадка ще се извършват на открито. По време на строителството, при най-неблагоприятни климатични условия (сухо и безветрено време), прахът е възможно да достигне стойности над ПДК, като ще се добави и прахът, който ще се генерира от транспортните машини. Наднормените прахови нива са рисков фактор както за развитието на белодробни заболявания от общ характер, свързвани с дразнещия ефект на праха, такива като ринит, хронични бронхити и техните усложнения, така и за развитието на професионална прахова патология.

По време на експлоатацията

По време на експлоатацията, за населението не се очаква негативно въздействие от страна на вредни физични фактори.

Относно здравето на работещите в производството, основен физичен рисков фактор е прахът, който при недостатъчен ветеринарно-медицински контрол е възможно до е примесен с биологични агенти (напр. *Salmonella enteritidis*, ретровируси и др.).

4.8.3.2. Вредни токсикохимични фактори.

По време на изграждането на инвестицията

Замърсяването с токсични вещества на почвите, водата и въздуха в дихателната зона по време на изграждането на инвестиционното предложение ще се дължи основно на изпусканите в атмосферата изгорели газове от двигателите с вътрешно горене (ДВГ) на машините осъществяващи строителните и транспортни дейности в района. Основните замърсители, които ще се отделят в околната среда са CO, NOx, SO₂, въглеродороди, прах, бензинови пари. Тези емисии са неорганизирани и ще зависят от броя и вида на използваните при строителството машини и режима им на работа:

Въглероден оксид – постъпил в организма на човек се свързва в карбоксиемоглобинов комплекс, с намаление на кислородсвързващите способности на хемоглобина. Проявява общотоксично действие.

Азотни и серни оксиди – преобразуват се в контакт с организма в киселини, проявяващи иритативно (дразнещо) и корозивно действие.

По време на експлоатацията на инвестицията

В птицефермите, при отглеждане на животните се отделят вредни газове, които в настоящия случай на прилагане на модерна технология, имат главно значение върху физиологичните процеси и продуктивните способности на птиците. Това са:

- **въглероден диоксид (CO_2)**. Неговото количество зависи от вида, възрастта и храненето на животните и от принципа на отглеждане. Основен източник на CO_2 в помещението е издишаният въздух. Изследвания показват, че при поддържане на добра хигиена и чистота, наличието на вентилация и нормалното натоварване на помещението с животни, съдържанието на CO_2 не се повишава повече от 1,5 пъти в сравнение с количеството му в атмосферния въздух;

- **амоняк (NH_3)**, който се образува при разлагане на птичата тор и други органични продукти. При осигуряване на ефективно проветряване в помещенията съдържанието на амоняк в тях се свежда до минимум. От съществено значение е редовното почистване на птичата тор;

- **сероводород (H_2S)**, чийто източник в птицефермата е гниенето на съдържащи сяра белтъчни съединения (основно метионин) в тора;

- **отделяне на топлина и водни пари** при обмяната на веществата на животните.

Посочените вредности имат отношение главно върху състоянието на животните. При поддържане на добри хигиенни условия, изхвърлени в атмосферата, те са с концентрации много по-малки от пределно-допустимите концентрации (ПДК) за такива вредности, отчитайки и значителното отстояние на най-близките жилищни сгради от източника на вредностите.

Поради затворения характер на дейностите по отглеждане, не се очаква емитирането на количества прах, които да превишат ПДК за общ и фин суспендиран прах в атмосферния въздух на най-близките жилищни обекти в околните села. Благоприятен факт е, че микроклиматът в сградата се регулира автоматично от климатизационна система в зависимост от външната температура, температурата в сградата и относителната влажност и това става при всички ситуации (при летни и зимни условия). Запазва се изолираността на помещенията спрямо външната околна среда, което е с благоприятен здравно-хигиенен ефект с оглед предотвратяване изхвърляне на неорганизиран прахово-газови емисии от фермата.

Планираното въвеждане на съвременна система за събиране на тора в торови ленти под клетките и редовното му предаване за оползотворяване е важна предпоставка за предотвратяване на органолептично замърсяване на околната жилищна среда с неприятни миризми.

4.8.4. Преценка на възможностите за комбинирано, комплексно, кумулативно и отдалечено действие на установените фактори.

Няма данни за осъществяване на комбинирано, комплексно или кумулативно действие на токсични вещества по време на строителството или експлоатацията на инвестиционното предложение, тъй като в района не са налични други предприятия, емитиращи този тип замърсители. Ограничени са също възможностите за здравни отклонения при работещите поради сумиране на ефекта.

По отношение физични фактори, прахът е основният дразнител. Въздействието на отделените газове – амоняк, сероводород, въглероден двуокис, меркаптани и др. върху качествата на атмосферния въздух от дейностите по време на експлоатацията се оценява като **незначително и без кумулативен ефект за околното население и работещите на обекта.**

4.8.5. Характеристика на експозицията

Експозицията (директна и индиректна) може да се осъществи едновременно по няколко пътя – чрез въздуха, водата, хранителните продукти.

При работниците по изграждането на обекта експозицията също ще е директна, но ще има временен характер с нисък интензитет. За работещите в експлоатацията на настоящото инвестиционно предложение е по-вероятен директния път на експозиция. На болшинството работни места трудът може да се характеризира като труд с умерено физическо натоварване.

За прецизиране експозицията на работещите е необходимо след начало на работа в халетата по отглеждане на птици, да бъдат извършени замервания по компоненти за прахово и газово замърсяване на въздуха в работната среда.

Може да се прогнозира, че населението от най-близките жилищните райони няма да бъде експонирано на вредности от страна на инвестиционното предложение.

Емисии от дейностите по строително-монтажните работи.

Източниците на неорганизираните емисии са:

- изгорели газове от двигателите на машините свързани със строителството на обекта;
- прах при строителството;
- шумово замърсяване от използваното техническо оборудване.

Описаните емисии са краткосрочни, с малък териториален обхват и зависят от мерките, които се вземат за тяхното ограничаване.

Емисии от дейностите по експлоатацията.

- прахово замърсяване в работна среда – от жизнената дейност на животните;
- отделяне на газове от разлагане на тора;
- изпускане в атмосферата на изгорели газове от обслужващия автотранспорт;
- отделяне на битови отпадни води в изгребна яма.
- отделяне на промишлен отпадък – тор.

Птичия тор е смес от течна и доминираща твърда фракция. Оборудването е комплектовано със система за събиране под клетките за отглеждане на животни. Събраната тор се извежда извън производствените помещения посредством торови ленти и се събира в торова площадка (покрита, с трайна настилка и резистентна странична изолация). Редовно се товари в специализирани МПС и се извозва в биогаз инсталации за п-во на електрическа енергия и висококачествен биотор (ферментационен продукт) или за наторяване на земеделски земи. На територията на фермата, торовият отпадък няма да има контакт с почви и евентуално – подземни води, тъй като цялото оборудване в торовата площадка е изградено от резистентен на тора материал, като по този начин максимално се ограничава здравно-екологичния риск за контаминация на подземните води.

Птичия тор е висококонцентриран, тъй като при отглеждането на кокошки-носачки не се предвижда измиване с вода, а само почистване с водна пара и дезинфекция. Състои се от изпражнения и урина. Много често към тези съставки попадат и значителни количества от храна, която е богата с белтъчини. Птичия тор е ценен съпътстващ отглеждането на птици продукт, основните направления за чието използване са:

- за наторяване на земеделски земи (след престой върху торище);
- изсушен тор (компост) в малки опаковки за наторяване на цветя;
- за нетрадиционно наторяване чрез заряване в дълбоки бразди;
- за отопление чрез директно изгаряне, в т.ч. и ко-генерация;
- за производство на биогаз и др.

По време на експлоатацията на фермата ще се образуват и отпадъци, които се управляват съобразно изискванията на Наредба № 20 за изискванията към дейностите, извършвани на всички етапи от събирането до обезвреждането на странични животински продукти и на продукти, получени от тях, както и тяхната употреба, пускане на пазара и транзитно преминаване (Обн., ДВ, бр. 18 от 28.02.2006 г., в сила от 01.05.2006 г.; изм., бр. 78 от 26.09.2006 г.). Това са трупове на животни, попадащи в категория 2 и определени в наредбата като „животни и части от животни, различни от посочените в чл. 4, които са умрели, включително животни, убити с цел ликвидирани на заразна болест“ (чл.5, ал.1, т.5). Тези видове отпадъци се събират разделно в найлонови чували, в отделна хладилна камера, етикират се съобразно изискванията на Наредба № 20 и се предават на лицензирана фирма (Екарисаж) за преработване или обезвреждане. В *текстово приложение Т16* е представен договор с екарисаж за обезвреждане на СЖП.

Съгласно чл. 13, ал.1 от Наредба № 20 „Регионалната ветеринарномедицинска служба контролира събирането, транспортирането, използването и обезвреждането на страничните животински

продукти, включително чрез проверки за воденето на необходимите дневници и документи, което удостоверява чрез поставяне на печат, когато това е необходимо”.

Битовите и другите разделно събрани отпадъци от смесени опаковки, хартия, излязло от употреба електрическо и електронно оборудване и стари луминесцентни лампи се събират разделно и се предават за оползотворяване, рециклиране или обезвреждане.

4.8.6. Здравно състояние на засегнатото население.

Настоящото проучване на здравните и демографски фактори е извършено за община Велико Търново. Здравното състояние на населението се обуславя от голям брой фактори на околната и работната среда, социалното благополучие, наследствени фактори. В случая, за района не са известни данни за стари антропогенни замърсявания, които през годините да са повлияли върху нивата на демографските и здравни индикатори.

Целта на специализираното изследване е проучване на здравното състояние на населението от община Велико Търново, за ретроспективен период с оглед оценка на наличие или отсъствие на детерминиращи фактори от околната среда.

Задачите за реализиране на тази цел са:

- Проучване на здравното състояние на населението на община Велико Търново чрез демографски показатели за ретроспективен период и сравнителна характеристика с показателите за цялата страна.
- Проучване на здравното състояние на населението на община и област Велико Търново чрез показателите на заболяемостта по ниво и структура за ретроспективен период.
- Обобщена характеристика на здравното състояние на населението от община Велико Търново.

Проучване на здравното състояние на населението на община Велико Търново чрез демографски показатели и сравнителна характеристика с показателите за цялата страна.

Проучени са основните демографски показатели отделно за населението на община Велико Търново за 2017г. и общо за цялото население на страната.

Общо половата структура на населението е с превес на мъжкото над женското население на областта – 55 % мъже и 45 % жени или в абсолютен брой – 130 829 мъже , 108 303 жени. Разгледано по възрастови групи съотношението мъже : жени е с превес на мъжете във възрастта до 54 години / 51 % мъже/ и със значителен превес на жените във възрастта над 55 год. /64 %/. (Таблица 4.8.6-1 и Таблица 4.8.6.-2).

Година	Население в областта - общо	мъже	Отн.. дял	жени	Отн. дял	В градовете	Отн. дял	В селата	Отн. дял
2017	239 132	130 829	55 %	108 303	45 %	148 261	62 %	90 870	38 %

Таблица 4.8.6-1. Разпределение на населението на област Велико Търново

Възрастови групи	Общо	Мъже	Жени	Градове	Мъже	Жени	Села	Мъже	Жени
	239132	115655	123477	168428	80945	87483	70704	34710	35994
под 1г.	1990	1002	988	1454	693	761	536	309	227
1-4	8109	4194	3915	6040	3100	2940	2069	1094	975
5-9	10411	5334	5077	7646	3929	3717	2765	1405	1360
10-14	9888	5103	4785	6863	3540	3323	3025	1563	1462
15-19	10234	5185	5049	7076	3577	3499	3158	1608	1550
20-24	11624	5907	5717	8566	4296	4270	3058	1611	1447
25-29	19343	9743	9600	15961	7878	8083	3382	1865	1517
30-34	15082	7916	7166	11669	5963	5706	3413	1953	1460
35-39	14937	7712	7225	11333	5797	5536	3604	1915	1689
40-44	17016	8796	8220	12675	6452	6223	4341	2344	1997

45-49	16245	8296	7949	11926	5954	5972	4319	2342	1977
50-54	14998	7564	7434	10742	5254	5488	4256	2310	1946
55-59	16314	7996	8318	11585	5450	6135	4729	2546	2183
60-64	17641	8384	9257	12209	5633	6576	5432	2751	2681
65-69	17602	7908	9694	11567	5154	6413	6035	2754	3281
70+	37698	14615	23083	21116	8275	12841	16582	6340	10242
0-14	30398	15633	14765	22003	11262	10741	8395	4371	4024
15-64	153434	77499	75935	113742	56254	57488	39692	21245	18447
0-17	36420	18709	17711	26099	13371	12728	10321	5338	4983
18-64	147412	74423	72989	109646	54145	55501	37766	20278	17488

Таблица 4.8.6-2. Разпределение на населението на област Велико Търново по години

Обобщени са показателите детска смъртност, обща смъртност, раждаемост и естествен прираст за община Велико Търново (Таблица 4.8.6-3).

Общини	Живородени	Умрели	Умрели под 1 година	Естествен прираст
Област	2087	4273	14	-2186
В.Търново	788	1128	5	-340
Г.Оряховица	324	748	3	-424
Елена	78	197	1	-119
Златарица	34	93	0	-59
Лясковец	72	287	0	-215
Павликени	173	505	1	-332
П.Тръмбеш	106	336	0	-230
Свищов	378	646	3	-268
Стражица	115	242	1	-127
Сухиндол	19	91	0	-72

Таблица 4.8.6-3. демографски събития по общини в област велико търново през 2017 г.

Естественият прираст като резултативен показател между двата основни демографски индикатора раждаемостта и общата смъртност е малко по-благоприятна и с по-ниски отрицателни стойности за населението на община Велико Търново, в сравнение с това за Страната. Значимо по-висока е детската смъртност в община Велико Търново за 2014 г., 2015г. и 2016 г. при сравнение с показателя за Страната.

Може да се обобщи, че отсъства значима отрицателна динамика на населението за община Велико Търново. Не се очертава съществена тенденция към застаряване, което е много благоприятно от здравно-демографски позиции. Понастоящем, увеличаването на естествения прираст влияе благоприятно на демографската характеристика на населението на общината.

За целите на проучването следва да се заключи, че съществуващата демографска характеристика за населението от община Велико Търново е значимо по-добра от средната за страната, като отсъстват индикации за вредно въздействие на фактори от околната среда.

Информативни в демографско и здравно отношение са данните за смъртността по причини от някои класове болести според МКБ-10 – един от косвените индикатори за здравния статус на населението, като данните са налични общо за област Велико Търново, в която се намира и община Велико Търново.

Класовете болести, които в най-голяма степен са свързани и с факторите на околната среда са:

II клас: новообразувания;

IV клас: болести на ендокринните жлези, на храненето, обмяната и разстройства на имунитета;

IX клас: болести на органите на кръвообращението;

X клас: болести на дихателната система;

XI клас: болести на храносмилателната система;

XII клас: болести на кожата и подкожната тъкан;

XIV клас: болести на пикочно-половата система;

XVII клас: вродени аномалии.

Данните от представената по-долу Таблица 4.8.6-4. за област Велико Търново са по-благоприятни от тези за страната, вкл. имайки предвид най-често повлияващите се групи заболявания от страна на фактори от околната среда - дихателната и сърдечносъдови системи, съответно смъртността от тези нозологични единици (Класове IX и X). В област Велико Търново се отчита по-ниска смъртност от дихателни и сърдечносъдови заболявания в сравнение със страната.

Обобщените данни за област Велико Търново са незначително по-добри спрямо средните индикатори за страната, което доказва отсъствието на агресивно действащи фактори, включително от страна на околната среда.

Клас по МКБ	Класове болести	0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	27703	757.2	19.5	14989	73.4	3.0	42692	177.4	6.7
	в т.ч. Чрезни инфекции	697	19.1	0.5	366	1.8	0.1	1063	4.4	0.2
II.	Новообразувания	268	7.3	0.2	9757	47.8	2.0	10025	41.7	1.6
	в т.ч. Злокачествени новообразувания	39	1.1	0.0	3920	19.2	0.8	3959	16.4	0.6
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	280	7.7	0.2	2077	10.2	0.4	2357	9.8	0.4
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	566	15.5	0.4	34331	168.2	6.9	34897	145.0	5.4
	в т.ч. Захарен диабет	77	2.1	0.1	19677	96.4	3.9	19754	82.1	3.1
V.	Психични и поведенчески разстройства	1109	30.3	0.8	13794	67.6	2.8	14903	61.9	2.3
VI.	Болести на нервната система	1068	29.2	0.8	23531	115.3	4.7	24599	102.2	3.8
VII.	Болести на окото и придатците му	6502	177.7	4.6	40851	200.1	8.2	47353	196.7	7.4
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък	2180	59.6	1.5	13496	66.1	2.7	15676	65.1	2.4
IX.	Болести на органите на кръвообращението	451	12.3	0.3	143566	703.4	28.7	144017	598.3	22.4
	в т.ч. Хипертонични болести	59	1.6	0.0	101452	497.1	20.3	101511	421.7	15.8
	Исхемична болест на сърцето	0	0.0	0.0	12279	60.2	2.5	12279	51.0	1.9
	Мозъчносъдови болести	0	0.0	0.0	8277	40.6	1.7	8277	34.4	1.3
X.	Болести на дихателната система	68216	1864.5	47.9	45515	223.0	9.1	113731	472.5	17.7
	в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища	51599	1410.3	36.2	16597	81.3	3.3	68196	283.3	10.6
	Пневмонии (вирусни и бактериални)	826	22.6	0.6	3128	15.3	0.6	3954	16.4	0.6
	Остър бронхит и бронхиолит	10113	276.4	7.1	9250	45.3	1.9	19363	80.4	3.0
XI.	Болести на храносмилателната система	4991	136.4	3.5	21669	106.2	4.3	26660	110.8	4.2

XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	7257	198.3	5.1	14347	70.3	2.9	21604	89.8	3.4
XIII.	Болести на костно-мускулната система и на съединител. тъкан	1707	46.7	1.2	39281	192.5	7.9	40988	170.3	6.4
XIV.	Болести на пикочо-половата система	4589	125.4	3.2	45088	220.9	9.0	49677	206.4	7.7
	в т.ч. Болести на пикочната система	2073	56.7	1.5	12234	59.9	2.4	14307	59.4	2.2
XV.	Бременност, раждане и послеродов период	134	3.7	0.1	3459	16.9	0.7	3593	14.9	0.6
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	235	6.4	0.2	0	0.0	0.0	235	1.0	0.0
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	1085	29.7	0.8	227	1.1	0.0	1312	5.5	0.2
XVIII.	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	9599	262.4	6.7	14691	72.0	2.9	24290	100.9	3.8
XIX.	Травми и отравяния	4419	120.8	3.1	18751	91.9	3.8	23170	96.3	3.6
ОБЩО		142359	3890.9	100.0	499420	2446.8	100.0	641779	2666.4	100.0

Таблица 4.8.6-4. регистрирани заболявания в лечебните заведения за допълнителна помощ в област велико търново през 2017 год.

Основна причина за смъртността през 2017г. остават болестите на органите на кръвообращението, чийто интензитет е 69,7% от общия брой. На второ място - от новообразувания с интензитет 15,2% от общия брой.

В структурата на останалите причини за смърт следват болестите на дихателната система; външните причини за заболяемост и смъртност; болестите на храносмилателната система; симптомите, признаците и отклоненията от нормата, открити при клинични и лабораторни изследвания, н.д. и пр.

Болестност и заболяемост сред населението в област Велико Търново

През 2017г. в лечебните заведения от област Велико Търново са хоспитализирани 19104 заболявания. Произтичащата от това болестност и заболяемост в областта по обръщаемост на лицата за медицинска помощ е 75,2 на 1000 души от населението (Таблица 4.8.6-5.).

Таблица 4.8.6-5. хоспитализирана заболяемост в мобал велико търново през 2017 год.

Клас по МКБ	Класове болести	0 - 17 години			над 18 години			общо		
		Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %	Брой	На 1000 д. население	Отн. дял %
I.	Някои инфекциозни и паразитни болести	316	8.64	10.2	447	2.19	3.0	763	3.17	4.2
	в т.ч. Чревни инфекции	262	7.16	8.4	213	1.04	1.4	475	1.97	2.6
	Туберкулоза		0.00	0.0	1	0.00	0.0	1	0.00	0.0
II.	Новообразувания	3	0.08	0.1	637	3.12	4.2	640	2.66	3.5
	в т.ч. Злокачествени новообразувания		0.00	0.0	284	1.39	1.9	284	1.18	1.6
III.	Болести на кръвта и кръвотворните органи	5	0.14	0.2	146	0.72	1.0	151	0.63	0.8
IV.	Болести на ендокринната система, разстройства на храненето и на обмяната на веществата	8	0.22	0.3	490	2.40	3.3	498	2.07	2.8
	в т.ч. Захарен диабет	8	0.22	0.3	467	2.29	3.1	475	1.97	2.6

V.	Психични и поведенчески разстройства		0.00	0.0	0	0.00	0.0		0.00	0.0
VI.	Болести на нервната система	9	0.25	0.3	623	3.05	4.2	632	2.63	3.5
	в т.ч. Епилепсия, епилептичен статус		0.00	0.0	29	0.14	0.2	29	0.12	0.2
VII.	Болести на окото и придатъците му	21	0.57	0.7	769	3.77	5.1	790	3.28	4.4
VIII.	Болести на ухото и мастоидния израстък		0.00	0.0	0	0.00	0.0		0.00	0.0
IX.	Болести на органите на кръвообращението	7	0.19	0.2	3819	18.71	25.5	3826	15.90	21.1
	в т.ч. Хипертонични болести		0.00	0.0	1	0.00	0.0	1	0.00	0.0
	Исхемична болест на сърцето		0.00	0.0	1140	5.59	7.6	1140	4.74	6.3
	Мозъчносъдови болести		0.00	0.0	429	2.10	2.9	429	1.78	2.4
X.	Болести на дихателната система	1281	35.01	41.3	625	3.06	4.2	1906	7.92	10.5
	в т.ч. Остри инфекции на горните дих. пътища	159	4.35	5.1	1	0.00	0.0	160	0.66	0.9
	Пневмонии (вирусни и бактериални)	473	12.93	15.2	258	1.26	1.7	731	3.04	4.0
	ХОББ -J44		0.00	0.0	153	0.75	1.0	153	0.64	0.8
	Астма	32	0.87	1.0	10	0.05	0.1	42	0.17	0.2
XI.	Болести на храносмилателната система	146	3.99	4.7	1956	9.58	13.0	2102	8.73	11.6
	в т.ч. Язва на стомаха и дванадесетопръстника		0.00	0.0	129	0.63	0.9	129	0.54	0.7
	Апендицит	58	1.59	1.9	41	0.20	0.3	99	0.41	0.5
	Хернии	31	0.85	1.0	262	1.28	1.7	293	1.22	1.6
	Холелитиаза и холецистит	1	0.03	0.0	224	1.10	1.5	225	0.93	1.2
XII.	Болести на кожата и подкожната тъкан	78	2.13	2.5	426	2.09	2.8	504	2.09	2.8
XIII.	Болести на костно-мускулната система и на съединителната тъкан	14	0.38	0.5	642	3.15	4.3	656	2.73	3.6
XIV.	Болести на пикочо-половата система	150	4.10	4.8	1085	5.32	7.2	1235	5.13	6.8
	в т.ч. Болести на пикочната система	71	1.94	2.3	740	3.63	4.9	811	3.37	4.5
	от тях: Тубулоинтестинални болести на бъбреците	70	1.91	2.3	282	1.38	1.9	352	1.46	1.9
	Хронична бъбречна недостатъчност		0.00	0.0	216	1.06	1.4	216	0.90	1.2
XV.	Бременност, раждане и послеродов период	79	2.16	2.5	1667	8.17	11.1	1746	7.25	9.6
	в т.ч. Аборт	14	0.38	0.5	289	1.42	1.9	303	1.26	1.7
	от тях: Спонтанен аборт	1	0.03	0.0	148	0.73	1.0	149	0.62	0.8
	Отоци, протеинурия и хипертонични усложнения		0.00	0.0	22	0.11	0.1	22	0.09	0.1
	Нормално (спонтанно) раждане	31	0.85	1.0	551	2.70	3.7	582	2.42	3.2
XVI.	Някои състояния, възникващи през перинаталния период	337	9.21	10.9	0	0.00	0.0	337	1.40	1.9
	в т.ч. Забавен фетален растеж, хипотр. и разстр., свърз. със скъсяване срока на брем. и ниско тегло при раждане	41	1.12	1.3	0	0.00	0.0	41	0.17	0.2
	Родова травма	20	0.55	0.6	0	0.00	0.0	20	0.08	0.1
XVII.	Вродени аномалии (пороци на развитието)	6	0.16	0.2	5	0.02	0.0	11	0.05	0.1

XVIII	Симптоми, признаци и отклонения от нормата	7	0.19	0.2	168	0.82	1.1	175	0.73	1.0
XIX.	Травми и отравяния	638	17.44	20.5	1494	7.32	10.0	2132	8.86	11.8
	в т.ч. Травми на главата и шията	102	2.79	3.3	396	1.94	2.6	498	2.07	2.8
	от тях: счупвания	1	0.03	0.0	9	0.04	0.1	10	0.04	0.1
	Травми на гр. кош, корема и таза	14	0.38	0.5	97	0.48	0.6	111	0.46	0.6
	от тях: счупвания	1	0.03	0.0	23	0.11	0.2	24	0.10	0.1
	Травми на раменен пояс и горен крайник	86	2.35	2.8	351	1.72	2.3	437	1.82	2.4
	от тях счупвания	79	2.16	2.5	206	1.01	1.4	285	1.18	1.6
	Травми на тазобедр.става и долен крайник	24	0.66	0.8	460	2.25	3.1	484	2.01	2.7
	от тях: счупвания	19	0.52	0.6	430	2.11	2.9	449	1.87	2.5
	Отравяния и токсични въздействия	47	1.28	1.5	30	0.15	0.2	77	0.32	0.4
	ОБЩО	3105	84.87		14999	73.49		18104	75.22	

В структурата на болестността с най-голям относителен дял са заболяванията на кръвообръщението (21,1%), следвани от травми и отравяния (11,8%). На трето място са болестите на храносмилателната система с относителен дял 11,6%.

В регистрираната заболеваемост в лечебните заведения за извънболнична помощ през 2017 г. в област Велико Търново значително преобладават болестите на дихателната система (64,2%), следвани от травми и отравяния (18,5%).

При анализа на общата заболеваемост и болестност се очертават следните проблеми:

Болести на кръвообръщението – макар и през последната година тези заболявания да отстъпват място, в структурно отношение при заболеваемостта, то остава тревожен факт, че е все още високата болестност при тези заболявания. Особено тревожно е също така, че болестите на кръвообръщението са водещи в структурата на умиранията, както и това, че са най-честата причина за инвалидизиране.

Злокачествените новообразувания са друг тежък проблем в анализа на заболеваемостта. В областта, както и в страната, през последните години заболеваемостта от злокачествени заболявания е възходяща. Заболеваемостта и болестността от злокачествени новообразувания очертават слаба тенденция към повишаване. Честотата на новите случаи на заболявания от злокачествени новообразувания също нараства, достигайки до 1,6% от общата заболеваемост. Остава тревожна нарастващата смъртност, свързана с честотата на тези болести.

Най-честите класове болести за област Велико Търново са характерни и за цялото население на страната.

Трябва да се отбележи, че посочените по-горе стойности (1,18 бр.случаи на 1000 д.) за онкологичната заболяемост в област Велико Търново са значимо по-ниски от тези за населението на страната.

Въз основа на проучването на здравно-демографските данни за община Велико Търново и област Велико Търново може да се заключи, че съществуващата демографска характеристика за населението е по-добра от средната за страната, по-благоприятни са и данните за заболяемостта и болестността по групи заболявания, включително онкологичните такива, като отсъстват индикации за съществено вредно въздействие на фактори от околната среда върху здравето на населението.

5. ОПИСАНИЕ, АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРЕДПОЛАГАЕМИТЕ ЗНАЧИТЕЛНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ НАСЕЛЕНИЕТО И ОКОЛНАТА СРЕДА В РЕЗУЛТАТ НА РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ, ПОЛЗВАНЕТО НА ПРИРОДНИТЕ РЕСУРСИ И ЕМИСИИТЕ НА ВРЕДНИ ВЕЩЕСТВА ПРИ НОРМАЛНА ЕКСПЛОАТАЦИЯ И ПРИ ИЗВЪНРЕДНИ СИТУАЦИИ, ГЕНЕРИРАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ И СЪЗДАВАНЕТО НА ДИСКОМФОРТ

5.1 Атмосферен въздух

5.1.1. Определяне на зоните на замърсяване на атмосферния въздух

Определянето на зоните на замърсяване от емисиите на вредни вещества е направено по Методика за изчисляване височината на изпускащите устройства, разсейването и очакваните концентрации на замърсяващи вещества в приземния слой на атмосферата – програмен продукт PLUME. (от 25 февруари 1998 г., приета от Министерството на околната среда и водите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството и Министерството на здравеопазването).

Използваните при моделирането концентрации са за замърсителите, които се отделят при този вид дейности – интензивно животновъдство при отглеждане на птици.

Единствените изпускащи устройства на организирани емисии в атмосферния въздух се явяват вентилаторите на халетата, които обаче извеждат в околната среда замърсен въздух от работната среда на отглеждането на животните, т.е. от халетата с животните, където непрекъснато работи персонала на фермата. Този въздух е замърсен с продуктите на обмяна на животните. Казано с други думи, в околната среда се изпуска замърсен въздух от работната среда в халетата, а не горивни или технологични газове от източници на емисии. Касае се за общообменна вентилация, а не за технологична такава.

По тези съображения, при задаване на НДЕ на модела PLUME не са използвани НДЕ за амоняк и ФПЧ₁₀, определени в Наредба № 1 от 27.06.2005 г. за норми за допустими емисии на вредни вещества (замърсители), изпускани в атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии, тъй като посочените в Наредбата НДЕ се отнасят само за горивни, технологични или вентилационни газове, отделяни от процесни емитери. Наредбата не се прилага за случаите на организирано отвеждане на вентилационни газове от работна среда.

Приложими норми за допустими емисии в работна среда дава Наредба № 13 от 30 декември 2003 г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на химични агенти при работа, където за съответните замърсители са реферирани максимално допустими концентрации на работните места и в работните помещения: 14mg/Nm³ за амоняк и 5mg/Nm³ за ФПЧ₁₀.

С тези стойности е извършено моделирането с програмен продукт PLUME.

5.1.1.1. Средногодишни концентрации на вредни вещества в приземния слой

Този модул от програмата дава типови оценки (средногодишни) на очакваните концентрации чрез пресмятане на разсейването на вредни вещества в приземния граничен слой на атмосферата.

Използвана е най-старата версия на софтуера PLUME, в която при определяне на средногодишните замърсявания се използва стандартната годишна климатична роза на вятъра, като се отчита също и процентът “тихо време”, а броят на източниците е ограничен до 10.

Тъй като софтуера дава възможност за моделиране с участието на ограничен брой изпускащи устройства, за да бъде изпълнимо моделиране на площадка с над 10 ИУ е необходимо да се апроксимира модела. За целта се създава т.н. „виртуално изпускащо устройство“ (ВИУ) по реда, утвърден от МОСВ.

Входни данни:

- ✚ Брой стъпки по посока Запад –Изток – 20
- ✚ Брой стъпки по посока Север - Юг – 20
- ✚ Стъпка по посока Запад –Изток /м/ - 2000
- ✚ Стъпка по посока Север - Юг /м/ - 2000
- ✚ Тип повърхност – извънградски район
- ✚ Географски координати : ширина: 43°04; дължина: 25°59;
- ✚ Средногодишна околна температура – 12 °C

Посока на вятъра – Роза на вятъра, представена по-долу:

Посока	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW
Скорост /m/c/	1,91	1,33	1,68	1,63	2,05	2	2,33	2,31
Честота /%/	6,29	41,04	2,8	7,27	1,98	2,28	1,03	37,31

- Брой на източниците – 197 броя стенни вентилатори;
- Вид на замърсителите: Определени са по BREF документа за интензивно животновъдство-Амоняк и ФПЧ₁₀;
- Параметри на изпускащите устройства: показани са в таблица 5.1.1.1-1
- Определяне стойността на замърсяващата емисия, чрез изчисляване: $E = D \cdot C / 1000$; където E – стойност на замърсяващата емисия (g/s); D-дебита на газа (Nm³/s); C-концентрацията на замърсителя (mg/Nm³). Използвани са НДЕ (максимално допустими концентрации на замърсители от неподвижани източници), съгласно Наредба 1/2005г.

Хале	Източник на отпадъчни газове	h	V	d	F	Si	T
		(m)	Nm3/s	m	m2	m/s	(0C)
ХАЛЕ 1	Хале 1 Вентилатор 1	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 2	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 3	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 4	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 5	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 6	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 7	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 8	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 9	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 10	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 1 Вентилатор 11	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 1 Вентилатор 12	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 1 Вентилатор 13	2	3,33	1	0,785	4,25	25
ХАЛЕ 3	Хале 3 Вентилатор 1	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 2	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 3	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 4	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 5	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 6	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 7	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 8	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 9	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 10	2	12,42	1	0,785	15,82	25
	Хале 3 Вентилатор 11	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 3 Вентилатор 12	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 3 Вентилатор 13	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 3 Вентилатор 14	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 3 Вентилатор 15	2	3,33	1	0,785	4,25	25
	Хале 3 Вентилатор 16	2	3,33	1	0,785	4,25	25
ХАЛЕ 4	Хале 4 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25

	Хале 4 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 4 Вентилатор 15	2	5,56	1	0,785	7,08	25
	Хале 4 Вентилатор 16	2	5,56	1	0,785	7,08	25
	Хале 4 Вентилатор 17	2	5,56	1	0,785	7,08	25
	Хале 4 Вентилатор 18	2	5,56	1	0,785	7,08	25
ХАЛЕ 5	Хале 5 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 5 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 6	Хале 6 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 6 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 7	Хале 7 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25

	Хале 7 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 17	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 18	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 19	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 7 Вентилатор 20	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 8	Хале 8 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 17	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 18	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 19	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 20	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 21	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 22	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 23	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 24	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 8 Вентилатор 25	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 9	Хале 9 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25

	Хале 9 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 17	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 18	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 19	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 20	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 21	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 22	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 23	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 24	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 9 Вентилатор 25	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 10	Хале 10 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 17	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 18	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 19	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 20	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 21	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 22	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 23	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 24	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 10 Вентилатор 25	2	10,56	1	0,785	13,45	25
ХАЛЕ 11	Хале 11 Вентилатор 1	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 2	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 3	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 4	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 5	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 6	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 7	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 8	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 9	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 10	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 11	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 12	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 13	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 14	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 15	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 16	2	10,56	1	0,785	13,45	25
	Хале 11 Вентилатор 17	2	10,56	1	0,785	13,45	25

Хале 11 Вентилатор 18	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 19	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 20	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 21	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 22	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 23	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 24	2	10,56	1	0,785	13,45	25
Хале 11 Вентилатор 25	2	10,56	1	0,785	13,45	25

Таблица 5.1.1.1-1 Данни за съставяне на виртуално изпускащо устройство

По-долу са представени обобщени данни с параметрите на ВИУ, както следва:

Виртуално ИУ амоняк	X (m)	Y (m)	d (m)	H (m)	S (m/s)	F (m2)	T (0C)	V (Nm3/s)	C (mg/m3)	E (g/s)
	20000	20000	13,87	2,00	13,53	150,94	25,00	2042,22	14	28,591

Таблица 5.1.1.1.-2. Параметри на виртуалното изпускащо устройство – замърсител Амоняк

Виртуално ИУ прах	X (m)	Y (m)	d (m)	H (m)	S (m/s)	F (m2)	T (0C)	V (Nm3/s)	C (mg/m3)	E (g/s)
	20000	20000	13,87	2,00	13,53	150,94	25,00	2042,22	5,00	10,21

Таблица 5.1.1.1.-3. Параметри на виртуалното изпускащо устройство – замърсител ФПЧ₁₀

Резултати от моделиране на замърсяването на приземния атмосферен слой

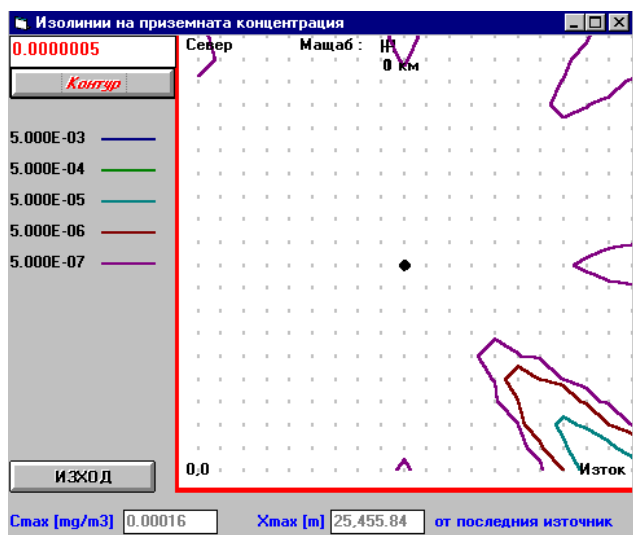
Тъй като за метеорологични данни е използвана средногодишна роза на вятъра, получената оценка на замърсяването в приземния слой на въздуха е средногодишна. Резултатите за основните замърсители, за които има годишни норми, са дадени в Таблица 5.1.1.1-4. В същата таблица са представени и нормите на допустими емисии на съответните замърсители, съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух, в която са реферирани стойности на средногодишна норма единствено за показателя „ФПЧ₁₀“. Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места също не поставя стойности на годишни норми на замърсителите.

Замърсител	Разстояние от източника	Очаквани средногодишни концентрации	Средногодишни стойности съгласно Наредба 12	Съответствие
	m	[mg/m3]	[mg/m3]	Да/Не
Амоняк	25455	0,00016	не се нормира	-
Прах (ФПЧ ₁₀)	25455	0,00006	0.04	Да

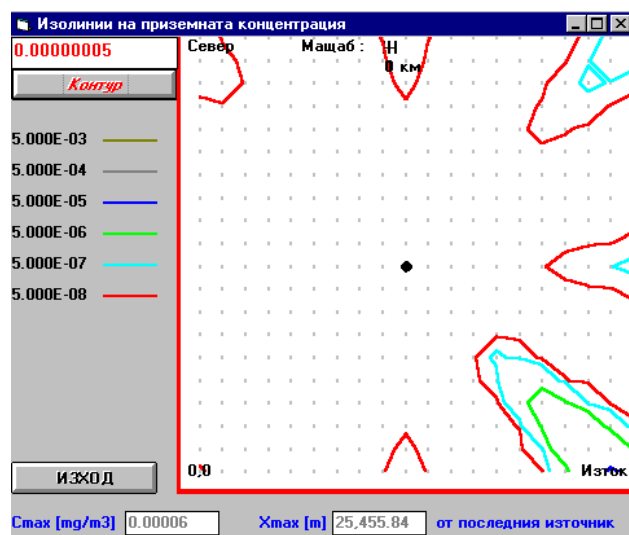
Таблица 5.1.1.1-4. Годишни концентрации след реализацията на ИП и оценка на съответствието

От таблицата се вижда, че не са превишени годишните СГН за опазване на човешко здраве, за обследваните замърсители, т.е. налице е съответствие между изискванията на Наредба 12 и получените резултати.

По-долу са показани изолиниите на замърсителите:

Фиг. 5.1.1.1-5. Годишно поле замърсяване с амоняк

Фиг. 5.1.1.1-6. Годишно поле на замърсяване с на ФПЧ₁₀

От изложеното може да се заключи, че годишното замърсяване на атмосферния въздух след реализация на инвестиционното предложение няма да оказва отрицателен ефект върху населени райони и екосистеми, тъй като очакваните максимални приземни концентрации на замърсителите са по-малки от нормативно определените такива.

Максималните приземни концентрации на замърсителите не могат да достигнат най-близките населени места в град Дебелец и да предизвикат дискомфорт у населението.

5.1.1.2. Максимални еднократни концентрации при най-неблагоприятни метеорологични параметри

Важна характеристика е максималното възможно замърсяване, което може да се получи при зададени източници, като се определят както максималната стойност на замърсяването, така и метеорологичните условия, при които то се получава. Това е и единствената характеристика на замърсяването, която може да се получи в случай, че изобщо липсват метеорологични данни за даден район. При вариране на набор от метеорологични параметри – скорост на вятъра за всяка една от 8-те стандартни посоки и класа устойчивост (A – силна неустойчивост, B – умерена неустойчивост, C – слаба неустойчивост, D – неутрална стратификация, E – слаба устойчивост и F – умерена устойчивост), се пресмята полето на замърсяването, за да се определи неговата максимална стойност при съответните метеорологични параметри и посока на вятъра.

Входни данни:

- Входни параметри на модела – областта, за която се пресмята замърсяването е 40 000 m x 40 000 m (20 стъпки по 2000 m в посока Запад-Изток и 20 стъпки по 2000 m в посока Север-Юг);
- Метеорология - в програмния код на продукта PLUME е заложен наборът на метеорологичните параметри, които покриват диапазона на възможните вариации на скоростта на вятъра и съответните им класове устойчивост за двата периода на денонощието – дневните (в зависимост от слънчевото греење) и нощните (в зависимост от облачността) часове - Таблица 5.1.1.2-1.

Скорост на вятъра [m/s]	Клас устойчивост
1	A , B
2.5	B , C , E
4	B , C , D , E
5.5	C , D
7	D

Таблица 5.1.1.2-1. Набор метеорологични параметри

Моделът PLUME отчита ефектите на топлинно или механично издигане на струята (заложи в кода на продукта), вследствие на което се увеличава физическата височина на комина до т.н. ефективна височина, която зависи правопрпорционално от разликата между температурата на изхвърляните газове от комина и температурата на околния въздух. Следователно по ниски ефективни височини ще се получат при по-високи температури на околния въздух (летни температури), а следователно и по-големи максимални стойности на замърсяването.

- **Параметри на източника** – необходимите параметри на източниците са както в предното изследване.

Резултати:

В Таблица 5.1.1.2-2. са обобщени резултатите от този модул на програмата за замърсителите, като са изчислени максималните еднократни концентрации след реализацията на предложението.

Замърсител	Разстояние от източника	Очаквани средночасови концентрации	Средночасови стойности съгласно Наредба 14*	Съответствие
	m	[mg/m ³]	[mg/m ³]	Да/Не
Амоняк	6000	0,08472	0.25	Да
Прах (ФПЧ10)	6000	0,03009	0.5	Да

Таблица 5.1.1.2-3. Максимални еднократни концентрации след реализация на ИП и оценяване на съответствието

Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух не нормира максимално-еднократни (средночасови) стойности на обследваните замърсители.

Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места дава стойности за максимално еднократни норми, които могат лесно да бъдат приравнени към средночасови такива.

Изчислени са най-неблагоприятните условия на дифузия – летните месеци, северен вятър със скорост 2,5 m/s , температурна стратификация – клас **Е** по скалата на Паскуил-Гилфорд и посока североизток.

На база изложеното може да се заключи, че краткотрайното замърсяване на атмосферния въздух след реализация на инвестиционното предложение няма да оказва отрицателен ефект върху населени райони и екосистеми. Населените места не са разположено по посока на замърсяването и по тези причини не се очаква предизвикване на дискомфорт у населението.

По – долу са дадени резултатите от работата на PLUME при определяне на максималното преходно замърсяване:

Фиг. 5.1.1.2-4. Преходно замърсяване с Амоняк

Фиг. 5.1.1.2-6. Преходно замърсяване с прах

5.1.2. Неорганизираните емисии

В етапа на строителството, източници на неорганизираните емисии ще се явяват тежката строителна механизация и формирането на прахови емисии по време на изкопните работи (площни източници). Въздействието на този етап ще бъде епизодично – в рамките на няколко дни, докато траят изкопните дейности.

В етапа на експлоатацията на площадката ще функционира торова площадка за събиране на животинската тор, която е възможен потенциален емитер на неорганизираните емисии и неприятни миризми. Торовата площадка е съществуваща, изпълнена е във форма на правоъгълник с размери на основата 56 m x 14 m. При така зададените геометрични размери на торохранилището, площта му ще възлиза на 784 m².

Основни мерки, които ще бъдат предприети за намаляване на неорганизираните емисии от амоняк и неприятни миризми са:

- Използване на закрыта площадка за съхраняване на торовите маси, с цел недопускане проникване на дъждовни води и катализиране разлагането на карбамида в екскрементите до амоняк
- Редовно извеждане на тора от торището и предаването му за оползотворяване

Съгласно *Guidance document on control techniques for preventing and abating emissions of ammonia, Geneva, September 2007*, по този начин се намаляват емисиите на амоняк от съхраняване на тора с 20% в сравнение с контролните данни, при които не се използват техники за намаляване на емисиите.

Съгласно указанията на Ръководството за прилагане на Регламент ЕРИПЗ, за този тип дейности (съхранение на тор при интензивно отглеждане на птици) се регламентира отделяне на емисии от амоняк и метан. Определянето на годишните количества на имисионния баланс се извършва на база брой места и емисионните фактори за съответния замърсител. Емисионния фактор за замърсителя амоняк, определен по CORINAIR, 2013 възлиза на 0,6 kg/1 място/год. Този фактор се отнася за сгради, при които не се прилагат мерки за редуциране емисиите от амоняк. Планираните мерки за намаляване на емисиите на азотни съединения в инсталацията включват комбинация от „Редовно извеждане на тора от халетата“ и „Осушаване на тора върху торовите ленти“, с което емисиите на амоняк се редуцират на 0,071 kg/1 място/год (източник на позоваване BREF ICF, July, 2017, табл.4.51 .)

В таблица 5.1.3-1 са приложени изчисления за количествата замърсители, отделяни от торището при съхраняване на тора на годишна база.

Таблица 5.1.3-1 Неорганизираните емисии от площадката

Вид животни	брой	ЕФ амоняк	ЕФ метан	амоняк,kg	метан, kg	Емисия g/s NH ₃	Емисия g/s CH ₄
Кокошки-носачки	549 992	0,071	0,117	39049	64349	1,24	2,04

На база горните изчисления е определена общата неорганизирана емисия от цялата площадка: амоняк – 1,24 g/s, респ. 2,04 g/s метан.

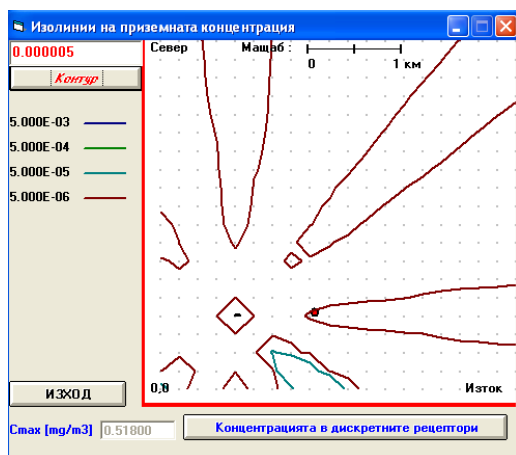
Данните са заложили в софтуерен продукт TRAFFIC ORACLE, с помощта на който са определени максималните средногодишни концентрации на замърсителите амоняк и метан, които се очаква да постъпят в приземния атмосферен слой. За моделиране е използвана средногодишната роза на вятъра, а получените данни са средногодишни.

Замърсител	Очаквани максимални средногодишни концентрации	Максимално възможни концентрации в дискретния рецептор	Средногодишни стойности съгласно Наредба 12	Съответствие
	[mg/m ³]	[mg/m ³]	[mg/m ³]	Да/Не
Амоняк	0,51	$5,79 \cdot 10^{-12}$	не се нормира	-
Метан	0,85	$3,63 \cdot 10^{-12}$	не се нормира	-

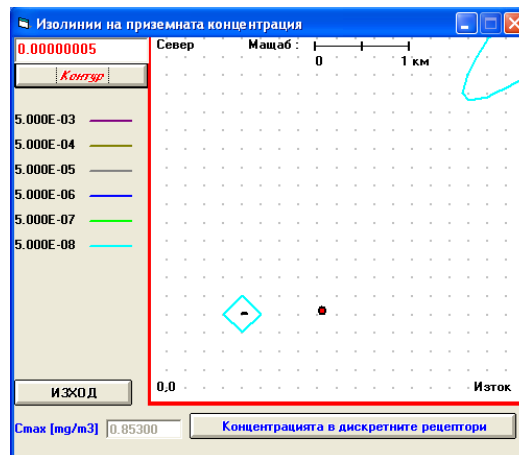
Таблица 5.1.3-2 Очаквани концентрации на замърсителите

В софтуера е зададен дискретен рецептор – най-близката жилищна сграда, отстояща на около 1,39 km от границата на птицефермата.

Софтуера автоматично генерира данни за очакваните максимални приземни концентрации около площния източник (в границите на площадката) и максимално възможните концентрации в дискретния рецептор (означен с червена точка на Фиг. 5.1.3-3 и Фиг. 5.1.3-4).

Фиг. 5.1.3-3 Поле на замърсяване с NH_3

Фиг. 5.1.3-4 Поле на замърсяване с CH_4

Видно, от горните две фигури е, че изолините на максималните приземни концентрации на замърсителите се формират около непосредствена близост до периферията на торовата площадка и максимално възможните концентрации се ограничават в рамките на производствената площадка. В посочения дискретен рецептор се очакват концентрации на замърсители от порядъка на 10^{-12} , т.е. под прага на откриване.

ЕКСПЕРТНО ЗАКЛЮЧЕНИЕ

От направеното изследване за въздействието върху атмосферния въздух, в следствие реализацията на инвестиционното предложение на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА, могат да се направят следните изводи:

Дълготрайно (или средногодишно)

1. Обектът **няма** да оказва съществено **отрицателно въздействие** върху атмосферния въздух по отношение на разгледаните замърсители. Защитените зони за опазване на местообитанията *Търновски височини* и *Дряновска река* не са засегнати от концентрации над нормите за опазване на природните екосистеми.
2. Обектът **няма** да оказва **кумулятивно въздействие** - допълнителното годишно натоварване в разглеждания район, тъй като в обхвата на въздействие не са налични други големи промишлени замърсители. При спазване на съответните НДЕ във вентилационните газове на изпускащите устройства, въздействието е пренебрежимо малко и няма да има отрицателен ефект върху населени райони и екосистеми.

Краткотрайно

1. Обектът **няма** да оказва **краткотрайно въздействие** върху атмосферния въздух по отношение на разгледаните замърсители.

В годишен и краткосрочен аспект качеството на атмосферния въздух няма да бъде повлияно отрицателно след реализация на инвестиционното предложение на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА, като въздействието е приемливо в локален, регионален и трансграничен мащаб.

5.2. Подземни води

5.2.1. Прогноза и оценка за въздействието върху състоянието на подземните води. Значимост на въздействието.

Както беше посочено в т. 4.2.2. ПУРБ определя подземното водно тяло „Карстови води в Централния Балкан“ с код BG 1G0000TJK045, в района на ИП, като тяло в добро количествено състояние и лошо химично състояние във връзка със завишени съдържания на нитрати, олово и манган.

В конкретното инвестиционно предложение на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА, въздействие върху количествата в подземното водно тяло BG 1G0000TJK045 ще отсъства, тъй като не се предвижда водовземане от подземни води.

Водоползването ще се осигурява от водопроводно отклонение на „В и К Йовковци“ ЕООД, в условията на сключен договор за водоснабдяване. В и К операторът не поставя ограничения при доставяните количества вода. Копие от документ, удостовереният законосъобразността на доставките на свежа вода от водопровод на В и К Дружеството е представен в *текстово приложение № 14 към ДОВОС*.

Осигуряването на персонала с прясна вода за питейни и санитарно-битови нужди ще се извършва от водопроводната мрежа на площадката.

По-долу е извършена оценка на съответствието на предвидените количества вода за промишлени нужди с разрешените такива в разрешителното за водоползване:

Инсталация	Максимално разрешен разход на вода (m³) от В и К Оператора	Годишен разход на вода за промишлени цели (m³) при максимален капацитет на инсталацията	Съответствие Да/Не
Общо годишно водопотребление за животновъдство	без ограничения	70 674	Да

Таблица 5.2.1-1 Оценка на съответствието на използваните водни количества с разрешените

Инвестиционното предложение не притежава потенциал за неблагоприятно въздействие върху химичното състояние на подземното водно тяло BG 1G0000TJK045. Както беше посочено, строителството на сградите ще бъде краткотрайно и без какъвто и да било пряк контакт с подземните

води. Извършването на дейностите, предмет на ИП, ще става в затворени помещения, изолирани от околната среда и без връзка с подземните води по пътя на отпадъчните води и торовите маси.

С цел предотвратяване проникване на замърсители от торовата площадка към подземното водно тяло е положена трайна настилка и изградена странична изолация. По този начин се елиминира напълно възможността от замърсяване на подземните води. Веднъж годишно при пълно изпразване на торището ще се извършва визуална оценка за състоянието и цялостта на трайната настилка и страничната изолация.

Не се предвижда пряко или косвено отвеждане или реинжектиране на замърсени води в подземното водно тяло. При строителството и експлоатацията няма да се употребяват приоритетни или приоритетно опасни вещества, които могат да влошат химичното състояние на водното тяло.

Районът на птицефермата в гр. Дебелец, в частност подземното водно тяло, не е класифицирано като „води, които са замърсени или застрашени от замърсяване с нитрати“ по силата на Приложение 1 към Заповед № РД – 146 от 25.02.2015 г. на Министъра на околната среда и водите за определяне на водите, които са замърсени и застрашени от замърсяване с нитрати от земеделски източници и уязвимите зони, в които водите се замърсяват с нитрати от земеделски източници.

Категорично може да се твърди, че регистрираните епизодични превиишения на показател „нитрати“, при извършване на планов мониторинг на ПВТ от страна на БДУВДР е в резултат на интензивно торене с нитратни торове, тъй като в съседство се разполагат земеделски земи с интензивно земеделие, а посоката на отичане на подземните води е към и по течението на река Дряновска река, т.е. хидравличния път на отичане на подземните води е срещуположена на фермата, от което се налага мнението, че източникът на замърсяване не е дейността на фермата.

Дейностите, които ще се извършват на площадката не представляват допълнителен риск за замърсяване с нитрати на подземните води, тъй като не предвиждат употребата на нитратни торове и други източници на нитрати.

Опасни химични вещества и смеси, които могат да бъдат източници на олово и манган, за които съгласно ПУРБ подземното водно тяло се намира в риск и за което е налице лошо химическо състояние, не се съхраняват на площадката и същата не може да предполага риск от замърсяване на подземните води с тежки метали.

Инвестиционното предложение не предвижда отвеждане на замърсители в подземни води и дейности, които да доведат до непряко отвеждане на замърсители. Това определя отсъствие на въздействие върху химическото състояние на подземните води при нормални експлоатационни условия.

Предвидената технология – всички дейности по отглеждане на животни, отвеждане на битово-фекални отпадъчни води във водоплътна изгребна яма и събиране на животинска тор в наземна торова площадка, ще предотвратят възможността за контаминация на подземните води.

Допълнителни мерки за намаляване на замърсяването на подземни води, които ще бъдат предприети са: полагане на трайни настилки в участъците/местата, където са възможни течове/изливания (склада за съхранение на опасни химични вещества и дизеловия агрегат), периодична оценка на техническото състояние на торовата площадка.

5.2.2. Оценка на влиянието на дейностите, предвидени с инвестиционното предложение върху източниците за питейно-битово водоснабдяване на населението.

Съгласно наличната информацията от Инвеститора, към настоящия момент фермата е захранена с вода за питейно-битово водоснабдяване от „В и К Йовковци“ ЕООД Велико Търново. В близост до фермата преминава и е изграден водопровод, от който се извършва водоснабдяването. Водата за промишлено водоснабдяване и за противопожарни нужди ще се взема от същия водопровод. Най-близката налична система за водохващане се намира в землището на гр. Дебелец (каптаж) и отстои на повече от 1000 m по права линия от границите на площадката – обект на ИП. Към настоящия момент каптажът не се експлоатира. В района на площадката не са учредявани СЗО.

Поради отсъстието на водохващания в района на ИП и липса на ЕСК, предназначени за питейно-битово водоснабдяване на населението се налага мнението, че дейностите, предвидени с ИП няма да оказват въздействие върху източниците на питейно-битово водоснабдяване на населението.

Значимост на въздействието на инвестиционното предложение върху подземните води:

Очакваното въздействие върху подземните води в процеса на **строителството и експлоатацията** се очаква да бъде както следва:

Териториален обхват на въздействие: Липса на въздействие върху подземните води в етапа на експлоатацията, тъй като ИП не предвижда водовземне от подземни води. Строителните работи и експлоатационните дейности ще се разполагат над нивото на подземните води. Не се очаква никакво въздействие върху водоизточниците и другите съоръжения за ПБВ и техните СОЗ.

Степен на въздействие: Отсъства въздействие.

Продължителност на въздействието: Не се очаква

Честота на въздействието: Липсва въздействие

Кумулативни въздействия: Не се очаква

Трансгранични въздействия: Не се очакват, тъй като ПВО не е трансграничен.

5.3. Повърхностни води

5.3.1. Прогноза и оценка на въздействието на предвидените с инвестиционното предложение дейности върху режима на повърхностните водни обекти в района на ИП

Местоположението на площадката, както и технологията за отглеждане на птици и спомагателните дейности на площадката, залегнали в инвестиционното предложение, не предполагат негативни въздействия върху количествените показатели на р. Дряновска река и други водни обекти. Не се предвижда да се засегнат техни крайбрежни заливаеми ивици, легла в естествено състояние, бентове и диги. Не се очаква и въздействие върху съществуващи водностопански системи и съоръжения.

Инвестиционното предложение не предвижда заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти, както и нарушаване на нормалната им проводимост. За осъществяване на предложението не се налага засягане на сервитута на реката и нарушаване на техническата му цялост.

5.3.2. Прогноза и оценка на очакваните изменения в качеството на водите на повърхностните водни обекти. Значимост на въздействието.

Дейностите на площадката не включват заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти или обратно реинжектиране на замърсени води в подземни водни тела. Промислени отпадъчни води на площадката няма да се формират, тъй като по технология не се планира дейности по измиване на съоръженията. След приключване на жизнения цикъл ще се извършва обработка на клетките с паростуйка и непосредствено след това дезинфекция, чрез напръскване на участъците с разреждени водни разтвори на дезинфектанти. От антропогенната дейност ще се образуват битово-фекални отпадъчни води, които ще се събират в еднокамерна водоплътна изгребна яма. При запълване, ямата ще се почиства и ще се предава за обезвреждане на „В и К“ ЕООД Пазарджик при наличие на актуален договор. Годишното количество БФОВ се изчислява на 292 m³/y. Емисионния товар, които тези БФОВ ще окажат на ГПСОВ Велико Търново при предаването им за обезвреждане е представена в таблица 5.3.2-1:

Показател	Q-годишно, m ³ /y	Максимални концентрации на замърсители, mg/l	Емисии, kg/y
Неразтворени в-ва	292	400	0,117
БПК ₅		1500	0,438
ХПК		2000	0,584

Таблица 5.3.2-1 Максималногодишен емисионен товар

Образуваната животинска тор ще се събира в торова площадка (торохранилище), която ще отговаря на изискванията на НДНТ, посочени за Заключениета на BREF документа за интензивно животновъдство. Системата за събиране на тор (торови ленти под клетките, редлери и шнекове) ще бъде изградена от резистентен на въздействието на тора материал, така че да се елиминира изцяло възможността за корозия и последваща контаминация на подземните води.

Торохранилището (торовата площадка) е съществуваща. Нова не се предвижда да бъде изграждана. За предотвратяване проникването на замърсители в подземните води е изградена трайна настилка и положена странична изолация.

Направените от експертния екип изчисления доказват, че отсъства потенциална опасност от препълване на торовата площадка, в резултат на несъобразен капацитет и невъзможност за предаване на тора за оползотворяване. Площадката е защитена, което елиминира възможността от проникване на дъждовни води или снежни маси и формиране на разливи от инфилтрати на площадката.

Поради гореизложените съображения, анализа сочи, че **няма възможност** от индиректно замърсяване на повърхностния воден обект – Дряновска река, в резултат на формиране на инфилтрати.

С цел намаляване емисиите от амониак при съхранение на животинската тор и с оглед намаляване на риска от дифузно замърсяване на съседни земи (почви и подпочвени води с амониев съединения), Операторът е предвидил често (веднъж седмично) предаване на животинската тор на инсталации за производство на биогаз за оползотворяване или за наторяване на земеделски земи. Честото предаване се препоръчва и с оглед на това, че при престой на тора в торището протичат процеси на ферментация на тора, което води до намаляване на количеството получаван биогаз след това в инсталациите.

Честото извеждане на тора е формулирано като НДНТ в приложимия BREF документ при отглеждане на птици или свине.

Всички пътища на площадката, върху които ще се придвижват МПС и от които е възможно замърсяване с нефтопродукти ще бъдат изградени с трайна настилка.

От гореизложеното се налага извода, че Операторът е предприел всички разумни мерки за недопускане на замърсяване на повърхностните води от дифузни източници, в резултат дейността на фермата, а именно:

- Осигуряване на достатъчен обем на торовата площадка, който да подсуши време за задържане на тора не по-малко от 3 месеца (определен минимум съгласно добри производствени практики), при наличие на форсмажорни обстоятелства, пречателстващи извозване на животинска тор (например неблагоприятни метеорологични условия).
- Периодична проверка и поддръжка на изгребната яма за БФОВ от водоупорен бетон
- Полагане на трайни настилки в участъците/местата, където са възможни течове/изливания (склада за съхранение на дезинфектанти и дизеловия агрегат)

При възникване на аварийни ситуации (например земетресения) или пожар е възможно залпово замърсяване на подземните води, в резултат на:

- Нарушаване цялостта на водоупорната яма за БФ отпадъчни води или цялостта на трайната настилка и странична изолация на торовата площадка или на свързващите ги канализация и комуникации в резултат на силно земетресение
- Формиране на залпова емисия от силно замърсени води, в резултат на пожарогасене и замърсяване на почви и подземни води;
За управлението на посочените **2 риска** от замърсяване на подземните води **при аварийни режими на работа**, Операторът ще предприеме следните мерки:
 - ✓ Разработване и внедряване като част от СУОС (при издаване на комплексно разрешително) на Инструкция за периодична оценка на техническото състояние и поддръжка на водоупорната яма, торовата лагуна и канализацията
 - ✓ Осигуряване на възможност за приемане на силнозамърсените отпадъчни води от пожарогасене **в ямата и задържането им в нея и последващото им предаване за обезвреждане**

Изпълнението на мерките и оценка на тяхната ефективност ще се преценя при извършване на визуален контрол на площадката. При установяване на несъответствия ще се търсят причините за това и ще се предприемат коригиращи действия.

Прогнозната оценка е за отсъствие на негативно въздействие върху качествата на водите от р. Дряновска река, в района на инвестиционното предложение, нормирани от Наредба № Н-4 от 14.09.2012

г. за характеризирание на повърхностните води, по отношение запазване на добро химическо и умерено екологично състояние.

Горният извод се базира на следните факти:

- не се предвижда заустване на отпадъчни води в повърхностни водни обекти и водностопански съоръжения, т.е. отсъства въздействие от **точкови** източници на емисии;
- При експлоатацията на ИП няма да се формират промишлени отпадъчни води. Битово-фекалните отпадъчни води ще се събират в еднокамерна водоплътна изгребна яма.
- Предприети са мерки за предотвратяване замърсяването на повърхностните води от **дифузни** източници на емисии (осигуряване на достатъчен обем за задъжане на торови маси в торището, използване на трайна настилка и странична изолация за формиране на изолиращ екран под торовата площадка, периодична проверка и поддръжка на ямата за събиране на БФОВ от водоплътен бетон, полагане на трайни настилки под участъците, където са възможни течове/изливания)
- Предприемане на мерки за недопускане на залпови емисии от БФОВ, торови маси и силно замърсени води от пожарогасене във повърхностния водоприемник при аварийни ситуации (незабавна проверка за състоянието на водоплътната яма и торовата площадка след силни земетресения и обилни дъждове и възможност за поемане и задържане на силно замърсени води от пожарогасене в торовата лагуна)

Значимост на въздействието на инвестиционното предложение върху повърхностните води:

Очакваното въздействие върху повърхностните води в процеса на **строителството и експлоатацията** се очаква да бъде, както следва:

Териториален обхват на въздействие: Пряко въздействие върху повърхностни води няма да има, тъй като строителните работи и експлоатационните дейности се разполагат извън повърхностни водни обекти, русла на реки, диги, водностопански съоръжения, заливаеми ивици и т.н. Не се предвижда заустване на отпадъчни води.

Степен на въздействие: Не се очаква.

Продължителност на въздействието: Не се очаква.

Честота на въздействието: Не се очаква.

Кумулативни въздействия: Не се очаква.

Трансгранични въздействия: Водният обект, преминаващ в района на площадката не е трансграничен; трансгранично въздействие от дейностите, предвидени в ИП на Инвеститора, не се очаква.

5.4 Геоложка среда

5.4.1. Прогноза и оценка на очакваните изменения в геоложката среда от реализацията на инвестиционното предложение. Значимост на въздействието.

Прогноза и оценка на очакваните въздействия на изменената геоложка среда върху съществуващи строителни и други обекти и върху компонентите на околната среда.

Основните промени в геоложката среда в резултат от реализацията на инвестиционното предложение ще се изразяват основно в изкопните работи за фундирането на Хале №№1-5 и яйцесклада със сортировъчното отделение, както и пътната мрежа на площадката.

Изкопите ще засегнат изключително горните части на алувиалните отложения с кватернерна възраст. Дълбочината на въздействие ще бъде в зависимост от приетите конструктивни решения по отношение фундирането на посочените по-горе подобекти. Предвижда се изграждането на нова инфраструктурата към фермата.

Измененията ще са дълготрайни в рамките на извършваните изкопни работи за фундиране на предвидените в инвестиционното предложение съоръжения и изграждане на канали и канализационни връзки.

Прогноза и оценка на очакваните въздействия на изменената геоложка среда върху съществуващи строителни и други обекти и върху компонентите на околната среда.

Тъй като теренът, предмет на осъществяване на инвестиционното предложение е равнинен, при спазване изискванията на нормативната уредба за фундиране, изкопите няма да застрашат съществуващи сгради и инфраструктурни обекти.

Очакваните негативни изменения в геоложката среда, в резултат от изкопните работи, предвидени в инвестиционното предложение, могат да се оценят като незначителни.

Измененията няма да окажат въздействие върху други компоненти на околната среда.

Тектоника. В района на инвестиционното предложение няма тектонски нарушения, няма разломи, разседи или други геоложки структурни дислокации, които да се очаква да нарушат стабилитета на геоложката среда и земна основа.

Сеизмичност на района. Съгласно сеизмичното райониране на България, районът на инвестиционното предложение попада в област с интензивност на земетръс – VII степен, със сеизмичен коефициент $K_s = 0.10$. Този факт налага необходимостта при проектирането на сгради и съоръжения, проектантът-конструктор да отчете и въведе поправки в конструкцията и фундирането, съобразени с наредбата за фундиране в сеизмични райони.

За периода на **строителство и експлоатация** на предвидените в инвестиционното предложение сгради и съоръжения, очакваното въздействие върху геоложката среда може да се характеризира по следния начин:

Териториален обхват на въздействие:

- изкопни работи за фундиране на 5 халета и сортировъчно с яйцесклад: пряко, ограничен в рамките на всеки един от изкопите, съгласно проектите за фундиране;
- изкопи за отводнителни канавки, канализационна и водопроводна мрежи: пряко, ограничен в рамките на проектните трасета.

Степен на въздействие: пряко и незначително;

Продължителност на въздействие: за периода на строителството - 3 месеца, съгласно предвижданията на инвестиционното предложение;

Честота на въздействие:

- при строителните работи: еднократно върху съответния участък, в рамките на работния ден;
- при експлоатацията на съоръженията: няма въздействие.

Кумулативни въздействия: Не се очакват такива въздействия върху геоложката среда в рамките на предвиденото в инвестиционното предложение строителство на съоръжения и инфраструктура.

Трансгранично въздействие: Не се очаква.

5.5. Земи и почви

Районът на обекта е типичен земеделски, а земите са почти изцяло антропогенизирани селскостопански. Съседните имоти са усвоени като площи, предназначени за производствени и складови дейности. След ликвидиране на естествената растителност в миналото земите са превърнати в обработваеми за отглеждане на земеделски култури. По нататък, с развитие на селското стопанство, антропогенизацията на земите се задълбочава и се изразява главно в изграждане на полски пътища и напоителна система, използване на тежка механизация за обработка, минерални торове и химикали, оформяне на блокове, а след това раздробяване на земите и т.н. Изграждат се и техногенни обекти като стопански дворове, промишлени предприятия, сгради, помощни стопанства, съоръжения и пр.

Урбанизираните територии в района отстоят на около 1,39 km от площадката. Всички селища в района са свързани помежду си чрез третокласни и четвъртокласни пътища.

Земите на площадката и в района, увредени евентуално в резултат на изграждането на фермата, съгласно класификацията на увредените земи (Инструкция № РД-00-11 от 13 юли 1994 г., МЗ) и в зависимост от природата на увреждането, се обособяват в три класа на увреждане – нарушения, дегренирани и замърсени.

5.5.1. Нарушени земи

В резултат на изкопите за фундаменти и основи се очакват техногенно-антропогенни увреждания на почвите. Те предизвикват не само значителни промени на повърхностния почвен слой, но отнемането и изнасянето на хумусния пласт, почвения профил и частично геоложката основа водят и до пълното унищожаване на почвената покривка.

В случая Халетата и яйцесклада са постройки от лек тип и изкопите за фундаменти са твърде ограничени – до 2 m в дълбочина и върху 4 m² площ за фундамент. Но съгласно чл. 7 (2) от Наредба № 26/1996 г за рекултивация на нарушени терени „Хумусният пласт се отнема от цялата площадка (терен, трасе) на обекта с изключение на площите, предвидени за озеленяване“. Съгласно инвестиционното предложение отнетия и депониран хумусен пласт ще се използва за дооформяне на зелените площи. Изкопаните общо 400 m³ земни маси след полагането на фундамента ще се върнат обратно за обратна засипка.

5.5.2. Деградирани земи (ерозирани, преовлажнени, заблатени, вкислени, засолен и пр.)

Протичащите основни физически деградационни процеси в района на площадката са свързани главно с релефа, подземните води, геоложкия строеж и човешката дейност. Поради равнинния релеф в обследвания район, почвите не са засегнати от ерозионни и свлачищни процеси. Не са отбелязани и прояви на дефлация. Характерни за района и обширните речни тераси са процесите на преовлажняване, евентуално заблатяване, оглеждане и засоляване на почвите. Изграждането на участъци с трайни настилки на промишлената площадка между сградите и на част от алеите от гледна точка на почвата е твърде удачно, тъй като по този начин тя не се запечатва.

5.5.3. Замърсени земи

До момента няма данни за замърсяване на почви в района. Замърсяване над допустимите норми не се очаква и в резултат на реализация на инвестиционното предложение.

По време на строителството всички неизбежни въздействия от прах, газови емисии и пр. ще бъдат сведени, съгласно предвидените в инвестиционното предложение мерки, до минимум чрез стриктното спазване на съответните нормативни документи, правилници и инструкции относно работата със строителна, транспортна и обслужваща техника и съобразно изискванията при товаро-разтоварни дейности на строителни материали и оборудване. Освен това въздействието през строителния период е незначително и поради твърде краткия му срок на изпълнение - 3 месеца.

Съгласно инвестиционното предложение замърсяването на почвите по време на експлоатацията, посредством основните преносители на замърсители, ще бъде също ограничено и поддържано под допустимите норми. Емисиите от халетата, торовата площадка, както и тези от движението на автотранспорта в границите на площадката, ще бъдат в рамките на нормираните. Отпадъчните битово-фекални води ще се отвеждат в бетонирана шахта, която периодично ще се изгребва, а водите ще бъдат транспортирани до ГПСОВ Велико Търново за пречистване. През строителния период ще се ползват химически тоалетни и битово-фекални води няма да се формират. За дъждовните води се предвиждат отводнителни канавки само около сградите. Почистването и дезинфекцията на производствените помещения ще се извършват по сух способ.

Разнообразните опаковки (смесени опаковки, хартиени и картонени опаковки) от оборудването и различни доставки ще се събират разделно и предават на специализирани фирми за оползотворяване. Смесените битови отпадъци ще се извозват съгласно договор на депо за ТБО.

Птичия тор автоматизирано ще се събира в торови ленти и ще се предава за оползотворяване в биогаз инсталации, без възможност за въздействие върху почвите.

5.5.4. Прогноза и оценка на въздействието върху почвите

Обект на настоящото инвестиционно предложение е разширяване на съществуващата ферма-изграждане на 5 броя халета и сортировъчно отделение с яйцесклад.

От гледна точка на опазване на на почвата той представлява техногенен обект, който е променил начина на трайно използване на земята – от земеделска в промишлена. Обектът, обаче, е локален и застрояването на халетата и спомагателната инфраструктура, се извършва само в границите на общата

площадка, която е вече в достатъчна степен антропогенизирана. Земите извън площадката са изключително земеделски, които се нарушават единствено от полски пътища и напоителни канали.

За определяне в обобщен и табличен вид на категорията, вида и степента на увреждане на земите се използва предложената от Министерството на земеделието и горите Инструкция № РД-00-11 от 13 юли 1994 г. Съгласно приетата класификационна схема, увредените на площадката земи са подредени по клас, тип, вид, вид, степен и времетраене на увреждането в Таблица № 5.5.4.

Таблица № 5.5.4.

Категория	Подобект		
	Сгради	Площадки, вътрешни пътища, алеи	Свободни терени (зелени площи)
Клас на увреждане	I - Нарушени земи	I – Нарушени земи	III – Дегредирани земи
Тип на увреждане	01 - Иззети земни маси	01 - Иззети земни маси	17 - Утъпкване
Вид на увреждане	016 – Фундаменти и основи (изкопи)	016 – Фундаменти и основи (изкопи)	171 - Повърхностно
Единици	0 -3	0 -3	0 -3
Времетраене	П (постоянно)	П (постоянно)	В (временно)
Код	I 016 (0-3) П	I 016 (0-3) П	III 171 (0-3) В

От посочените в таблицата нарушения най-значителни в случая са уврежданията на земите при изкопа на фундаменти и основи на сгради, вътрешни пътища и площадки, покрити с чакъл, асфалт и бетони. При тях с изкопа се отнемат и изнасят хумусния пласт, почвения профил и частично геоложката основа. По този начин нарушението е значимо и за постоянно, а почвата е унищожена. По отношение на земите извън площадката реализацията на инвестиционното предложение няма да предизвика промяна в категорията или промяна в плодородието им.

Кумулативният ефект по отношение въздействието върху почвите в следствие дейността на съседните обекти с промишлено предназначение може да се оцени като нисък и изразен главно в нарушаване на терените върху които се разполагат техногенните ландшафти. Кумулации на замърсяване на почвите чрез дифузно отлагане на замърсители не могат да се очакват поради отсъствието на наднормени емисии и от обектите.

5.6. Биологично разнообразие. Защитени природни територии

5.6.1. Растителност

До преотреждането върху земята в границите на имота на ИП са отглеждани селскостопански култури, предимно зърнени. След връщането на земята на техните стопани преди близо 25 години, активното земеделие е прекратено и теренът се е превърнал в пустееща нива. Същата е необработваема и към настоящия момент. Налице е одобрен ИП за изграждане на ферма с до 39 000 места за отглеждане, за който е издадено Решение за преценка необходимостта от извършване на ОВОС, което ИП в момента се намира в етап „подготовка за изграждане“. Същевременно Инвеститорът решава да увеличи капацитета на фермата над 40 000 места за отглеждане, което разширение е предмет на оценка в настоящия ДОВОС. Към момента теренът е зает от тревна растителност и храсти.

На 370 m от площадката на ИП се разполага речното корито на р. Дряновска река, с характерна влаголюбива растителност. Инвестиционното намерение не може да окаже въздействие върху тази защитена зона, поради отдалеченост и ограничени действия на площадката при проектираното строителство.

При реализация на инвестиционното предложение наличната на терена растителност ще бъде пряко засегната от изкопни и насипни дейности при изграждане настройките, алеите и помощните съоръжения. Въздействието ще бъде силно ограничено по площ -18861 m² и може да се определи като локално, значително, дълготрайно.

По време на експлоатацията флората на съседните терени и зелените площи на площадката на ИП ще бъде засегната в незначителна степен от вторично утаяване на прахови и газови емисии от вентилационните системи на халетата за отглеждане на птици, вътрешния и външен автотранспорт и

неорганизираните емисии от торовата площадка. Въздействието може да се определи като локално, незначително, дълготрайно.

Не се предполага да бъдат засегнати доминантните и застрашените растителни видове, предмет на опазване в защитената зона, което се потвърждава от извършеното моделиране дисперсията на замърсителите с програмни софтуерни продукти PLUME и TRAFFIC ORACLE в част „Атмосферен въздух“ на ДОВОС.

По отношение на растителността, кумулативното въздействие със съществуващата част на фермата, която е въведена в експлоатация, може да се оцени като незначително, изразяващо се само в унищожаването на растителната покривка при строежа на съществуващия и новия обект – предмет на ИП (и двата имота са силно антропогенизирани). Предвиден е проект за озеленяване за новото ИП. Тези мероприятия допринасят за естетизиране на средата.

При експлоатация не се очакват въздействия, вкл. кумулативни, върху растителността от прилежащите на обекта терени поради ниската степен на очакваните емисии към околната среда.

Не се очаква трансгранично въздействие.

5.6.2. Животински свят

По отношение на орнитофауната, реализацията на ИП няма да засегне водолюбивите птици, тъй като площадката се намира на достатъчно разстояние от коритото на река Дряновска река и няма пряк достъп до нея. Пряко въздействие ще окажат строителните работи, с отнемане на повърхностния почвен слой върху площите, необходими за строителството на основния сграден фонд. Отнемането на повърхностния почвен слой причинява както загуба на местообитание на влечуги и дребни гризачи, така и унищожаване на педобионти. Това въздействие е дълготрайно и постоянно, но локално по обхват и незначително предвид ограничената площ на обекта и наличие на достатъчно подобни обитания на влечуги и дребни гризачи в района.

Ограждането на обекта също би ограничило достъпа на някои животински видове до местообитания и отнемане на територия. Това въздействие ще е също дълготрайно и постоянно, но локално по обхват и незначително по въздействие (малка площ на обекта, засилен антропогенен натиск върху територията).

Съхранението и използването на горива и дезинфектанти е в ограничено количество. Изборът на сух способ за почистване на помещенията между заселването на отделните групи животни е благоприятно решение за минимизиране на риска от инцидентно изпускане на непречистени или недостатъчно пречистени отпадъчни води към околната среда.

Засиленият антропогенен натиск върху територията – интензивното земеделие, пашата, добивът на инертни материали предизвикват безпокойство и прогонване на видовете. Това въздействие ще се засили и прояви както по време на строителството, така и през експлоатационния период на предприятието като вид косвено въздействие. Предполага се, че влиянието му ще бъде дълготрайно и постоянно, а степента на въздействие ще зависи от екологичната пластичност на видовете и саморегулационните способности на екосистемите.

Вероятността от фрагментация и нарушаване на видовия състав е свързана основно с инвазия на синантропни и рудерални видове, които са устойчиви на антропогенен натиск. В резултат на неподходящо озеленяване има малка вероятност територията да бъде заета от агресивни инвазивни видове. За пълното елиминиране на този риск се препоръчва смекчаваща мярка - озеленяване само с местни видове.

Инвазията на синантропни видове в следствие появата на остатъчни хранителни рерурси и урбанизацията на територията е с незначимо въздействие, като се има предвид и непосредствената близост на елементи на техническата инфраструктура (пътища, електропроводи), промишлени предприятия. Отчита се и способността на всяка екосистема към адаптация и наличието на евобионтни видове.

Пожарите като вероятно събитие са елемент, оказващ отрицателно въздействие върху биоразнообразието, върху растителността, педобионтите и бавноподвижните представители на херпетофауната.

Реализацията на инвестиционното предложение няма да засегне местообитания на редки и защитени животински видове или да повлияе отрицателно на динамиката на техните популации. Не се очаква фрагментиране на популации. От друга страна за някои видове птици теренът на ИП би могъл да

представлява потенциално местообитание, или да бъде част от техните хранителни биотопи. В този случай би могло да се приеме, че застрояването на площадката на ИП ще доведе до загуба на потенциално местообитание, респективно хранителни биотопи, в рамките на <0,01 % от подходящите такива в района. Това обаче ще се компенсира с предвиденото озеленяване с дървесна растителност, предоставяща условия за гнездене и създаваща предпоставки за развитие на насекоми и гризачи, които са част от хранителната база на птиците.

За конкретното разположение на площадката на ИП рискът е несъществен, тъй като разглеждания терен не е разположен в защитени зони от НЕМ НАТУРА 2000. ЗЗ „Дряновска река“ и ЗЗ „Търновски височини“ не са в обхвата на въздействие на ИП. Разглеждания терен съставлява изключително малка част от околните територии на землището на населеното място, а освен това е вече урбанизиран.

Поради горния факт, както и непосредствената близост на ИП до пътища и урбанизирани територии, не може да се очаква, че реализацията на ИП ще доведе до фрагментация върху ЗЗ „Дряновска река“ и ЗЗ „Търновски височини“.

Отнетите за строителство земи по инвестиционното предложение са съседни на обширен, около 1 km² ареал от земеделски земи, които се обработват интензивно.

За въздействие върху фауната - засягане на доминантите и застрашените видове животни, миграционни коридори, изменения в състоянието им в резултат от реализирането на проекта - може да се провежда анализ само за влажната зона на р.Дряновска река.

Инвестиционното предложение не се очаква да окаже въздействие и/или промени върху фауната, главно поради много малката площ на реализацията му и достатъчната му отдалеченост от най-близко разположените защитени зони.

5.6.3. Защитени природни територии

Пряко въздействие върху екосистемите и видовете в ЗЗ „Търновски височини“ и „Дряновска река“ не се очакват, тъй като ИП е достатъчно отдалечено от ЗЗ „Търновски височини“ и „Дряновска река“ и не зауства отпадъчни води във водния обект.

Косвено въздействие върху елементите на зоните ще имат строителството и експлоатацията на линейната техническа инфраструктура, свързано с повишаване на фоновото замърсяване, вибрационния натиск, емисиите във въздуха и генерирането на отпадъци. То ще бъде краткотрайно и локално (по време на строителството) и незначително по време на експлоатацията. При спазване разпоредбите на ЗБР, ЗООС, ЗУО, и всички други закони и подзаконови документи, препоръки и разпоредби на компетентните органи, това въздействие ще бъде нищожно.

Както бе показано чрез моделиране на замърсяването в приземния атмосферен слой, очакваните максимални приземни концентрации на замърсителите амоняк, прах и метан, продуцирани в периода на експлоатацията на фермата биха се появили на разстояние извън защитените зони при това в концентрации многократно под пределно допустимите норми за качество на атмосферния въздух и опазване на природните екосистеми.

Кумулативен ефект. Потенциален кумулативен ефект е възможен при презастрояване на територии, близко разположени около ЗЗ. Това би довело до по-интензивен антропогенен натиск, до значима фрагментация на екосистеми и популации, до инвазия на видове, до унищожаване на стенотопни таксони, до интродукция и/или екологична деструкция на екосистемата.

Категорично може да се твърди, че реализацията на ИП, заедно с наличните промишлени предприятия в района на площадката няма да оказват кумулативно отрицателно въздействие върху елементите на защитените зони.

Наличната информация и проведените изчисления и приложени математични модели в част „Атмосферен въздух“ сочат, че не се очакват значителни отрицателни въздействия върху ЗЗ „Търновски височини“ и „Дряновска река“, тъй като ИП е малко по площ и е извън ареала на ЗЗ „Дряновска река“. Поради отдалечеността и характера на предвидените дейности, ИП не може да окаже въздействие и върху другите защитени територии в региона – „Главите“ и „Дервента“.

5.7 Прогноза и оценка за очакваните нарушения на ландшафтите.

Твърде благоприятен факт за прогнозата и оценката на инвестиционното предложение е, че към настоящия момент площадката е антропогенизирана, а също така в близост (на около 50 м) има вече изградена и функционираща ферма, чието разширение е предмет на ДОВОС. Могат се направят изводи относно въздействието върху ландшафта на база реален обект.

Въздействието и промените върху ландшафтите, съпътстващи строителството, са неизбежни, но като дейност те са еднократни и краткосрочни (в случая три месеца). Очакваните промени на ландшафтите и ландшафтните компоненти в резултат на строителството са преки, трайни и необратими. Увредените или ликвидирани в границите на строителството ландшафти са земеделските, а от природните и ландшафтни компоненти - растителността и почвата. Унищожаването на почвата е в резултат на изкопите за фундаменти и основи и изнасяне на почвения слой и земните маси от дълбочина. С ликвидацията на растителността и почвата следват в една или друга степен промени и върху други компоненти на околната среда.

Отрицателното въздействие и деградационни процеси върху съществуващите в границите на площадката ландшафти и ландшафтни компоненти се очаква и от страна на ползваната тежка механизация. Това са обичайните процеси на утъпкване на почвите и на замърсяването с прах, газове и евентуално при нерегламентирани разливи с масла и нефтопродукти. С разширението на фермата – изграждане на халетата, помощни и съпътстващи подобекти и вътрешна инфраструктура на мястото на земеделския ландшафт в границите на площадката ще се настани нов техногенно-антропогенен (промишлен) ландшафт. Посочените техногенно-антропогенни нарушения и въздействия в процеса на реализация на инвестиционното предложение, обаче, са изключително локални, само на територията на площадката. Не се засягат съществуващите местни ландшафти и не се нарушават структурата и функционирането им в района, извън застроените терени. С приключване на строителството и по време на експлоатацията нови нарушения и промени на ландшафта и ландшафтните компоненти не се очакват.

Технологичните процеси и оборудване отговарят на най-съвременните изисквания по отношение на опазване на околната среда и човешкото здраве. В резултат на това замърсяващи ландшафтните компонентни емисии не се очакват, няма и производствени отпадъчни води.

Отпадъците, които ще се генерират на площадката на фермата, са обичайните твърди битови или близки до тях отпадъци, и типичните за отрасъла отпадъци от трупове на умрели животни и торов отпадък. В инвестиционното предложение са предвидени съответно редица предохранителни и неутрализиращи тяхното въздействие върху природните и ландшафтни компоненти мерки.

Мерките, които се предлагат по отношение на ландшафта, имат за цел преди всичко да компенсират до известна степен извършените неизбежни в резултат на строителството нарушения върху околната среда и ландшафтните компоненти; да намалят ефекта от отрицателното ландшафтно-естетическо и ландшафтно-екологическо въздействие от страна на застроената част и площадката и да създадат условия за по-успешното им вписване към местните ландшафти и околна среда.

Основните дейности за изпълнение на тези цели и задачи са разработването и реализирането на проекти за техническа и биологическа рекултивация, за благоустрояване и озеленяване на площадката. Всички останали мерки за предотвратяване, намаляване или компенсиране на отрицателното въздействие върху околната среда са описани подробно по компоненти към съответните точки от доклада.

Относно изборът на дървесните и храстови видове насоката е желателно да бъде към местни или подходящи за района видове. Но те същевременно трябва да имат и декоративен ефект, да са бързорастящи и правещи голяма корона. Разположението им на площадката е за предпочитане да бъде в групи, пояси и етажирано, тъй като те трябва да имат и противовеетрова защитна функция, съобразно ветровия характер на района.

5.8. Прогноза и оценка на въздействието върху състоянието на исторически и културни паметници в района на инвестиционното предложение

На площадката на инвестиционното предложение – площ, преотредена за „нива“, чиято промяна на предназначението предстои, не са установени паметници на културно, архитектурно, историческо и

археологично наследство. Най близките такива се намират в град Велико Търново и не могат да бъдат засегнати от предвидените дейности по изграждане и експлоатация на обекта поради отдалеченост.

5.9. Отпадъци

Изпълнението на дейностите, предвидени с Инвестиционното предложение, предполага генерирането на отпадъци по време на строителството и разширението на фермата, монтажа на оборудването и при нейната експлоатация.

Анализът на прогнозните генерирани отпадъци по видове, количества, място на получаването им и предвидено управление, както и оценката на потенциалното им въздействие върху околната среда и здравето на хората, дават основание за следните заключения:

По време на *строителството на ИП и обслужващите съоръжения* в най-голямо количество ще се генерират изкопни земни маси, вкл. с отнетия хумусен слой - 400 m³. Тези материали не са замърсени с вредни и опасни вещества, от което следва, че не се очакват негативни последици за здравето на хората и околната среда;

В ИП е предвидено временното съхранение на изкопните материали, като хумусният пласт се насипва и пази отделно, съгласно изискванията на Наредба № 26. Земните маси ще се използват при обратна засипка, а отделените почви - за озеленителни дейности.

Останалите прогнозираните отпадъци са неопасни и в малки количества, главно от монтажните просеци на оборудването. В таблица 5.9-1 са представени прогнозни количества на отпадъците от строителство, които ще се образуват на терена.

Вид	Наименование	Код*	Количество (еднократно)
СТРОИТЕЛНИ	Почва и камъни, различни от упоменатите в 17 05 03	17 05 04	10
	Желязо и стомана	17 04 05	50

Таблица 5.9-1 Прогнозни количества отпадъци в етапа на строителството

Формираните отпадъци ще се събират на площадката на обособен участък насипно и ще се предават на оторизирани фирми за депониране и рециклиране.

По време на експлоатацията

При експлоатацията на ферми за интензивно отглеждане на птици, главен елемент от управлението на обектите е менджмънтът на торовия отпадък. Прогнозното количество животинска тор възлиза на около 16000 тона годишно. Птичата тор и въобще страничните животински продукти, в т.ч. и труповете на умрели животни са извън обхвата на ЗУО и тяхното третиране се урежда чрез Закона за ветеринарно-медицинските дейности в съответствие с Регламент (ЕО) № 1069/2009 на Европейския парламент и на Съвета за установяване на здравни правила относно странични животински продукти и производни продукти, непредназначени за консумация от човека.

Избрана е система за събиране на тора в торови ленти директно под клетките за отглеждане на животни, която шериодично се извежда в торова лагуна. Животинската тор ще се извежда от торовата площадка в осушено състояние, което предотвратява емисиите от амоняк/неприятни миризми от неорганизиран източници. Последните са съсредоточени само в зоната на товарене. Този подход е НДНТ и е напълно реалистичен за района на ИП, още повече, че е намерено решение за оползотворяване на тора в изградени биогаз инсталации, както и предаването му за наторяване на земеделски земи. В региона е развита дейност по производство на енергия от ВЕИ чрез анаеробна ферментация на биомаса и животинска тор, което осигурява договори за целогодишно предаване на тора с цел оползотворяване в тези стопанства. В *текстово приложение Т15* е представен договор със земеделски производител за предаване на тора за наторяване.

Управлението на СЖП в етапа съхранение и предаване за оползотворяване ще се извършва по договор с производители на биогаз, които имат издадено Разрешително за третиране или Комплексно

разрешително или такива, които притежават Регистрационен документ за дейности по събиране и транспортиране на животинска тор.

Типични за птицефермите са и отпадъците от животински тъкани – трупове на умрели животни, които неминуемо съпътстват интензивното отглеждане на животните. Третирането им има адекватно решение в рамките на Страната – извозване и предаване на специализирана фирма оператор на екарисаж. Временното съхраняване на труповете ще се извършва в хладилна камера, която ще бъде изградена и функционираща на площадката. В *текстово приложение Т16* е представен Договор с предприятие за обезвреждане ан СЖП (екарисаж).

Останалите производствени отпадъци от дейността на фермата са в прогнозно малки количества. Очаква се формиране на отпадъци от хартиени и картонени опаковки, черни метали, остри инструменти, Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции, ИУЕЕО, различно от упоменатото в кодове 200121, 200123 и 200135, Опаковки съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества и битови отпадъци. В таблица 5.9-2 са дадени прогнозните количества отпадъци, образувани при експлоатацията на фермата.

Вид	Наименование	Код*	Количество, т
ПРОИЗВОД СТВЕНИ	Животинска тор	02 01 06	16 000
	Хартиени опаковки	15 01 01	1
	Пластмасови опаковки	15 01 02	1
	Черни метали	19 12 02	15
	Остри инструменти (с изключение на 180202*)	18 02 01	1
	Отпадъци, чието събиране и обезвреждане не е обект на специални изисквания, с оглед предотвратяване на инфекции	18 02 03	1
	Излязло от употреба оборудване, различно от упоменатото в кодове от 16 02 09 до 16 02 13	16 02 14	1
ОПАСНИ	Опаковки съдържащи опасни вещества или замърсени с опасни вещества	15 01 10*	1
	Флуоресцентни тръби и други отпадъци съдържащи живак	20 01 21*	0,1
ТБО	Смесени битови отпадъци	20 03 01	10

Таблица 5.9-2 Прогнозни количества отпадъци в етапа на експлоатацията

Ще бъде изградена добра инфраструктура, позволяваща временно съхранение на събраните количества отпадъци. Местоположението на отделните площадки е представено в *Графично приложение Г9* към ДОВОС. В легенда на схемата са дадени максималните капацитети за съхраняване на отделните площадки, за всеки вид отпадък.

Всички отпадъци ще се съхраняват в контейнери с подходящо затваряне. При запълването им ще се предават на лицензирани Оператори за рециклиране/обезвреждане, притежаващи Разрешителни по ЗУО или КР, при наличие на сключени актуални договори.

5.9.2. Оценка на предвидената с инвестиционното предложение система за управление на отпадъците.

В инвестиционното предложение по отношение управлението на отпадъците са определени:

- прогнозните количества, видове и място на образуване на очакваните отпадъци;
- условията за тяхното третиране (оползотворяване, рециклиране или обезвреждане) при отсъствието на вредни последици за околната среда и здравето на хората;
- начините за тяхното временно съхранение.

Всички дейности с отпадъците ще се извършват регламентирано, съгласно условията, които ще бъдат включени в Решението по ОВОС и в Комплексното разрешително, чието изменение или издаване на ново такова предстои, след одобряване на ИП и издаване на положително Решение по ОВОС.

Може да се твърди, че предвидената с инвестиционното предложение система за управление на отпадъците напълно съответства на нормативните изисквания и в максимална степен ограничава риска за околната среда и хората.

Не се очакват кумулативни въздействия по отношение на управлението на отпадъците между изследваната площадка – собственост на Инвеститора и разположените в индустриална зона на град Дебелец производствени предприятия. В изследвания район не са налице други значими животновъдни обекти. Личните стопанства на населението са незначителни като брой места за отглеждане и тяхното действие не може да се кумулира с това на Възложителя.

Значимостта на очакваното въздействие на генерираните отпадъци и дейностите с тях в процеса на **строителството, монтажа и експлоатацията** на фермата за кокошки-носачки на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОВОКОВА може да се определи по следния начин:

Териториален обхват на въздействие: Локално.

Степен на въздействие: Незначителна.

Продължителност на въздействието: Кратковременно по време на строителството и монтажа, дълготрайно при експлоатацията.

Честота на въздействието: Еднократно при строителството и монтажа, постоянно при експлоатацията.

Кумулативни въздействия: Не се очакват.

Трансгранично въздействие: Не се очаква.

Разширението на Инсталацията за отглеждане на кокошки-носачки попада в Приложение №4 на ЗООС, тъй като само по себе си разширението надвишава до оценъчния праг от 40 000 места за птици и подлежи на процедура по издаване на нов комплексно разрешително или до преразглеждане и при необходимост актуализация на съществуващото КР. Инвеститорът е предприел нужните действия и като приложение към настоящия доклад е направена оценка на съответствието на ИП с НДНТ, вкл. по отношение управлението на отпадъците (съгласно чл. 99, буква „а“ от ЗООС).

Разширението на фермата, не предвижда поява на нова емисия (нов вид) отпадъци. Очаква се реципрочно увеличение единствено на тези видове отпадъци, които има пряка връзка с жизнената дейност на животните – трупове от умрели животни и птича тор. Нито един от двата отпадъка не е обхванат от разпоредбите на ЗУО.

Изключение прави единствено отпадъка от животинска тор с код 02 01 06, който следва да се разглежда и класифицира като отпадък в случаите, в които бива предаван за дейности по обезвреждане, оползотворяване в биогаз инсталации или инсталации за компост или изгаряне, съгласно разпоредбите на Рамковата директива на отпадъците и във връзка с хармонизираните разпоредби на чл.2, ал.2, т.7, буква „б“ на ЗУО.

5.10. Прогнозна оценка на въздействието на опасните вещества, характерни за инвестиционното предложение, върху околната среда и здравето на хората.

Дейностите на обекта - предмет на инвестиционното предложение, са свързани с употребата на някои опасни вещества, класифицирани като такива по реда на *Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси*.

По време на *строителството* - нефтопродукти (горива и масла) за нуждите на строителната, монтажната техника и транспорта; съгъстени газове за монтажните дейности. Зареждането с нефтопродукти на транспорта и строителите машини ще се извършва извън фермата. Въздействие на опасни вещества може да се очаква само във връзка с потенциални разливи при аварии.

По време на експлоатацията - нефтопродукти и дезинфектанти. Горивата ще се използват за експлоатацията на резервния дизелов агрегат, дезинфектантите – за дезинфекция на оборудването в халетата.

Класификацията на ОХВ и С, използвани във фазите на строителство и експлоатация е представена в таблица 5.9.2-1

Наименование	Потребление	Място на използване	CAS №	Класификация	H – съвети за безопасност
При строителство и монтаж					
Не е приложимо					
При експлоатация					
Дизелово гориво	0,3 t/y	Дизелов агрегат Кпацитет на съхранение: 0,3 t	68334-30-5	Flam. Liq.3 Acute tox.4 Skin irrit. 2 Canc. 2 STOT RE 2 Asp. Tox.1 Aquatic Chronic 2	H226 - Запаалими течност и пари. H304 - Може да бъде смъртоносен при поглъщане и навлизане в дихателните пътища. H315 - Предизвиква дразнене на кожата. H332 - Вреден при вдишване. H351 - Предполага се, че причинява рак. H373 - Може да причини увреждане на органите при продължителна или повтаряща се експозиция H411 - Токсичен за водните организми, с дълготраен ефект.
ДЕЗИНФЕКТАНТ	0.05 t/y	Дезинфекция на халетата Кпацитет на съхранение: 0,1 t	-	Acute Tox. 4 Aquatic Acute 1 Eye Dam. 1	H314: Причинява тежки изгаряния на кожата и сериозно увреждане на очите. H332: Вреден при вдишване. H302: Вреден при поглъщане. H334: Може да причини алергични или астматични симптоми или затруднения в дишането при вдишване. H317: Може да причини алергична кожна реакция.
Пропан - бутан	66 t/y	Гориво за отопление на подрастващи птици Кпацитет на	68512-91-4	Flam.gas 1; Press.gas 1; Muta.1B; Carc.1B;	H 220- Изключително запалим газ H 280 - Съдържа газ под налягане; може да експлодира при нагряване

		съхранение: 5.5 t			Н 340 - Може да причини генетични дефекти Н 350 - Може да причини рак
--	--	----------------------	--	--	---

Таблица 5.9.2-1 Употреба на ОХВ и С

Поименно изброени вещества в Таблица 2 на част 2 към Приложение 3 на ЗООС.

На площадката ще се съхранява втечен земен газ (пропан-бутан) в компримирано състояние, който ще се използва за отопление на подрастващите птици през отоплителния сезон; Втечнения земен газ е поименно изброен в т.18 от таблицата в част 2 на Приложение 3 на ЗООС.

Максимално наличните количества газова смес на площадката, в т.ч. и в оборудването ще бъде многократно под определените прагови количества в колона 2 и колона 3 на таблицата в част 2 на Приложение 3 на ЗООС.

Дизеловото гориво в дизеловия агрегат е поименно изброено в т.34 „в“ от таблицата в част 2 на Приложение 3 на ЗООС. Тъй като неговото количество е под 2% от долния оценъчен праг, посочен в колона 2 на същата таблица и местоположението му е такова, че не може да предизвика голяма авария или да утежни последствията на вече възникнала такава, то считаме, че тази ОХВ може да бъде изведена от изчисленията при определяне на рисковия потенциал на Предприятието.

Вещества, вписани в Таблица 1 на част 1 към Приложение 3 на ЗООС:

Количествата на отделните вещества, попадащи в една или повече категории на опасност в обхвата на таблицата в част 1 на Приложение 3 на ЗООС са по-малки от стойностите на категориите на опасност в колони 2 и 3 на таблицата. По тази причина предприятието не може да бъде класифицирано като предприятие в нисък или висок рисков потенциал въз основа на наличните опасни вещества поотделно.

Количеството на дезинфектантите, попадащи в категория **Е1** е многократно под долния и горния оценъчни прагове:

- Дезинфектанти: проверка за нисък риск: $0,1/Q = 1/100 = 1,0 \cdot 10^{-03} < 1$
- Дезинфектанти: проверка за висок риск: $0,1/Q = 1/200 = 5,0 \cdot 10^{-04} < 1$

Количеството на втечнения земен газ, попадащ в категория **Р2** е многократно под долния и горния оценъчни прагове:

- Пропан-бутан: проверка за нисък риск: $1/Q = 5.5/10 = 0,55 < 1$
- Пропан-бутан: проверка за висок риск: $1/Q = 5.5/50 = 0,11 < 1$

Съоръжението не притежава нисък или висок рисков потенциал въз основа на наличните количества дезинфектанти и втечен земен газ

Сумиране на опасни вещества:

Използвани са емпиричните формули:

$q_1 / Q + q_2 / Q + q_3 / Q < 1$, където $q_{1,2,3}$ са максималните количества от съответното вещество, попадащо в дадената обследвана категория, а Q е долни (горния) оценъчен праг в колона 2 (колона 3) на таблица 1 в част 1 на Приложение 3 на ЗООС. За веществата, поименно изброени в част 2 на Приложение 3 на ЗООС се вземат праговите количества, посочени в колона 2, респ. колона 3 на Таблица 2.

А) Сумиране на опасни вещества, изброени в част 2, които попадат в клас остра токсичност категория 1, 2 или 3 (инхалаторен път), или специфична токсичност за определени органи, еднократна експозиция, Категория 1, заедно с опасни вещества, попадащи в раздел "Н" – вписвания от Н1 до Н3 от част 1;

Не е приложимо.

Б) Сумиране на опасни вещества, изброени в част 2, които са експлозивни, запалими газове, запалими аерозоли, оксидиращи газове, запалими течности, самоактивиращи се вещества и смеси, органични пероксиди, пирофорни течности и твърди вещества, оксидиращи течности и твърди вещества заедно с опасни вещества, попадащи в раздел „Р – вписвания от Р1 до Р8 от част 1;

Не е приложимо. Само едно от веществата се категоризира в тази група.

В) Сумирането на опасни вещества, изброени в част 2, които се класифицират като опасни за водната среда, остра опасност, Категория 1, хронична опасност, Категория 1, или хронична опасност, Категория 2, заедно с опасни вещества, попадащи в раздел "Е" – вписвания Е1 и Е2 от част 1.

Не е приложимо. Само едно от веществата се категоризира в тази група.

Експертно заключение: Предприятието не притежава нисък или висок рисков потенциал и е извън приложното поле на глава Седма, раздел I на ЗООС.

Съхраняваните и използвани опасни материали и горива не надхвърлят долния оценъчен праг, посочен в таблиците в част I и част II на Приложение № 3 от ЗООС. По тази причина не се налага провеждане на процедура за одобряване на Доклад за безопасност, респ. Доклад за политиката за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества.

Дизеловото гориво ще се съхранява в резервоара на дизеловия агрегат, т.е. това е ОХС, налично в оборудване. Не се предвиждат отделни резервоари за съхранение на дизелово гориво или други течни горива на площадката. Пропаб-бутанът ще се съхранява в метални балони (стоманени резервоари) във втечнено състояние, под налягане

За дезинфектантите е отреден склад за съхранението им. Схема на местоположението на местата за съхранение на суровини, спомагателни материали и горива е дадена в *Графично приложение Г8* към ДОВОС.

Складът ще бъде с трайна настилка и странична изолация резистентна към действието на съхраняваните дезинфектанти, без връзка с канализацията. Ще бъдат предприети мерки за обработка с адсорбенти на евентуални разливи от дезинфектанти.

Всички изброени вещества са стандартни търговски продукти, със съответни сертификати и листове за безопасност.

Направен бе преглед на техническата документация на предвидените с ИП хладилни и климатични инсталации, топлинни помпи, системи за защита от пожар и пожарогасители с оглед установяване бъдещото присъствие на площадката на флуорирани парникови газове и вещества, които нарушават озоновия слой (Регламент (ЕО) № 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове и Регламент (ЕО) № 842/2006 относно някои флуорирани парникови газове). Установи се, че такива ще има в хладилната инсталация за мъртви животни. Хладилната камера е стандартно съоръжение, произведено от специализирана фирма като част от цялостното оборудване на фермата. То е напълно херметично и не може да се очакват емисии на опасни вещества към околната среда. Всички използвани фреонове хладоагенти ще бъдат на базата на разрешените за употреба фреони.

Във фермата е предвидено противопожарно водоснабдяване. Пожарогасителите, които ще се изискват в рамките на противопожарните мерки на обекта, също ще са стандартни, закупени от съответен специализиран производител или доставчик с пожарогасителен агент прах и въглероден диоксид. Не се предвижда използване на хлорсъдържащи въглеродороди (тетрахлорметан) в противопожарните системи.

5.10.1. Оценка на предвидените с инвестиционното предложение мерки за опазване на околната среда и здравето на хората при работа с опасни вещества

Опасните вещества на обекта ще са главно стандартни нефтопродукти и дезинфектанти и ще бъдат в малки количества.

Считаме, че в инвестиционното предложение са залегнали дейности, които да гарантират безопасна работа на персонала с тях:

- Горивата (дизел) са стандартни продукти, производство на специализирани фирми, доставяни от лицензирани доставчици;
- Ще бъдат доставяни със съответните листове за безопасност и сертификати;
- Съхранението им ще се осъществява по начин, изключващ изпускане към околната среда;
- Ще се поддържат в наличност необходимите адсорбенти за обработка на евентуални разливи
- Ще има разработени технологични, работни инструкции и инструкции за ТБ, включително за обучение на персонала.

- Въз основа на максималните количества опасни вещества, които могат да са налични на площадката, предприятието не надхвърля критериите на Приложение №3 на ЗООС и не се изисква процедура за получаване на одобрен Доклад по безопасност или ДППГА.

Значимост на очакваното въздействие на опасните вещества при строителството, монтажа и експлоатацията на съоръженията при реализацията на инвестиционното предложение може да се определи по следния начин:

Териториален обхват на въздействие: Локално, съсредоточена на площадката.

Степен на въздействие: Незначителна при спазване на техническите, технологични и ТБ инструкции;

Продължителност на въздействието: По време на монтажа - кратковременно; по време на експлоатация - продължително.

Честота на въздействието: Периодично по време на монтажа, непрекъснато при експлоатация.

Кумулативни въздействия: Не се очакват.

Трансгранично въздействие: Не се очаква.

5.11. Рискови енергийни източници

5.11.1. Шум

ИП ще се реализира в район с нисък шумов фон. Шумовото натоварване се определя от преминаващите по участъка Дебелец-Велико Търново леки и товарни автомобили. Промислени източници на шум отсъстват. На около 100 m от площадката на ИП са разположени промишлени предприятия. Не са налични данни за извършени собствени периодични измервания на шум по границите на площадката на съседните обекти. Съпоставка на шумовите емисии с други подобни производства показват, че емисиите от промишлен шум са в границите на 70 dB/A.

В етапа на *строителните дейности* за реализация на инвестиционното предложение се очаква повишение на шумовото натоварване главно от транспортната и строителната техника. Предвид краткия срок на строителството на сградите, въздействието на шума може да се определи като пряко, но краткотрайно и временно. Ще бъде съсредоточено на площадката и в непосредствената ѝ близост.

Монтажните дейности ще бъдат извършвани в закрити помещения и се очаква еквивалентните нива на шум по контура на площадката да не превишават пределно допустимите нива. Въздействието му по време на вътрешните строително-монтажни работи ще бъде отрицателно и пряко.

В началото на строителния период от генерирания шум ще бъдат засегнати животинските видове, обитаващи и пребиваващи на площадката или в нейна близост. Площадката е разположена в непосредствена близост до защитена зона „Дряновска река“. Поради краткия период на строителство, безпокойството ще бъде кратковременно.

В т.2.4.4. е направен преглед на дейностите, които водят до шумово натоварване при *експлоатацията* на птицефермата, прогнозните шумови нива и продължителността на въздействие. Шумово натоварване ще се формира главно от:

- Вентилационните системи. Вентилаторите са включени непрекъснато, денонощно. Работят в рамките на автоматизираната климатичната система и се включват периодично, по зададен сигнал, за осигуряване на необходимия микроклимат в помещенията. Практиката на аналогични обекти за района показва, че работят на пълна мощност в около 20% от годишния фонд работно време. Вентилационните системи са съвременни съоръжения, с нормирани шумови характеристики и въздействието ще е само в рамките на обекта и непосредствената му близост.
- Транспортът, който доставя и зарежда храни и отвежда от площадката готова продукция. Въздействието ще е периодично, с продължителност от 1 до 6 часа, съсредоточено главно в дневния период, в рамките на производствената площадка и най-близките ѝ зони.

В периода на експлоатация животинските видове от близките на ИП околности ще бъдат обезпокоявани периодично от шумово натоварване, генерирано от вентилационните системи и автотранспорта, обслужващ обекта. Въздействието ще е главно в дневния период. Очаква се в неголям времеви период отделните представители на фауната да се приспособят към шумовото натоварване, част от тях може да се заселят на площадката или в близост. Тази тенденция ще се благоприятства с израстването на предвидения зелен пояс по оградата на фермата.

Съгласно табл.2, Приложение №2 към чл.5 от Наредба № 6 за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, граничните стойности за еквивалентно ниво на шума в територии и устройствени зони, имащи отношение към инвестиционното предложение са:

Територии и устройствени зони в урбанизираните територии и извън тях	Еквивалентно ниво на шума в dB(A)		
	Ден 07-19 h	Вечер 19-23 h	Нощ 23-07 h
Производствено - складови зони и територии	70	70	70
Жилищни зони и територии	55	50	45

Таблица 5.11.1-1. Гранични стойности на нивата на шума

Инвестиционното предложение не може да окаже въздействие и/или да промени съществуващия в района шумов фон поради отдалечеността на най-близките селища. Площадката отстои на 1390 m от регулацията на жилищните зони на гр. Дебелец

Значимостта на въздействието на шума по време на строителството, монтажа и експлоатацията на фермата се определят, както следва:

Териториален обхват на въздействие: В обхвата на обекта и непосредствена близост;

Степен на въздействие: Ниска;

Продължителност на въздействие: За периода на строително-монтажни работи кратковременно; за периода на експлоатация - продължително.

Честота на въздействие: За периода на строително-монтажни работи– периодично; за периода на експлоатация - периодично (при включени вентилатори и/или от пребиваващ автотранспорт).

Кумулативни въздействия: Слаба кумулация с шума от транспортните средства, обслужващи фермата на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА и линейната инфраструктура по шосето Дебелец-Велико Търново. Допустима и възможна кумулация с линеен участък на АМ Велико Търново-Русе, която се предвижда да преминава в близост до новопостроения участък на фермата. Шумова бариера между площадката на фермата и АМ Велико Търново-Русе ще се явява зеленият пояс по границата на фермата - между площадката и магистралата, която ще редуцира значително кумулативното действие на двата потенциални емитера на шум.

Трансгранично въздействие: Няма.

5.11.2. Вибрации

По време на монтажните и строителни дейности, вибрации се получават от използваната техника на работните места и при транспортните средства. Предвид съвременната техника, която ще се използва, се очаква вибрационното натоварване да бъде около ПДН.

При експлоатацията натоварване от вибрации може да се очаква само при вентилаторите в рамките на работните помещения и в близост до тях. Конструкцията и монтажът на вентилационните системи като част от цялостното технологично оборудване на фермата е съобразен с противовибрационните норми, тъй като трябва да се осигури комфорт и на отглежданите птици. Въздействието ще бъде само върху обслужващия персонал, в рамките на работната смяна.

Незначително въздействие на вибрации ще има и при автотранспорта, обслужващ фермата за зареждане и извеждане на животните, горива, фуражи. Вибрациите ще бъдат локални, съсредоточени по работни места. Очаква се да са около ПДН, тъй като транспортните средства са съвременни, конструктивно съобразени с противовибрационните изисквания.

Значимостта на въздействието на вибрациите по време на строителството, монтажа и експлоатацията на фермата са, както следва:

Териториален обхват на въздействие: По работни места; Ограничен;

Степен на въздействие: Незначителна;

Продължителност на въздействие: За периода на строително-монтажни работи кратковременно; за периода на експлоатация – постоянна, в рамките на работната смяна;

Честота на въздействие: за периода на строително-монтажни работи – периодично; за периода на експлоатация - постоянно.

Кумулативни въздействия: Не се очакват.

Трансгранично въздействие: Няма.

5.11.3. Вредни лъчения

Обектът няма да бъде източник на вредни лъчения към околната среда. Геоложката му основа също не е източник на вредни лъчения.

Само по време на строителството част от дейностите ще се осъществяват на открито, което предполага въздействие върху хората от слънчево греење при работа в по-топъл сезон. Въздействието се определя като локално, кратковременно (за строителния период), периодично (през деня) и слабо. Не се очакват вредни въздействия върху работещите при спазване на инструкциите за работа на строителни обекти на открито.

5.12. Здравно-хигиенни аспекти на въздействието на инвестиционното предложение върху населението и работещите на площадката

Оценка на здравния риск, мерки за здравна защита и управление на риска

Профилактични мерки и препоръки по отношение опазване здравето на строителните работници.

Могат да се изброят следните основни изисквания за безопасни условия на труд:

- Преди започване на строителните работи да бъдат изпълнени препоръките за намаляване на праховите емисии;
- С антифони да бъдат снабдени всички лица, изложени на източници на шум - багеристите и булдозеристите.
- При работа с къртачни машини да се използват антивибрационни ръкавици за отнемане на вибрациите по остта ръка-лакът-рамо.
- През условия на работа през горещите летни дни в кабините на багерите и булдозерите да има поставени вентилатори и да се осигурят негазирани напитки.
- Работниците да бъдат снабдени с подходящо за сезона работно облекло.
- Да се провеждат редовни профилактични прегледи насочени към разкриване на свързаните с труда заболявания.

Необходимо е вземането на всички необходими мерки за обезопасяване труда на работещите посредством информиране чрез:

- инструкции за боравене с необходимите машини и съоръжения;
- инструкции при противопожарна охрана;
- инструкции за работа при изкопи и при работа на височина;
- инструкции при монтаж на подпорни стени.

Профилактични мерки и препоръки по отношение опазване здравето на работещите при експлоатацията на обекта.

В Таблица 5.12-1 са систематизирани рисковите фактори с неблагоприятно въздействие върху здравето на работещите при експлоатацията на фермата и съответните мерки за намаляване на професионалния риск.

Таблица 5.12-1. Мерки за ограничаване на професионалния здравен риск

Вид рисков фактор	Причини за вредно въздействие	Мерки за ограничаване на здравния риск в трудовата среда
Производствен прах и амоняк във въздуха на работната среда в халетата. Производствен прах при подаване на сухите фуражни смеси за хранене в хранилките	Неизправна или неправилно проектирана вентилация. Неправилно функциониращи хранилки, повреди в шнековете за храни	Спазване изискванията за поднормено ограничаване на праховите и газови емисии. Употреба на лични предпазни средства при влизане на персонала в халетата
Отделяне на непречистени отработени газове от обслужващия автотранспорт	Неизправни катализатори на МПС.	Контрол за използване на технически изправни МПС.
Прегряващ или преохлаждащ микроклимат	Работа при въздушно течение през зимата или в невентилирани помещения през лятото.	Осигурява се подходящо работно облекло, изкуствена вентилация при необходимост
Инфекциозни заболявания – салмонелоза, птичи грип, вирусна бронхопневмония и др.	Недостатъчна ветеринарно-медицинска профилактика и хигиена в халетата	Да се работи под ръководството на квалифицирани ветеринарно-медицински специалисти.
Възможни трудови злополуки	Падания, повърхностни наранявания и травми	Провежда се персонален инструктаж. Използване на лични предпазни средства.

Мерките за здравна защита най-общо се провеждат в няколко направления:

- **Технически** – редовно почистване на помещенията, изнасяне на птичия тор; механизация на рисковите по отношение прахова експозиция производствени процеси.
- **Медицински** - провеждане на предварителните медицински прегледи (професионален подбор) съобразно изискванията чрез стриктно спазване недопускането на лица с противопоказания за характера на работата в обекта; провеждане на периодични медицински прегледи в изисквания срок, обем от изследвания и специалисти; прилагане на специфични методики с висока информативна стойност, позволяващи ранна доболестна диагностика на застрашените контингенти; организиране на рационален физиологичен режим на труд и почивка; организиране на съответен хранително-питеен режим; контрол върху използването на лични средства за защита - защитни ръкавици, престилки, прахозащитни маски, очила и др.

Профилактични мерки по отношение опазване здравето на населението.

Изключително благоприятен от хигиенни позиции е фактът, че технологията на отглеждане на птици предполага обитаването им единствено в затворени помещения, с добра изолация по отношение емитиране на атмосферни замърсители, включително прахова контаминация. За разлика от други фермерски дейности, например овцевъдство и говедовъдство, при отглеждането на птици не се използват околни по месторазположение източници на храна, като пасища, външни дворове, източници за водопой, волиери и др. В този смисъл отглеждането на птици представлява относително “изолирана” от околната среда дейност, при която хранителните източници обикновено от растителен произход се доставят и съхраняват във фуражни силози. Подаването на фуражите към животните се извършва с помощта на редлерно-шнекови системи до съответното хале при хигиенизирани условия без възможност за контаминация от външната среда.

Превантивен ефект в случая имат и строгите изисквания на ветеринарните служби по отношение добрата изолация от околната среда при затворено отглеждане в птицекомбинатите във връзка с опасността от разпространение на птичи грип. Този факт е предпоставка за наличие на ефективна защита

на входящия и изходящ въздушен поток от птицефермата, включително спрямо атмосферно-прахово и химично замърсяване.

Най-общо, видът и начинът на протичане на технологичния процес – механизирани, при затворени и изолирани помещения, с организирано извеждане на емисиите в атмосферния въздух, извеждане и съхранение на тора в торова лагуна, не предполага възможност за значимо замърсяване на околната среда и вредно въздействие върху здравето на населението.

Основните фактори, рискови за здравето на населението в райони със птицеферми са газово-праховите фактори, които са основен контаминатор на атмосферния въздух.

Поради значителното отстояние до обекти подлежащи на здравна защита (над 1,39 km) и при условия на правилно експлоатиране, не се очаква дейността на птицефермата на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА да представлява здравна опасност за околното живущото население.

От хигиенни позиции следва да се имат предвид следните положителни факти:

- използваната технология за отглеждане на кокошки-носачки е най-модерната налична, която е благоприятна от хигиенни позиции, тъй като на практика отсъства отделяне на твърди отпадъци и отпадъчни води в околната среда; емисиите на прах, газове и шум са в рамките на нормираните нива;
- местоположението на инвестицията е далеч от жилищни райони, на отстояние повече от два пъти по-голямо от изискваната хигиенно-защитна зона;
- налични са всички необходими инфраструктурни елементи, което е предпоставка за екологосъобразно и безопасно за работещите и населението използване на обекта;
- Дружеството притежава издадено комплексно разрешително, което гарантира, че използваната технология покрива изискванията за най-добра налична техника (НДНТ).

Относно *праха и отделените газове*, рискът като цяло може да се оцени като много ограничен. Изключително благоприятен факт са намеренията на инвеститора за организирано отвеждане на емисиите от прах и амоняк от въздуха в работната среда.

В района преобладават източните ветрове. По отношение разположението на обекта и околните села, ветровата обстановка е изключително благоприятна за разсейване и няма потенциална възможност евентуално отделени миризми от птичия тор да достигнат до най-близкото населено място, тъй като гр. Дебелец се разполага от наветрената страна на обекта.

Както бе показано в т.4.1. и т.5.1. на настоящия доклад с помощта на построяване на математически модели за оценка на разпространението на емисиите замърсители в приземния слой на атмосферата, средночасовите и средногодишните концентрации на замърсителите амоняк и прах – характерни за този вид дейност да многократно по-ниски от установените такива в сега действащите нормативи - *Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух и Наредба № 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.*

Показано бе също така, като заключение от моделиране на риска от замърсяване на въздуха в населените места, че очакваните максимално възможно приземни концентрации биха се появили на разстояние 25 455 m от обекта, с което се налага изводът, че прилежащите населени места **не са изложени** на здравен риск от замърсяване.

В обследването на замърсяването със софтуера PLUME е заложен максималния капацитет на фермата, т.е. съществуващите халета и новите пет – предмет на предстоящо изграждане при зададен максимален дебит на изпускащите устройства и най-неблагоприятни метеорологични условия. Пълни данни от моделирането са представени в т.5.1. на ДОВОС.

Може да се заключи, че околните жилищни зони и други обекти, подлежащи на санитарна защита, отстоят на значително разстояние и практически няма да бъдат засегнати от повишени прахови и газови емисии.

Шум. Характерът на дейността – затворено отглеждане на кокошки-носачки, както и съпътстващите дейности не предполагат превишаване на нормите за шум за жилищни зони и територии, определени с Наредба № 6 на МОСВ (Обн. ДВ бр. 58 от 18 юли 2006 г.). Значителното отстояние от жилищната зона – над 1390 m, допринася за спазване на нормативните изисквания за експозиция на

еквивалентен шум от 55 dB /A/ за ден, 50 dB /A/ за вечер и 45 dB /A/ за нощ. Всички транспортни дейности, съпътстващи работата на птицефермата, ще се извършват дневно време. Нуждата от стриктно спазване на физиологичния режим на активност и сън на животните е още една причина за осигуряване на значително поднормени нива шум през вечерните и нощни часове, дори и на самата територия на фермата.

Кумулативен ефект с линейния участък на предстоящата за изграждане АМ Велико Търново-Русе. Съгласно предоставената от АПИ информация, в близост до фермата се планира изграждане на участък от линейната инфраструктура на националната пътна мрежа – АМ Велико Търново-Русе.

Считаме, че реализацията на двете ИП и едновременната работа на фермата и емисиите от трафика по АМ Велико Търново-Русе, при значителното отстояние до околните населени места и при наличния за региона висок потенциал за самопречистване на въздуха и разсейване на замърсителите, не е в състояние негативно да промени статуквото по отношение въздействие върху околната среда и здравето на населението. Тези твърдения са в корелация с проведените кумулативни изчисления и прогностични модели представени в ДОВОС за изграждане на пътен участък от АМ Велико Търново-Русе. При максимално натоварване на мощностите на фермата и при силно интензивен трафик по линейни участък, в резултат на кумулативната работа на двата обекта, очакваните максимални концентрации на замърсителите в приземния атмосферен слой са **под** определените норми в действащите нормативни документи. Кумулация следва да се разглежда единствено по компонента „прах“, тъй като автомобилния трафик по магистралата не е източник на емисии от амоняк.

Може да се обобщи, че рискът за населението по време на строежа и експлоатацията на птицефермата се оценява като много ограничен и допълнително може да се минимизира чрез добра работна организация, поддържане на техническо изправно оборудване, регулярно провеждана здравна и ветеринарно-медицинска профилактика и др. Като основен приоритет от здравно-профилактични позиции по отношение опазване здравето на населението, се извежда контролирането на качеството на изпусканите газове и прахови емисии в атмосферата от дейността на обекта.

Редуцирането и смекчаването на кумулативния ефект с АМ *Велико Търново-Русе* се постига сравнително лесно, чрез изграждане на зелен пояс по оградата на площадката, която ще предотврати миграция на прахови емисии от фермата към магистралата и увеличаване на фоновото ниво на замърсителя прах. Зеления пояс ще способства за смекчаване на кумулативния ефект от работата на двата обекта по отношение на шума, емитиран в околната среда.

Експертно заключение: При спазване на всички мерки от т. 7 по-долу, инвестиционното предложение може да се реализира без да застраши здравето състояние на работещите и населението в краткосрочен и дългосрочен план.

5.13. Аварии и инциденти

За фермата ще бъде разработен План за действие при бедствия, аварии и катастрофи, който ще съдържа следните компоненти:

- определяне на опасните вещества, съхранявани или образувани в резултат на производствена дейност с въздействие върху околната среда при авария;
- определяне на възможните аварийни ситуации с въздействие върху околната среда и здравето на хората. При определянето да се включат и аварийни ситуации в резултат на наводнение или земетресение;
- действия и средства по известяване на персонала и компетентните обществени органи за аварията;
- действия по евакуация на застрашения персонал, вкл. сборни пунктове и маршрути за евакуация;
- определяне на необходимите средства за лична защита на работещите, редовната им проверка и поддръжка, както и безпрепятствения достъп до местата за тяхното съхранение;

- определяне на средствата за противодействие на възможните аварии (напр. Пожарогасители, коф-помпи, адсорбенти за разливи и други), най-подходящите места за разполагането им, редовната им проверка и поддръжка в изправност;
- действия за защита на животните в производствените халета;
- действия на обществените служби за спешни действия (напр. “Спешна медицинска помощ”, “Пожарна и аварийна безопасност”)
- помощ от съседни оператори, в зависимост от характера на аварията;
- действия за почистване на замърсяванията на производствената площадка и нейните околности, предизвикани от аварията;
- поименни отговорници за изпълнение на действията в плана;
- актуални телефонни номера на отговорниците за изпълнение на действията в плана, ръководството на площадката, обществените служби за спешни действия и съседните оператори.

В т. 2.5. са посочени най-вероятните аварии и инциденти, които могат да настъпят при реализация на инвестиционното предложение.

Няма опасни вещества и препарати, съхранявани на площадката на фирмата, които да са равни или да надвишават количествата по Приложение 3 към Глава VII на ЗООС. Дружеството не подлежи на одобряване на Доклад за безопасност или Доклад за политиките за предотвратяване на големи аварии с опасни химични вещества.

Считаме, че при спазване на технологичните регламенти и дисциплина, редовната ревизия и поддръжка на оборудването и съблюдаването на инструкциите по техника на безопасност, пожаробезопасност и охрана на труда, фермата може да бъде експлоатирана безаварийно и безопасно за отглежданите животни, работещите и населението от региона.

5.14. Мониторинг

Отчитайки значимостта на въздействието на предвидените с инвестиционното предложение дейности върху околната среда, считаме че трябва да се разработи план за мониторинг по следните компоненти, като се спазват изискванията на поставените в бъдещото комплексното разрешително условия:

Атмосферен въздух

Да се извършват периодични оценки на съответствията на дебита на отпадъчни газове от организираните източници на емисии – вентилационните системи на всички халета. Да се определят ежегодно годишните количества на замърсителите (kg/y) в атмосферния въздух по Приложение 4 на Ръководство за прилагане на ЕРИПЗ, съгласно изискванията на Регламент № 166/2006 г. относно създаването на Европейски регистър за изпускането и преноса на замърсителите (ЕРИПЗ).

Честота на мониторинга: Ежегодно

Наблюдавани показатели: амоняк, диазотен оксид, метан, ФПЧ (определени по ЕРИПЗ за този отрасъл на животновъдство);

Шум

Мониторингът да се изпълнява съгласно Наредба № 6 от 26 юни 2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитаща степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, като се спазват изискванията на Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда.

Да бъде извършвано наблюдение на следните показатели:

- Обща звукова мощност на площадката;
- Нивата на звуково налягане в определени точки по граничния контур на площадката;

– Нивото на звуково налягане в мястото на въздействие.
Честотата на наблюденията да бъде веднъж на две години.

Провеждането на измерванията в рамките на собствения мониторинг по изброените компоненти да се възлага на акредитирани лаборатории, притежаващи атестат за извършване на измервания, издаден от Българска служба за акредитация. Средствата за измерване, използвани за провеждане на собствени измервания да бъдат нормативно и метрологично осигурени.

Необходимо е да се осигури неограничен достъп до всички документи и предоставяне на информация на компетентните органи, имащи отношение към провеждания мониторинг.

ОБОБЩЕНИ ИЗВОДИ

Значимостта на въздействието върху околната среда и здравето на хората при реализиране на инвестиционно предложение: „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА е определена на база:

- Идейните проектни решения на инвестиционното предложение за всички негови етапи;
- Сравнение на проектните технически и технологични решения с „най-добрите налични техники“, което е изпълнено в съответствие с изискванията на чл. 99 а от ЗООС;
- Управлението на суровините, материалите и горивата, необходими за реализация на инвестиционното предложение;
- Възможностите за осигуряване на необходимия ресурс вода от съществуващия водопровод на «В и К Йовковци» ЕООД, в рамките на площадката;
- Съвременни данни за състоянието на компонентите на околната среда;
- Данните относно вида и количествата на генерираните отпадъци и емисии в резултат на осъществяване на инвестиционното предложение;
- Очакваните изменения в компонентите и факторите на околната среда при реализация на инвестиционното предложение;
- Здравно-хигиенните аспекти на очакваното въздействие при реализация на предложението;
- Мерките за предотвратяване, намаляване или компенсиране на очакваните отрицателни въздействия върху компонентите на околната среда.

Оценката на значимостта на въздействието за всеки от компонентите и факторите на околната среда е направена в съответната им част от т. 5 на Доклада *«Описание, анализ и оценка на предполагаемите значителни въздействия върху населението и околната среда в резултат на реализацията на инвестиционното предложение, ползването на природните ресурси и емисиите на вредни вещества при нормална експлоатация и при извънредни ситуации, генерирането на отпадъци и създаването на дискомфорт»*.

Може да се направи следното обобщение за **значимостта** на очакваните въздействия:

При строително-монтажни дейности

При строително-монтажните работи в следствие на изкопно-насипните работи при строежа на халетата за отглеждане на кокошки-носачки, помощните съоръжения и монтажа на оборудването могат да се очакват въздействия върху следните фактори и компоненти:

Атмосферен въздух: Пряко, незначително, краткотрайно, временно от неорганизиран прахови емисии и газови емисии от ползвания транспорт и товаро-разтоварни дейности;

Повърхностни и подземни води: Въздействие не се очаква;

Земи и почви: Пряко, незначително по площ, краткотрайно, временно върху хумусния слой при изкопните работи за изграждане на производствените сгради и съоръжения, и инфраструктура на площадката; косвено, незначително, краткотрайно, временно от утаяване на прахови и газови емисии от изкопни работи, товаро-разтоварни дейности, монтаж и транспорт.

Геоложка основа: Пряко, значително, дълготрайно, но малко по площ от изкопно-насипните работи;

Растителен свят: Пряко, значително, постоянно, върху малка площ при изкопните работи за изграждане на сгради, съоръжения и инфраструктурни елементи на площадката; косвено, незначително, краткотрайно, временно от утаяване на прахови и газови емисии от изкопни работи, транспорт и товаро-разтоварни работи.

Животински свят: Пряко, незначително, краткотрайно при строителните работи на площадката;

Защитени природни територии: Непряко и Незначително въздействие върху ЗЗ «Търновски височини» и непряко и незначително върху ЗЗ «Дряновска река»

Ландшафт: Пряко, значително, дълготрайно, но малко по площ, с промяна на функциите и структурата на ландшафта;

Историческо и културно наследство: Въздействие не се очаква;

Отпадъци: Пряко, слабо, краткотрайно, временно в следствие генериране на строителни отпадъци и отпадъци от монтажа;

Опасни вещества: Пряко, незначително, краткотрайно, временно от опасни вещества (горива и гориво-смазочни материали) при строителните и монтажните работи;

Енергетични замърсители: Пряко, незначително, краткотрайно, временно шумово и вибрационно натоварване при строителните дейности; пряко, средно, краткотрайно, временно шумово и вибрационно натоварване, в рамките на производствените халета, при монтажните дейности;

Здравно състояние на работещите: Пряко, незначително, краткотрайно, временно натоварване на строителните работници от прахови и шумови емисии в рамките на площадката.

Въздействие върху населението: Не се очаква.

Кумулативно въздействие: Много слаба, кратковременна и периодична (в дневния период) кумулация на шум с автотранспорта, преминаващ по наблизо разположената шосейна мрежа.

По време на експлоатацията

Пориродни ресурси: Пряко, дълготрайно, незначително в следствие използване на фураж и фосилни нефтени горива (пропан-бутан);

Атмосферен въздух: Пряко, дълготрайно, незначително в следствие емисии на газове от организирани източници – вентилационни системи на четирите халета за отглеждане на животни;

Незначително, периодично от неорганизиран източници - транспорт, товаро-разтоварни дейности и от торовата площадка.

Подземни води: Отсъствие на въздействие; Няма да се извършва водовземане от подземни води;

Повърхностни води: Не се очаква въздействие; няма да се заустват отпадъчни води в повърхностен воден обект или да се влияе по друг начин върху такъв.

Земи и почви: Косвено, незначително, постоянно и дълготрайно от утаяване на прахови и газови емисии от работата на вентилационните системи на халетата и от неорганизиран газове и прахови емисии от транспортни средства, товаро-разтоварни дейности и от торовата площадка.

Растителен свят: Косвено, незначително, постоянно и дълготрайно от утаяване на прахови и газови емисии от работата на вентилационните системи на халетата и от неорганизиран газове и прахови емисии от транспортни средства, товаро-разтоварни дейности и при съхранение на тора в торовата площадка.

Животински свят: Пряко, незначително, периодично, краткотрайно върху пребиваващи видове като резултат от шумово натоварване, главно от вентилационните системи.

Защитени природни територии: Косвено, незначително и дълготрайно върху животински видове от ЗЗ «Търновски ридове» и «Дряновска река»;

Отпадъци: Пряко, незначително, дълготрайно в резултат на генерираните производствени и малки по количество опасни отпадъци, управлявани в съответствие с изискванията на ЗУО.

Опасни вещества: Пряко, незначително, дълготрайно и периодично в резултат на използване на дезинфектанти.

Енергетични замърсители (шум, вибрации, топлинно излъчване): Пряко, средно, периодично в рамките на работната смяна за работещите с автотранспорта, работата на съоръженията халетата за кокошки-носачки.

Здравно състояние на работещите и населението: Реализацията на ИП ще доведе до пряко въздействие на емисии на прах, газови емисии и шум към работещите на обекта (40 души). Въздействието ще е пряко, в рамките на нормативните изисквания за качество на работната среда, периодически (в рамките на работната смяна) и дълготрайно (по време на експлоатацията). Въздействие върху населението не се очаква.

Кумулативно въздействие: Незначително, периодически и дълготрайно от шумови и газови емисии на автотранспорта и вентилационните системи на фермата на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА и от автомобилния трафик по бъдещата АМ Велико Търново – Русе.

По време на експлоатацията не се очаква въздействие върху *геоложката среда и ландшафта*.

Обобщени данни за обхвата на потенциалните въздействия върху компонентите на околната среда и човешкото здраве за етапа на строителство и етапа на експлоатация, са представени в Таблицы № 5.12-2 и 5.12-3.

Обхватът на потенциалните въздействия е отбелязан като:

- въздействие само за площадката – С
- локално въздействие (до 1 km)– Л
- регионално въздействие – Р
- национално въздействие – Н

Таблица № 5.12-2. Обобщени данни за значимостта на въздействията върху компонентите на околната среда, здравето на работниците и населението в етапа на строително-монтажните работи

Фактори	Значими въздействия върху компонентите на околната среда											Културно наследство	Здравен риск		
	Атмосфера	Атмосферен въздух	Води		Земи и почви	Земни недра	Ландшафт	Природни обекти	Геоложка основа	Биологичн о разнообра зие					
			Повърхностни води	Подземни води						ЗТ	Флора		Фауна		
Емисии във въздуха -Емисии от организирани източници -Емисии от неорганизирани източници	С	С			С					С	С	С		С	
Отпадъчни води - Производствени отпадъчни води - Битово-фекални, - Дъждовни води;					С				С						
Твърди отпадъци - Производствени отпадъци - Опасни отпадъци -ТБО														С С С	
Опасни вещества														С	
Рискови енергийни източници -шум										С		Л		С	

Фактори	Значими въздействия върху компонентите на околната среда											Културно наследство	Здравен риск		
	Атмосфера	Атмосферен въздух	Води		Земи и почви	Земни недра	Ландшафт	Природни обекти	Геоложка основа	Биологичн о разнообра зие					
			Повърхностни води	Подземни води						ЗТ	Флора		Фауна		
- вибрации -вредни лъчения													С		
Развитие на инфраструктурата		С			С	С	С		С		С	С			

Таблица № 5.12-3. Обобщени данни за значимостта на въздействията върху компонентите на околната среда, здравето на работниците и населението в етапа на експлоатация

Фактори	Значими въздействия върху компонентите на околната среда											Културно наследство	Здравен риск	
	Атмосфера	Атмосферен въздух	Води		Земи и почви	Земни недра	Ландшафт	Природни обекти	Геоложка основа	Биологично разнообразие				
			Повърхностни води	Подземни води						ЗТ	Флора		Фауна	
Емисии във въздуха -Емисии от организирани източници -Емисии от неорганизирани източници	С С	С С			С С								С С	
Отпадъчни води -Производствени отпадъчни води -Битово-фекални, -Дъждовни води;					С									
Твърди отпадъци - Производствени отпадъци - Опасни отпадъци -ТБО													С С С	
Опасни вещества													С	
Рискови енергийни източници -шум - вибрации -вредни лъчения										С		Л	С С	

Фактори	Значими въздействия върху компонентите на околната среда											Културно наследство	Здравен риск			
	Атмосфера	Атмосферен въздух	Води		Земи и почви	Земни недра	Ландшафт	Природни обекти	Геоложка основа	Биологичн о разнообра зие						
			Повърхностни води	Подземни води						ЗТ	Флора		Фауна			
Развитие на инфраструктурата					С		С		С							
Социален ефект															С	Л

6. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗПОЛЗВАНИТЕ МЕТОДИКИ ЗА ПРОГНОЗА И ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ИНВЕСТИЦИОННОТО ПРЕДЛОЖЕНИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА

6.1. Атмосферен въздух:

1. Климатичен справочник на РБ. Том I – V“Вятър“

Методики:

1. EMEP/EEA CORINAIR'2013 Atmospheric Emission Inventory Guidebook
- Non-road mobile sources and machinery - SNAP код 0808,
- 4.B Animal husbandry and manure management - SNAP код 100907.
2. IPCC методика - Emissions from Livestock and Manure Management - NFR код 1.A.5.b.iii.
3. Методика за изчисляване височината на изпускащите устройства, разсейването и очакваните концентрации на замърсяващи вещества в приземния слой на атмосферата – програмен продукт PLUME.
4. Методика за изчисляване неорганизираните емисии от линейни и площни източници – програмен продукт TRAFFIC ORACLE
5. Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух
6. Наредба 14 от 23.09.1997 г. за норми за пределно допустимите концентрации на вредни вещества в атмосферния въздух на населените места.

6.2. Води

Нормативни документи и методики

1. Закон за водите (Д.В., бр. 67/1999 год; посл. изм. и доп., бр. 12 от 3.02.2017 г.)
2. Наредба № 1 от 10.10.2007 г. за проучване, използване и опазване на подземните води (обн.ДВ, бр.87 от 30.10.2007 г., изм. и доп., бр. 102 от 23.12.2016 г., в сила от 23.12.2016 г.) ;
3. Наредба № 3/2000 г за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около източниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ.,бр.88/2000 год.)
4. Наредба № 9/2000 г за качествата на водата предназначена за питейно –битови нужди (ДВ., бр./ 2000 год. изм. и доп., бр. 102 от 12.12.2014 г)
5. Наредба № Н-4 от 14.09.2012 г. за характеризиране на повърхностните води

Литература

1. Хидрогеоложка карта на НРБ, М 1:200 000. Гл. ред.Й.Йовчев и М. Алтовский - НИГИ-КГ,София1967.

2. Антонов, Хр., Д. Данчев. Подземни води в НРБ. ДИ Техника. София, 1980.
3. Карта на прогнозно-експлоатационните ресурси на пресните подземни води в НРБ. Гл. ред. Т. Кехайов. КГ, София, 1981.
4. Хидрологичен справочник на реките в България, в 5 тома. Под ред. на Г. Стоянов. ГУХМ, София, 1981.
5. Справочник за количествените характеристики на подземните води за периода 1980 – 1996 г. МОСВ, НИМХ - БАН. София, 1999 г.
6. Хидрохимичен справочник на подземните води в България 1980 - 1991 . К. Цанков, М. Мачкова, Д. Димитров, Ас. Личев, И. Милушев, Кр. Бурмов. МОС, НИМХ - БАН. София, 1993.
7. Дядовски, И., кол. Опазване на водните течения от замърсяване. ДИ "Техника", София, 1988 г.
8. Петров, П. Опазване на подземните води от замърсяване и изтощаване. ДИ "Техника", София, 1976 г.
9. Цачев, Ц. кол. Категоризация на водните течения и басейни. ДИ "Техника", София, 1983 г.
10. План за управление на речния басейн за Източнореломорски район за басейново управление на водите (2016-2021 г.) – електронна страница на БДУВИБР.
11. Тримесечни бюлетини за състояние на околната среда. Състояние на водите 2017 г.
12. Годишен доклад за състоянието на околната среда в България за 2016 г. Раздел 4 Води. ИАОС.
13. Технологичен журнал при производство на кокошки-носачки

6.3. Геоложка среда

1. Наредба N1 за геозащитна дейност (ДВ, бр. 12 от 1994 год.)
2. Наредба за проектиране на плоско фундиране (ДВ, бр. 85 от 1996 год.)

Литература

1. Наръчник по земна механика и фундиране. Том I и II, Стефанов Г. и колектив, "Техника", С., 1989 год.
2. Инженерно - геоложка карта на България, М 1:500000. под ред. на Б. Каменов ГИ при БАН. София, 1963.
3. Геоложка карта на България М 1:500000 . Ред. Г. Чешитев, И. Кънчев. КГ - ПГПГК. София, 1989.
4. Геоложка карта на България М 1:100000. Ред. Г. Чешитев, „Геология и геофизика“, АД, София, 1995
5. Тектонски строеж на България, Йовчев Й См. и колектив, „Техника“ С., 1971

6.4. Земи и почви

1. Закон за опазване на земеделските земи (ДВ 35/1996 г изм. и доп. ДВ бр. 39/2011);
2. Закон за почвите (ДВ 89/2007 г.);
3. Наредба №3/2008 за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвата (ДВ бр. 71/2008);
4. Наредба №26/1996 за рекултивация на нарушени терени, подобряване на слабопродуктивни земи, отнемане и оползотворяване на хумусния пласт (ДВ 30/2002);
5. НАРЕДБА № 4 от 12 януари 2009 г. за мониторинг на почвите (обн. ДВ. бр. 19 от 13 Март 2009 г.)

6.5. Флора, фауна и защитени природни територии

1. Натура 2000- стандартен формуляр за Защитена зона „Дряновска река“
2. Натура 2000- стандартен формуляр за Защитена зона "Търновски височини"
3. Конспект на висшата флора на България- Хорология и флорни елементи, Б. Асьов, А. Петрова, Д. Димитров, р. Василев, София 2006;
4. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България, WWF, Сдружение „Зелени Балкани“, МОСВ, София 2005;
5. Оценка на планове и проекти, значително засягащи НАТУРА 2000 места- методическо ръководство по разпоредбите на чл. 6, ал. 3 и 4 от Директивата за местообитанията 92/43/ЕИО, ноември 2001г;

6. Ръководство в помощ на управлението на защитените зони от мрежата Натура 2000, DBU, Ивайло Зафиров, Димитрина Ботева, Светлана Аладжем, София 2008 ;
7. Благоприятно състояние на видовете - ръководство;
8. План за опазване на сухоземните костенурки(2005-2014), БДЗП, БФБР, НПМ- БАН, Пловдив 2005;

6.6. Ландшафт

1. Методи за физикогеографското и ландшафтното райониране, Георгиев М., Ландшафтознание, „Земиздат“, С., 1982, стр. 92-113;
2. Картографски метод за антропогенни преобразувания на ПТК, Велчев А., „Геология“, Филвест, С., 1994, стр. 37;
3. Основни принципи на ландшафтната диференциация, Петров П, География на Б-я, БАН, С., 19971 стр. 340-345;
4. Основни принципи на ландшафтната диференциация, Петров П, География на Б-я, БАН, С., 19971 стр. 345-349;
5. Справочник на съществуващите методики за оценка и прогноза на въздействието върху околната среда, МОСВ, 19971 стр. 87-92.

Литература

1. Ландшафтознание, Петров П., Университетско издателство „Св. Кл. Охридски“, 1990;
2. Ландшафтна екология, Петров П., Попов А., Годишник на СУ, ГГФ, кн 2 т. 81/1992;
3. Ландшафтна карта на България, Велчев А., Годишник на СУ, ГГФ, кн 2 т. 84/1992;
4. Физикогеографско райониране на България, Мишев К. и колектив, География на България, БАН, 1989;
5. Комплексно физикогеографско райониране на България, Гълъбов Ж. и колектив, Проблеми на географията на България, т. 4, Наука и изкуство, С., 1975;
6. Ландшафтна структура, Петров П., География на България, БАН, 1997;
7. Физическа география на България, Георгиев М., 1991;
8. Харта за устойчивото развитие на българските ландшафти, Каракашев К. и колектив, приета на Третата министерска конференция за околната среда в София, 1995.

6.9. Отпадъци

1. Закон за управление на отпадъците (ДВ бр.53/2012г, изм. идоп., бр. 105 от 30.12.2016 г.)
2. Наредба № 2 от 23.07.2014 г. за класификация на отпадъците (посл.изм. от 30.07.2018 г.)
3. Наредба за изискванията за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци (приета с ПМС № 53 от 1999 г., ДВ, бр.29/1999 г.)
4. Наредба № 1 от 04 юни 2014 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публични регистри (обн., ДВ, бр. 51 от 20.06.2014 г.)
5. Наредба за излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване (приета с ПМС № 256 от 13.11.2013 г., обн. ДВ, бр. 100 от 19.11.2013 г., в сила от 01.01.2014 г.)

6.10. Опасни вещества

1. Регламент ЕО 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006 г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали, за създаване на Европейска агенция по химикали, за изменение на Директива 1999/45/ЕО и за отмяна на Регламент № 793/93 на Съвета и Регламент № 1488/94 на Комисията, както и на Директива 76/769/ЕИО на Съвета и Директиви 91/155/ ЕИО, 93/67/ЕИО и 2000/21/ЕО на Комисията

2. Регламент ЕО 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на Директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО и за изменение на Регламент ЕО № 1907/2006 /ОВ, L 353/1 от 31 декември 2008 г./

3. Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси /ДВ бр.84/2012 г. изм. и доп., бр. 102 от 29.12.2017г./
4. Закон за опазване на околната среда (ЗООС), посл. изм. и доп., ДВ, бр. 12 от 03.02.2017 г.
5. Наредба за реда и начина за съхранение на опасни химични вещества и смеси (обн., ДВ, бр. 43 от 7.06.2011 г)

6.11. Шум и вибрации

1. Закон за защита от шума в околната среда /ДВ бр.32/2012 г./
2. Наредба № 54 от 13.12.2010 г. за дейността на националната система за мониторинг на шума в околната среда и за изискванията за провеждане на собствен мониторинг и предоставяне на информация от промишлените източници на шум в околната среда
3. НАРЕДБА № 6 от 26.06.2006 г. за показателите за шум в околната среда, отчитащи степента на дискомфорт през различните части на денонощието, граничните стойности на показателите за шум в околната среда, методите за оценка на стойностите на показателите за шум и на вредните ефекти от шума върху здравето на населението, издадена от министъра на здравеопазването и министъра на околната среда и водите, обн., ДВ, бр. 58 от 18.07.2006 г.
4. БДС 14383-77. Охрана на труда. Шум. Индивидуални средства за защита
5. Наредба № 6 за минималните изисквания за осигуряване на здравето и безопасността на работещите при рискове, свързани с експозиция на вибрации (ДВ, бр. 70/2005 г.)
6. Вибрации локални. Допустими стойности и методи за оценка. - БДС 16013-84.

12.Здравно-хигиенни аспекти

1. Справочник здравеопазване НСИ, 2015, 2016, 2017.
2. Население и демографски процеси, НСИ, 2015, 2016, 2017.
3. Закон за здравето (ДВ бр. 70/04г.).
4. Наредба №6 за показателите за шум в околната среда (ДВ бр. 58/2006г.).
5. Хигиена, Том II – Трудова медицина. Д. Цветков, 2006г.
6. Статистически справочник здравеопазване и демография на населението – РЗИ Велико Търново
7. Информация за здравословното състояние на организирани детски и ученически контингенти в община Велико Търново
8. Стратегия за развитие на социалните услуги в общ.Велико Търново за периода 2016-2021г
9. Годишен анализ на здравно-демографското състояние и здравната мрежа в област Велико Търново

7. ОПИСАНИЕ НА МЕРКИТЕ, ПРЕДВИДЕНИ ДА ПРЕДОТВРАТЯТ, НАМАЛЯТ ИЛИ, КЪДЕТО Е ВЪЗМОЖНО, ДА ПРЕКРАТЯТ ЗНАЧИТЕЛНИТЕ ВРЕДНИ ВЪЗДЕЙСТВИЯ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА, КАКТО И ПЛАН ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ТЕЗИ МЕРКИ.

Мерките, които трябва да бъдат спазвани при реализация на инвестиционното предложение с оглед гарантиране качеството на околната среда, снижаване на отрицателните въздействия в резултат на реализацията на инвестиционното предложение и опазване на човешкото здраве, са представени в Таблица № 7-1.

Таблица № 7-1. План за изпълнение на мерки, предвидени да предотвратят, намалят или, където е възможно, да прекратят значителните вредни въздействия върху околната среда

№	Мерки	Период (фаза) на изпълнение	Резултат
1	При изпълнението на ИП да се спазват изискванията на НДНТ	Проектиране	Спазване на екологичното законодателство и опазване на околната среда
2	Да се предприеме процедура за уведомяване на Компетентния орган за планирани промени в работата на инсталация, обхваната в Приложение 4 на ЗООС	Проектиране	Спазване на изискванията на ЗООС
3	Да се изготви План за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи при бедствия, аварии и катастрофи, съобразно ИП.	Проектиране	Опазване на околната среда и здравето на хората при възникване на аварийни ситуации.
4	Да се изготвят инструкции за безопасна работа и съхранение на опасните смеси – дезинфектанти, пропан-бутан и дизелово гориво	Проектиране	Предотвратяване на риска от аварии с опасни вещества
5	Да се изготви План за собствен мониторинг на: - емитери в атмосферния въздух	Проектиране	Опазване на околната среда от наднормени емисии
6	Проектът за озеленяване на територията да бъде адекватен на местните условия и с преобладаващи местни видове. Да не се допуска залесяване с чужди видове.	Проектиране	Опазване на биологичното разнообразие и ландшафта
7	Застроителните дейности да се извършат, съгласно параметрите на ПУП и изискванията на Наредба № 7 за правила и нормативи за отделните видове зони и устройствени зони (при спазване на Кинт, Пл%, % на озеленяване, свободна площ) и изготвените проекти	Проектиране Строителство	Опазване на съседните на площадката на ИП земи от замърсяване
8	Трасето на електропроводите към халетата да се проектира и изпълни подземно	Проектиране Строителство	Опазване на съседните на площадката на ИП земи от замърсяване
9	По време на строителството да се използват само терени в рамките на собствеността на Възложителя	Строителство	Опазване на съседните на площадката на ИП земи от замърсяване
10	Площадките на обектите на временното строителство да бъдат разположени върху площта, предвидена за допълващо застрояване - съоръжения, трафопост, обслужващи постройки.	Строителство	Опазване на съседните на площадката на ИП земи от замърсяване

11	Да се използва съвременна строителна техника и строителна механизация	Строителство	Осигуряване на възможно най-ниски нива на емисии от ауспухови газове и шум
12	Движението на МПС до обекта на инв. предложение да се осъществява само по съществуващи пътища; в строителна площадка точно да се определят и редуцират маршрутите за движението на техниката до застроителните петна.	Строителство	Опазване на съседните на площадката на ИП земи от замърсяване
13	Хумусния слой при фундиране и изкопни работи да се събира разделно, да се съхранява на специално депо и да се оползотворява при рекултивацията	Строителство	Опазване на почвите
14	Теренът на ИП да бъде подравнен само в рамките на застроителните петна, незастроените терени да бъдат запазени в сегашното си състояние.	Строителство	Опазване на почвите
15	Да се прави ежедневен оглед на площадката на инвестиционното предложение за наличието на бавно подвижни видове(влечуги, сухоземни костенурки, таралежи и др.)	Строителство	Опазване на фауната
16	Да не се насипват строителни отпадъци и материали извън предварително определените площи за съхранение и площадката на ИП	Строително-монтажни дейности	Опазване на почви, подземни води и растителност
17	Да не се допуска разливането на ГСМ	Строителство	Опазване на почви, подземни води и растителност
18	През сухи периоди да се извършва редовно почистване и оросяване строителната площадка и пътищата	Строителство	Снижаване на неорганизираните емисии
19	Спазване на добрите производствени практики за отглеждане на кокошки-носачки в затворени помещения	Експлоатация	Спазване на НДНТ
20	Прилагане на вътрешни инструкции за безопасност, за проверка и за превантивна поддръжка на оборудването	Експлоатация	Минимизиране на риска от аварии, инциденти и наднормени емисии
21	Да се осигури спазване на работните инструкции за експлоатация и контрол на вентилационните системи	Експлоатация	Опазване на атм. въздух от замърсяване
22	Периодични проверки на състоянието на канализационната система и торовата площадка, с цел навременно отстраняване на течове/инфилтрати	Експлоатация	Опазване на подземните води и почвите
23	Периодични проверки на състоянието на водопроводната система, с цел навременно отстраняване на течове	Експлоатация	Понижаване разхода на свежа вода
24	Да се използват само биоразградими детергенти при хигиенизация на фермата	Експлоатация	Минимизиране на риска от употреба на опасни вещества

25	Доставяните дезинфектанти задължително да се придружават от сертификати и листове за безопасност	Експлоатация	Минимизиране на риска от употреба на опасни вещества
26	Да не се допуска заустване на отпадъчни води от фермата в Дряновска река отстояща северно от площадката, да не се нарушава нормалната ѝ проводимост и да бъдат запазени сервитута и техническата цялост на съоръжението.	Експлоатация	Опазване на повърхностните води
27	Птичия тор на торището да се натоварва на специализиран транспорт, без да се допуска разпиляване по околните площи. Да се извозва редовно.	Експлоатация	Опазване на почвите и подземните води. Предотвратяване емисиите от неприятни миризми.
28	Управлението на опасните отпадъци да се осъществява съгласно изискванията на Постановление № 53 за третиране и транспортиране на производствени и опасни отпадъци	Експлоатация	Управление на отпадъците съгласно изискванията на ЗУО
29	Да се поддържат изправни контейнерите за временно съхранение на опасните отпадъци, както и трайните настилки на площадките за съхранение на отпадъци с оглед недопускане на инфилтрати към околните терени.	Експлоатация	Опазване на земите и почвите
30	Под надзор на РЗИ Велико Търново и ОДБХ Велико Търново, на територията на фермата следва редовно да се провеждат процедури по дезинсекция и дератизация, осигуряващи както безопасност на работещите и животните (вкл. всички етапи от хранителната верига), така и предотвратяване на векторите за разпространение на инфекциозни заболявания към населението от района.	Експлоатация	Опазване на работещите и населението от инфекциозни заболявания
31	Периодични инструктажи и обучение по спазването на изискванията за безопасни и здравословни условия на труд	Експлоатация	Намаляване отрицателно въздействие върху работниците
32	Да се провеждат редовни профилактични прегледи насочени към разкриване на свързаните с труда заболявания.	Експлоатация	Намаляване отрицателно въздействие върху работниците
33	Службата по трудова медицина, обслужваща фирмата, ежегодно да изготвя подробен анализ за въздействието на работната среда върху здравния статус на работещите.	Експлоатация	Опазване здравето на работещите
34	Службата по трудова медицина да изготви оценка на риска на всички съществуващи работни места	Експлоатация	Намаляване на риска за здравето и безопасността на работниците и външните посетители

8. СТАНОВИЩА И МНЕНИЯ НА ЗАСЕГНАТАТА ОБЩЕСТВЕННОСТ, НА КОМПЕТЕНТНИТЕ ОРГАНИ ЗА ВЗЕМАНЕ НА РЕШЕНИЕ ПО ОВОС И ДРУГИ СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ВЕДОМСТВА, В РЕЗУЛТАТ НА ПРОВЕДЕНИТЕ КОНСУЛТАЦИИ.

В изпълнение на изискванията на чл.95, ал.3 от ЗООС, чл.9 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА проведе консултации по обхвата и съдържанието на Доклада за ОВОС за инвестиционно предложение „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

Консултациите са съобразени с указанията на писмо изх. № 2141/02.08.2018 г. на РИОСВ Велико Търново.

Отправени са покани за консултации към: РИОСВ Велико Търново, Община Велико Търново, Кметство гр. Дебелец, РЗИ Велико Търново, “В и К Йовковци” ЕООД.

Получени са следните писмени становища:

1. РИОСВ Велико Търново в писмо № 2141/02.08.2018 одобрява предложеното от Възложителя Задание за обхват и съдържание на ДОВОС. Напомня за спазване на задълженията на Възложителя по чл.10, ал.7 от НУРИОВОС. Допуска разглеждане на Оценката по чл. 99а от ЗООС при провеждане на процедурата по ОВОС.

ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА приема изцяло указанията на РИОСВ. На основание чл.118 и в съответствие с чл. 99а от ЗООС е изготвяне оценка за прилагането на НТНД при реализация на инвестиционното предложение. Заданието за съдържанието и обхвата на ДОВОС е съгласуван с РЗИ Велико Търново.

2.РЗИ Пазарджик, с писмо изх. № РД-14-1113/02.08.2018 г., не възразява по предложеното от Инвеститора заданието за обхват и съдържание на ДОВОС. Предлага да се извърши оценка на кумулативното въздействие на съществуващата ферма в ПИ 000217 и ИП в имот 074101 по плана за земеразделяне на гр. Дебелец.

Инвеститорът изцяло приема становището на компетентния орган РЗИ Велико Търново. В разделите „Здравно-хигиенни аспекти на околната среда“ и „Здравно-хигиенни аспекти на въздействието на ИП върху населението и работещите на площадката“ в ДОВОС са разгледани всички елементи на въздействие. Всички изчисления и прогностични модели се отнасят за работата на всички съоръжения – съществуващи и нови, при максимални капацитети на инсталацията.

Останалите поканени за становища институции –Община Велико Търново, Кметство гр. Дебелец и “В и К Йовковци” ЕООД не представят Становища по представеното Задание за обхват и съдържание на ДОВОС, с което приемаме, че не възразяват по заданието.

9. ЗАКЛЮЧЕНИЕ В СЪОТВЕТСТВИЕ С ИЗИСКВАНИЯТА НА ЧЛ. 83, АЛ. 3 ОТ ЗООС.

ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА възнамерява да реализира ново инвестиционно предложение: Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

В разширената ферма ще се отглеждат подрастващи и стокови кокошки-носачки.

Инвестиционното предложение се предвижда да бъде реализирано в собствени на фирмата терени с площ от 18,861 дка. Същите са преотредени за ползване за «нива». Към настоящия момент за процесния имот 074010 е одобрено ИП, свързано с изграждане на хале за отглеждане на птици с до 39 000 места за отглеждане и ИП за изграждане на стопанска сграда за складиране на секскостопанска продукция и инвентар. Първото ИП няма да се реализира, тъй като в етапа на неговото изпълнение Възложителя взе решение да разшири фермата чрез изграждане на нови 5 халета и яйцесклад със

сортировъчно отделение. Второто ИП е в етап на реализация, като е в ход процедура за промяна предназначението на земеделската земя в «за др. стопански обект». Намеренията на Възложителя в процеса на строителството тази стопанска сграда да бъде преустроена в едно от халетата за отглеждане на птици. С реализацията на това ИП ще се запази обявения максимален капацитет на фермата.

Предвижда се изграждането на 5 нови халета с метална носеща конструкция и топлоизолационни панели и сортировъчно отделение с яйцесклад. Ще бъде изградена и съответна инфраструктура. Захранването с вода за производствени и битови цели ще се осъществява от водоснабдителната мрежа на В и К.

Инвеститорът е избрал една от възможните прилагани технологии за отглеждане на птици – в клетки, с изнасяне на тора чрез торови ленти под клетките, редлери и шнекове. Халетата са напълно изолирани, снабдени с автоматична система за климатизация по метода на вентилация/охлаждане. Почистването им ще се осъществява по „сух“ способ. Производствени отпадъчни води няма да се отделят. Цялото технологично оборудване на фермата, вкл. контролната апаратура, ще се достави и монтира от водеща фирма в бранша. Същото е на най-съвременно ниво, отговарящо на НДНТ. След обстойно и цялостно разглеждане на инвестиционното предложение, анализиране на силните и слабите страни на проекта и направената оценка за потенциалните въздействия върху компонентите на околната среда и здравето на хората, са направени следните изводи:

1. Реализацията на инвестиционното предложение няма да доведе до неблагоприятни здравни ефекти върху населението на най-близко разположените населени места – гр. Дебелец, община Велико Търново. При спазване на мерките, посочени в т. 7 на доклада, не се очаква и неблагоприятен ефект върху здравето на работниците.

2. При спазване на проектните показатели и съблюдаване на мерките, препоръчани от експертите, не се очаква реализацията на инвестиционното предложение да окаже негативно въздействие върху компонентите на околната среда.

Основавайки се на изложеното и ръководейки се от принципите за намаляване на риска за човешкото здраве и осигуряване на устойчиво развитие, съобразно действащите в страната норми за качество на околната среда, предлагаме на Експертния екологичен съвет към РИОСВ Велико Търново да се произнесе с положително решение по представения Доклад за оценка на въздействието върху околната среда на инвестиционно предложение „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново на следните основания:

- Инвестиционното предложение за разширение и модернизация птицеферма за стокови кокошки носачки, чрез изграждане на 5 нови халета и сортировъчно отделение с яйцесклад, чиято продукция да се предлага в търговската мрежа е от водещо значение за хранително-вкусовата промишленост в региона.
- Фермата, имайки за цел да задоволи необходимостта от висококачествени яйца, предназначени за директна консумация, ще обезпечи производствените мощности на хранително-вкусовата и преработвателната индустрия в икономически регион Велико Търново и в Страната.
- Ще бъде монтирано ново, съвременно технологично оборудване. Технологиите и съоръженията ще съответстват на НДНТ. Същото е доказано в Информацията по чл. 99 а от ЗООС, приложена към ДОВОС.
- Инвестиционното предложение не е свързано с употребата на големи количества опасни суровини и материали. Количеството на съхраняваните опасни вещества (горива и дезинфектанти) не достига количествените критерии от таблици №№ 1 и 2 от Приложение №3 от ЗООС и не крият риск от големи аварии с опасни вещества.
- Направените в ДОВОС прогноза и оценка на очакваните емисии към околната среда не показват наднормени нива. Въздействието им върху околната среда, работещите и здравето на хората ще бъде в рамките на допустимите норми и стандарти.
- С реализацията на инвестиционното предложение няма да бъде влошено качеството на атмосферния въздух, състоянието на подземните и повърхностни води, геоложката среда, почвите, биологичното разнообразие, акустичната среда.

- Площадката на ИП не попада в защитени зони от НЕМ НАТУРА 2000, но граничи с периферията на ЗЗ «Дряновска река» и се разполага в близост до ЗЗ «Търновски височини». Направената оценка на степента на въздействие на предвидените дейности върху двете зони показва, че те няма да доведат до негативно въздействие върху местообитанията и видовете, предмет на опазване в зоната, не се очаква влошаване на типове местообитания с висок консервационен статус и Европейска значимост.
- Управлението на отпадъците ще бъде съобразно с „най-добрите техники“ в бранша и изискванията на ЗУО. Намерено е конкретно решение за оползотворяване на животинската тор.
- Въздействието на енергетичните замърсители –шум, вибрации, ще бъде съсредоточено главно в работната среда.
- Предвижда се собствен мониторинг на шума, излъчван в околната среда и годишна инвентаризация на емисиите във въздуха от дейността.
- Не се очаква кумулативно въздействие върху ОС от едновременната работа на Фермата на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА и участъка от трасето на АМ Велико Търново-Русе, което да води до дискомфорт у застрашени видове и да генерира здравен риск за населението.

10. ОПИСАНИЕ НА ТРУДНОСТИТЕ ПРИ СЪБИРАНЕТО НА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ИЗРАБОТВАНЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОВОС

Не са срещнати съществени затруднения при изготвяне на доклада.

ДЕКЛАРАЦИЯ

във връзка с чл. 11, ал.4 от ПМС 59/2003г

Аз, долуподписания **Иван Желязков Иванов**, декларирам че не съм участвал в изготвянето и одобряването на проект: „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

Познавам изискванията на действащата българска и европейска нормативна уредба по околна среда и при работата си в настоящия ДОВОС се позовавам и съобразявам с тези изисквания и приложимите методически документи.

Не съм собственик или член на управителния съвет на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА.

Не съм свързано лице по смисъла на търговския закон и не съм в трудово-правни отношения с Инвеститора.

Не съм в трудови или служебни правоотношения с Компетентните органи по смисъла на чл.10 от Закона за опазване на околната среда.

Не членувам в експертните екологични съвети по чл. 12, ал.1, т.1. и ал.2 от ЗООС.

31.08.2018г.
гр. Стара Загора

ДЕКЛАРАТОР:.....

ДЕКЛАРАЦИЯ

във връзка с чл. 11, ал.4 от ПМС 59/2003г

Аз, долуподписаната **Радка Тодорова Вълчева**, декларирам че не съм участвала в изготвянето и одобряването на проект: „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

Познавам изискванията на действащата българска и европейска нормативна уредба по околна среда и при работата си в настоящия ДОВОС се позовавам и съобразявам с тези изисквания и приложимите методически документи.

Не съм собственик или член на управителния съвет на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА.

Не съм свързано лице по смисъла на търговския закон и не съм в трудово-правни отношения с Инвеститора.

Не съм в трудови или служебни правоотношения с Компетентните органи по смисъла на чл.10 от Закона за опазване на околната среда.

Не членувам в експертните екологични съвети по чл. 12, ал.1, т.1. и ал.2 от ЗООС.

31.08.2018г.
гр. Стара Загора

ДЕКЛАРАТОР:.....

ДЕКЛАРАЦИЯ

във връзка с чл. 11, ал.4 от ПМС 59/2003г

Аз, долуподписаната **Деян Димитров Михнев**, декларирам че не съм участвал в изготвянето и одобряването на проект: „Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново.

Познавам изискванията на действащата българска и европейска нормативна уредба по околна среда и при работата си в настоящия ДОВОС се позовавам и съобразявам с тези изисквания и приложимите методически документи.

Не съм собственик или член на управителния съвет на ЗП КАЛИНА МИХАЙЛОВА ШИРОКОВА.

Не съм свързано лице по смисъла на търговския закон и не съм в трудово-правни отношения с Инвеститора.

Не съм в трудови или служебни правоотношения с Компетентните органи по смисъла на чл.10 от Закона за опазване на околната среда.

Не членувам в експертните екологични съвети по чл. 12, ал.1, т.1. и ал.2 от ЗООС.

31.08.2018г.
гр. Стара Загора

ДЕКЛАРАТОР:.....

АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

ИНВЕСТИЦИОННО ПРЕДЛОЖЕНИЕ :

„Разширение и модернизация на птицеферма за стокови кокошки носачки“ в ПИ 074010 в землището на гр. Дебелец, общ. Велико Търново

№	Име и квалификация	Разработен раздел в ДОВОС	Подпис
1	инж. Иван Иванов – Ръководител на колектив – Магистър инженер - химик	4.1, 4.6, 4.8, 5.1, 5.7, 5.9, 5.10, 5.11, 5.12, 7, 9.	
2	инж. Радка Вълчева – Магистър инженер-химик	1, 2, 3, 4.3, 4.4, 4.5, 4.7, 5.4, 5.5, 5.6, 5.8, 5.13, 5.14, 6, 8, 10.	
3	инж. Деян Димитров Михнев – магистър хидростроителство	4.2, 5.2, 5.3.	

СПИСЪК С ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ ДОВОС

ТЕКСТОВИ ПРИЛОЖЕНИЯ

1. Писмо на РИОСВ Велико Търново № 2142/20.07.2018г. за указване на приложимата процедура по глава Шеста от ЗООС
2. Писмо на РИОСВ Велико Търново № 2142/02.08.2018г. за съгласуване на обхвата и съдържанието на ДОВОС
3. Писмо до Община Велико Търново за съгласуване обхват и съдържание на ДОВОС № 53-1569-2/26.07.2018г.
4. Писмо до Кметство гр. Дебелец за съгласуване обхват и съдържание на ДОВОС № 1044/26.07.2018г.
5. Писмо до РЗИ Велико Търново за съгласуване обхват и съдържание на ДОВОС № РД-14-1113/26.07.2018г.
6. Писмо до РИОСВ Велико Търново за съгласуване обхват и съдържание на ДОВОС № 2141/26.07.2018г.
7. Писмо до „В и К“ ЕООД за съгласуване обхват и съдържание на ДОВОС № 1-9475/26.07.2018г.
8. Задание за обхват и съдържание на ОВОС
9. Нотариален акт за собственост на имота
10. Договор за отдаване под наем на имота
11. Становище на РЗИ Велико Търново по заданието за обхват и съдържание на ДОВОС
12. Инструкции за безопасност при работа с опасни химични вещества и смеси
13. Информационни листи за безопасност
14. Договор с „В и К“ ЕООД за водоснабдяване на обекта
15. Договор за предаване на животинска тор с „Дунди“ ЕООД
16. Договор за предаване на СЖП с „Брамас-96“ АД Шумен
17. Договор за предаване на производствени и опасни отпадъци с „Феникс-ВТ“ ЕООД

Справка за проведените консултации – приложени са в т.8 на ДОВОС

ГРАФИЧНИ ПРИЛОЖЕНИЯ

1. ГЕНПЛАН
2. Схема на водоснабдяване и местоположение на измервателните у-ва
3. Схема на канализацията
4. Схема на оборотна охлаждаща вода
5. Схема на електрозахранване и местоположение на измервателните устройства
6. Схема на местоположението на изпускащите устройства
7. Схема на местата с възможна поява на неорганизиран емисии и неприятни миризми
8. Схема на местата за съхраняване на суровини, спомагателни м-ли и горива
9. Схема на площадките за предварително съхраняване на отпадъци
10. Схема на местата с изградена трайна настилка
11. Схема на местата, които могат да доведат до течове/изливания
12. Карта на 33 "Бесапарски ридове"
13. Обзорна карта на района
14. Скица на имот № 000128
15. Схема на разположението на обекта